

میرزا علی مجتبی

سچیلمش اثر لری

سووهت اتفاقیله مدنی رابطه ساخلایان
ایران جمعیتی تبریز شعبه سنین نشر یاتی

۱۳۲۴ - ۱۹۴۵

میرزا علی مجتبی

سنجاقیمش اثر لرمی

سووهت اتفاقیله مدنی رابطه ساخلایان
ایران جمعیتی تبریز شعبه سنین نشریاتی

۱۳۲۴ - ۱۹۴۵

چاپخانه «رضائی» تبریز

شېستەلى مىزرا علۇمۇخىرىن ئەجمەھالى

١٩٣٤ = ١٨٧٣

شېستەر، تېرىز بن شىمال شرقىندە كونىنى^{*}) مەحالىنین مرکزى در. نارىخە شىخ محمود شېستەرى كېمى بويوك سىمالار وىمش بو قىصىھە، ايندى اسماں تجارت بولۇندان كىنار، مەدىيەتن نىسبىتاً كىرى قالماش بىر «شەر» در. شېستەلىلەر ھەلە چوخ اىللەر بوندان قاباق ئائەلەلر يېنى وطنداھە قوبۇب، كىذرا ئاتلارىنى ئىفلەيس و استانابول كىمى او زاڭ شەرلاردا اپشىلە بىبب، پول قازانماقلە كېچەرلەرەش.

ايندى ادبىانىزدا بىر شاعر كىمى ئانىنمش مىزرا علۇمۇخىزىدە بۇ قىصىھەن ئەھلىنىدەدر. او ١٢٥٢ هجرى شىسى ١٨٧٣ نىجى مېلا دىدە بورادا حاجى آغا آدلى بىر تاجرىن ئائەلە سىنە آنادان او لموشدر. او نىن اولو باباسى حاجى مىزرا بابا و قتىلە شېستەرىن حاكمى او لمىشىز. حاجى آغادا استانابول اىلە علاقىدار او لان شېستەلىلەردن بىرى ايدى. حتى او نىن اىككى بويوك او غلى حسېن و حسن افندىلەر استانابولدا ياشامش و اورادا وفات اىتمىشلەردى.

) كونى - آذربايچانجىادر. او رمى كولۇنىن شىمال طرفارىنندا مېشۇ داغبىنن جنوبى يەنى كون دوشۇ انكىلىرىنە ويرىلەش آد در.

میرزا علی ایلک تحصیلی یعنی بسترهه ملا علی آدلی بیر نفرین کهنه اصول مکتبنده آلمیش و بوانلادا مکتب تحصیلی بیتمش ایدی . معجزین هوز یازدیغنا گوره ۱۶ یاشندا ایکن آنسی وفات ایتمش و قاردادشلاری اوئی استانبولا دعوت ایتمشلاردى . شاعر ۱۲۶۷ نجی شمسی ایلاده استانبولا کیتمش و تقریباً ۱۶ ایل اوراها یاشامش ، کتاب و تدریس او از مانی سانهافلا کیچینمشدر .

معجز استانبولدا مطالعه ایله چوخ مشغول او لمشد . او ، وقتین چو خیافی یالینیز کیچریره ، حکایه و رووان او خویارمش . ایلک دفعه شعر دیمکه ده استانبولدا باشلامشد .

میرزا علی معجز ۳۰ یاشلاریندا غرباتی ترک ایده ره ک وطنه قایتمش و ۳۰ ایل عرضنده شبستردن چیخما بیب ، حتی تبریزه بیله کیقمه مشدی . وقتین چوخوای شیخ محمود شبسترینین تریه سنده کیچرره و بو بویوک عالمین مقبره سنه بجاورالک ایتمک و شعر یازماقلا مشغول او لارمش . انزلریندن آیدین گورو نور که ، وطنه قابدار کن شاعرین نصادف ایتدیگی اجتماعی حیات اوادا سینلینه ز بیر ایز بوراخشیدی . او ،

« چون قایتدم وطنه « آچما دهانین » دیدیلر .

« دینمه ، دانیشما و ترپته زبانین » دیدیلر .

دیدیم : آللله باخین ، ایتمه بین آخر تولدوم !

« گر بوجور ایتمه سن ، چو خدی زیانین دیدیلر » .

بینلرینده وطنه قابدار کن نیجه ، فارشیلازدیغی تصویر ایدیر .

شاعر بوجهتی هوز الیه یازدیغی ترجمہ حالتنه داها آیدین و پارلاق

ایضاح ایتمشد . او یازیر که :

« وطننه قایندیه دان سونرا یوردمین آغلار حایانی گوروب نوحه خوانلیغا باشلادیم . منیدم لوحه خوانلیغم آخوندلارین خوشونا کلمه دی . منه محاربه اعلان ایتدیلر . ۲۶ ایل ووروشدیم . یعنی خیرات و بردیلر منی دعوت ایتمه دیلر ، طری اوادی منی چاغیر مادیلار . بوته للا . بیله آخرا قدر ووروشدیم . یمنی یازدیم . ټوزیم ده آنا دیلینده یازدیم » .

متعجز بو سطر لرده ټوز مبارزه منین ما هیت و مقصد لرینی تمامیله آیدین افاده ایتمیشدر . دو غر و داندا متعجزین شبستزده کیچر دیگی حیات باشدان باشا بیر مبارزه یودا زنه چیور بامشدى . بوتون وارلیغی خلقنە و وطننه باغلى اولان بو شاعر بمز هر بیر شعر یلدە خلقی و وطنی ترنم ایتمیشدر . او نین دشمنلری :

« کر بوجور ایتمیه سن چو خدی زیانین » دیمشلرسه ده او خلق بولوندا ، وطنین سعادتی بولوندا زیالین چو خلیقی ایله حسابلاشماش و اجتماعی منافعی شخصی منه متندن چوخ بوكسک دو تمشدر .

ټوز دو غمما آذربایجانینا ، ائلینه ، عادنه و دبلینه صادق قالان متعجزین او زون مدت استانبولدا یاشاما سنا با خایاراق او شعر و یارا - دیجیلینفندما آنا دیلنی هر شیدن عزیز دو تمشدر . شعر لرینین هر بیر سطری آذربایجانلیلارین دبلینین اذبری اولان صابر ، میرزا علی متعجزین ان چوخ سه دیگی بیر شاعر ایدی . متعجز یارادیجیلینفی صابر سپکیسنه باشلا - دیغی کیمی ، هر بیر شعر یندە صابر دن الـام آلاردى . او حتی صحبت آراسى دوستلارینا دیمه رمش کە : « من گرگ خلقمی صابر کیمی آییلدام » اکر صابر :

« شاعرم ، چونکه وظیفه م بودر اشعار یازیم
گور دیگم نیک و بدی ایلیم اظهار یازیم » .

دیرسه ، معجز عین فکری ئوز سوزارلە تکرار ایده رەك :

بوغدايا سارى ديدىم ، قىرا قارا ، شىزە سفید
او جەتىن من يىلە يىدىن و ايمان او لمشام

دېبەرەك كفرىنى فتوا ويرىلمەسىنин اصل سېيلرىنى صابراتە بىر دىل و
اسلوپىلە افادە ايدە بىلمىشدى .

معجزىن هر هانكى بىر شغرنى آلارساق ، او رادا مطلق بىراجتماعى
مسئلە مورد بىحىدر . او بوتون شعرلىرىنده علمى ، فنى ، معارفى و مدنېتى
تبلیغ اىتمىشدر . شاعر خلقمىزىن ان خستە جەنلەرنى دوشۇنور و اولالارنىن
ساغالماسى اىچون چارەلر آرايىردى . بو مسئلە لاردىن بىرىدە قادىن لاردىن
مدنىتە چاڭرىلما-سى مسئلەسى ايدى . معجز ئوز شعرلىرىنده و حىاتىنده
بو جەتكە داها آرتق فىكر ويرمىشدر .

« تىكدىن جەللى او لماسا زائىل
او غلى او لماز تمدىنە ما يىل »

دېيەن شاعر حىتا شبىستىرە ، بىر قىز مكتبى آچدىرىماق تىشبىنلى دە
ايەلى آنمىشدى . بو كون « بور اندوخت » آدلانان بو مكتب ، وقتىلە
جنوبىي آذربايجان معارف ايشلىرى مدبرى عەمادالسلطانه « محسنى » نىت
قطۇمى مقاومتى قارشىسىمدا ، نهايت آچىلماش و معجز ئوز آرزو سىنا ناھىل
او لمىشدى .

میرزا على مفجز شبىستىرە تمدىنە دوغىي حر كانىن باشىندا دوردىنى
و اهالىنى ھىشە ايشىغا طرف چاغىرىدىنى اىچون جەhalt طرفدارلارنىن
تىكقىرىئە راست كلىرىدى . بولنلا بىلە او حق سوزى سوپىلە مىكدىن كىرى
دورمازدى . سون درجه دە يوخسول و آغىز زىندىكانلىقى او لىدىنى حالىدە

کیم سەبە آغىز آچماز ، تملق و بالاتاقلق ايتىزدى . ئۆز گەپچىك باغ
ملەكىندىن كەلان آز مداخلاه قناعت ابىدەرەك ، كيم سەدىن پاي او ممازدى.

نه لىرە و نە منات و نە پەنجەز ارىيم وار
پىالە وير منه ساقى سگر اعتبارىيم وار
نه بنگىيەم ، نە پلاکش ، نە شىرەكش ، نە فلان
نه باييەم ، نە طېيىعى ، نە چار يارىيم وار
قناعتىمە كىچىنئەم بىقدىر امكان من
بىراى اينكە نە تىلۇم ، نە شىنىدە وارىيم وار . *)
نە قولچوماغم ، نە عاجز ، نە دە كە اربابىم
نە قورخارام ، نە چىكىللەم ، او جا دىۋارىيم وار .

ۋالچوماق اولمىان مەنچىز ، زەختىكىن خلقە داها آرتق محبت بىسلە
بىر ، او نلار بىن حقوقنى داها آرتق دادفعە ايدىرىدى . او بىر شەعر بىندە :
فەقىر يەن حالىيەن يەلىمز او مىليونر و كلا
سگر كە منىم كىمىي بى چىز اولا نمايندە
دېبىزەك ، خلق و كىللە يېنىن ناموسلى ، تمىز و صداقتىلى ھم صنف آداملا .
ردان سەچىلەسىنى آرزو لاير . مەنچىز او نو دولەش شېستىرە ياش_اما سدا
باخىاباراقي ، دايىا حادىن لەرىندىن خبر دوتور و بو حادىن لەرە قارشى ئۆزەكىرىنى
آچىق سوبىلە يېرىدى . او « كۈتشىل » ، قافبەلى بىر شەعر بىندە ئۆز ھەمشەرىلار بىنە
مراجمىتلە :

زاقۇنى قالدى زىنە يېر يۈزىنە لەنېنىن .
اسگرچە ئۆزى ئۆلدى گىيىدىك قارا گۈنىشلى
دېبىزەك بوبولك لەنېنىن وفاتى خبى و بىر مكلە ، او نىن كېتىرىدىكى قااون .

*) تىل ، شىنىدە وار - كىند آدلار يىدر .

زاقونین ابدی زنده ایکینی ده هله ایگرمی ایل بوندان قابا-اق خ-بر
ویرمشدر .

معجزه قارشی دوران قوه لرین کوجل او لاما سنا با خمایار اق ، خلق
اوئی سه ویر و شعر ارینی هو سله او خو بور لار دی . بونین اساس سببلر یندن
بیری ده شاعرین خلقین ئوز دوغما آزا دیلیندە دانش ما سی ایدی . بو آزا
دیلی مسئله سی معجزه ناصاد فی دکلمدی . او بونی شهور او زهریندە
ایدبر دی . شاعر ئوز ترجە حالت ده بو مسئله بە اشاره ایده رەك بىلە
يازىر ٠

« من ملاحظه ایتدىم كە ، آذر باي جانلىلارين چوخى تور كىردر .
فارسجا شعر لىرى دن بير منقعت آلا يىلمى يە جىڭلىر . مقصودىم او ايدى
كە ، آرواد و كېشىلر منىم يازىلار يىمى او خويوب باشا دوشسو نلر »
تمامىلە آيدىن اولا راق يىدانە چىخىر كە ، خلق ، آذر باي جانلى
آرواد و كېشىلر او خويوب باشا دوشدىكلىرى ايچون اوئى سه وبر
و شعرلىنى ازىر لە يېبب ، حافظە لرى بىنده ساقلا يېرىدىلار .

شاعرین قىمندن جىخان هر بير سطر بىنده خلقين و وطنين بىنمۇز و
لو كۈنۈز درد و كىدرلىرى ، عذاب و اشكنجە لرى ترا لام ايدىلەمشدر .

معجز ظلم ، اسارت ، جهالت ، سواد سىزلاق ، احتكار ، زورا كىلىق و
مدىنيت سىز لىك قېبىلە يىندن نە وارسا ھاموسنا قارشى دورمىش و خلقنى ايشىغا ،
سعادتە و خوشبخت دىنيابە دعوت ايتەمشدر .

نهايات ۱۹۳۳ نجى ايلە شىستر اطرا فندە اولان امنىت سىز لىك و
ديگر طرفىن قوجالق اوئى وطنى ترلە ايمىكە وادار ايتەمشدى . معجز

مذكور اىاده سنتىابر آيندا شبىتردن چىخاراقد شاه-رود دا باجاناغىزىن يانىما كوچمىش و اىل بارىم او رددا قالدىقىدان سونرا، ١٩٣٤ نجى اىلدە اورادا وفات ايتىمشدر.

قاپitan - غلام محمدلى

تبريز - شبىتر ١٠ او قتىابر ١٩٤٥

قىد

مەناسى آنلاشىلما يات سوزلر حقىقىدە كتابىن آخرىندى اىضاھات وزىرىلەمشدر.

شترده میرزا علی معجزن ابوعی

میرزا علی مفتخر

غۇز لەر

مەدىنەن

زىنت ويرىب جمالوه كىسولارىن سنين
 قان ايليرى قىلغىچ كىسى ابروارىن سنين
 قوربانىم اوقاش و گوزىن ، كىپرىيكون ، لىبن
 لعل لبون اىچىنده كى اينجولارىن سنين
 جلاده وير باشىم كىسە ، سەن كىرمە قانىمە
 قورخوم بودر اينجىيە بازولارىن سنين
 اىتدى بلاى عشقە گرفتار گوزلارىن
 معجز هانى ؟ سوروشمادى جادولارىن سنين
 يانسىن گوروم بو آتش هجرانە من كىسى
 آللە آند ويرىرم او بد گولارىن سنين
 بو شهر اىچىنده يىر كونول آباد قالمادى
 اى سنك دل كە ياخپىا هندولارىن سنين .

گاش

سنин او گەل يۈزىوھ من گىلاپ اولىدىم كاش
 اياڭوھ بالا يېرجوت جوراب اولىدىم كاش
 كتايىلە دانىشىرسان ، دانىشمىسان مەنلە
 كىچە الوندە سنين بىر كىتاب اولىدىم كاش
 گونش سنى گورەر هەر گون ، ولىك من محروم
 چوخ آرزو ايدىرم آفتاب اولىدىم كاش

گنله نیدم او را چو خدر کرا یه بالون
 الله من قجله يا غراب او ليديم کاش
 شرایلن گونی خوشدی ، منهمله بوخ آراسی
 او بیوفانین الینه شراب او ليديم کاش
 او تانیرام که دیهم بولا بندیه بیر ماج
 نه در بوشرم و حیا ، بیحجاب او ليديم کاش
 رقیب قوپوری من کام دل آليم مندن
 رقیب چشمته تیر شهاب او ليديم کاش
 دونن بیری دیدی واعظ گیدیر بهشته طرف
 گوزوم نوزومه دیدیم اهل عذاب او ليديم کاش
 بوخودا معجزه بیه ساعت طلا و بر دین
 گلم سنین کیمی عالیجناب او ليديم کاش

فُزُل

یاریم سحر گونش کیمی چخدی او تاقدن
 آز قالدی ضعف ایده او ره گیم اشتیاقدن
 آینه جمالینه با خدمیم ، جمالیمی
 گوردوم که گون کیمی سارالبدر فراغدن
 دوشیدیم اهانه ، دیدیم : ای یار محترم
 باخ رنک رویمه ال چک نفاقدن
 اول گونکه او لدی قاش و گوزون متفق سنین
 او لدیم خراب خانه من اول اتفاقدن
 فطره و بربر فقیره غنی ، من ده و بر گوره ک
 بید ماج آبدار او سیمین بو خاقدن
 او لدی نسب معجزه وصلت هزار شکر
 رحم ابتدی یار ، دوشدی کونول احتراقدن

هشتنو لیم

نه تسبیح و نه تقدیس و نه قرآنیله مشغولم
 بوگونلر من کنار و بوس جانانیله مشغولم
 سوزهندە گوزارین جانا، دوشور اعصابما لرزە
 وجودیم خستەدر . پیوسته درمانیله مشغولم
 دخى وعظ ایلمك ممکن دگلدر بندەبە، پۇنكە
 گىچە تا صبح اولونجا نار پستانیله مشغولم
 اصول دینە واقف، هم فروع دینە عارفتر
 جميع احکامه دازا بىر مسلمانىله مشغولم
 خيالم وار بازام شرح کتاب حسن آيسىھ
 دوانە توکشم چرنىل، قىلدانىله مشغولم
 يد يىضاسى وار ناز ایلمىكىدە، عشق ساتماقدا
 رموز عشقە واقف بىر سخنەانىله مشغولم
 «وڑى گل، كاكلى سنبل، دهانى پستە، بوى بستە
 كەن ناف مدور، كە زىخدانىله مشغولم
 منى يالقوز قوبون يارىمە اي ياران سىزىتارى
 بو گونلارده نه دينىلە، نه ايمانىله مشغولم

أیتىمەن

مریض عشقە اي دلبر طبیب مهرجان ایستر
 علیل درد هجرانم كونول آرام جان ایستر
 دهانىن غنچە بستە آچىلسا كونلى شاد ايلر
 بو دوشىر كە، يار يارىن هميشه شادمان ایستر
 لىين سوبىلر كە: من قىندىم، او قىندە من دە خواهندىم
 نه تىنها من سە بىندىم، سىنى جملە جەنان ایستر
 جمالىن، كەن عذارىندىن اىپل بىر كەل دەزىم جانا
 نىكارىن گورمەكە عاشق البىنە ارمغان ایستر

جهاندا یو خدی ماندهن ، مثال زلف دلبندین
 او رفقار خوش آیندین گوره نلر هر زمان ایستر
 همیشه آرزو کشدرا جمالین سیرینه دیده
 ولاکن گوزلرین گورجت اوئی تهر و کان ایستر
 مژه ن بیر اوخ ویریب قوبیدی کمانه ، گوزلرین آندی
 اورکدن عائچی دلدی او لوب نسلیم امان ایستر
 دیدیم چاه زنخدانین نه قدر طولی وار سویله
 دبدی هاشق جنون اولما ، محبت امتحان ایستر
 الونده دسته نعنا ویره رسن معجزه یا نه
 گیدیرسن نلک گلستانه بالاندا پاسبان ایستر
 بوبون سرو خرامان نلک چکیلش سمت افلاکه
 او تور اپر ہوسه لطفاب ایله ، آپافدا نردان ایستر

اولمیان پرده

دانیشماز بلبل شیدا گلستان اولمیان یرده
 کونول شاد اولماز هرگز بالغ بوستان اولمیان یرده
 گوزوم باده ، سرشکم می ، مزم غم غصه ای ساقی
 شرابی نیلم من تازه جانان اولمیان یرده
 باخامین یرتمویلی ، وورمیلی باشه سبللی
 نیبدیدی بس بو ملت ، علم عرفان اولمیان یرده
 دیبرسن ساقیا حاجی گواور پاریس شهر ینده
 مگر آغلار بنی آدم مسلمان اولمیان یرده
 فرنگی دلبر الده باده هر دم سویلر ، ای هاشق
 نیجه زیست ایله سیز سیز خوبرویان اولمیان یرده
 الوندن ایچمه سین باده ، لبوندن آلامسین ہوسه
 مقدس نبله سین بس ؟ حور غلامان اولمیان یرده
 ملامت ایته واعظ آغلارام فرج ایلدر ایراندا
 نولور بش گونده گولسم آه و افغان اولمیان یرده

دونن بو مصرفی بملبل او خوردی صحن گلشنه
 چه بندر دین و ایمان ماخلاماق نان اولیان یرده
 نه رشو تغوار و نه سارق نه واعظ خاک مفربه
 تاپولار بیله ملعونلاو دبستان اولیان یرده
 دیدیم کل بیر گیده واعظ کلیسا به ، دیدی : حاشا !
 عبادت ایه درم من چای و غلیان اولیان یرده
 خیال خام جتنله کونول خوش ایته ای زاهد
 گویر هز لاله و کل برف و باران اولیان یرده
 نه چایله قیزار جانین ، نه قونیاق ایله ای معجز
 دوغبیدی کاش آنان سنی زستان اولیان یرده

یاشاماق

نه خوشدی بیر صنم مه جمالیلن یاشاماق
 همیشه هزت و جاه و جلالیلن یاشاماق
 فراق دردینه بیر چاره ایلیون یاران
 محابیدر گیجه گوندوز او حالیلن یاشاماق
 امید وصلیله خوش ساختلا خاطر،ن عاشق
 فراغه چاره ایده نز ملایلن یاشاما
 فقهه مدرسه هرگز یمزدی مال حرام
 اگر مبر اولییدی حلالیلن یاشاما
 بهار عمری کچبیدر بیزیم تکذبانین
 دوشوب خیالیمه بیر نو انهالیلن یاشاما
 اسیر شهوت او لوب هقلین ایله ذابل
 سنه یاراشماز عموجان مارالیلن یاشاما
 جوان ایچوندی دف و نای و مجلس و هشت
 قوچایه عوبدی زورنا قاواليلن یاشاما
 جلال سلطنت آلانماشین سنی ای قبز
 گولوم کبی آجدر آغ ساقالیلن یاشاما

دیدیم او تور دیزیم او سته ایا نگار جوان
که خوشدی معجز شیزین مقایلین پاشاماق
دیدی چکیل اویانا سورته ساققالین او زومه
منیم اپشیم دکی جنک و جدالیلن پاشاماق

گلمز

غم چکمگیله میل طبیعت الله گلمز
تبیح چهو بر مکله شریعت الله گلمز
بیر در گرانمایه دی ناوس و شرافت
زحمدتسیز عزیزیم او شرافت الله گلمز
ناوس ایچون عالمده نه قدری تو کواوب قان
ناوس گیدنن سورا قیمت الله گلمز
عصمت آراما ذمرة اسرار چکنده
آخنارما که تریاکیده غیرت الله گلمز
قاچاندان یولوم یاخشیدو سردار غیوره
سردار جنون اواسا ، غنیمت الله گلمز
جهلیله قدم باسما طاسمات جهانه
علم او لاما مفتاح فضیلت الله گلمز
صاقی منی مسموم ایله ، مطرقب دور ایاقه
منیز کوزه ایم زاد فضیلت الله گلمز
معجز دیمه دیوانه لازم ده کی زنجیر
بو سرعتیله ایسه عزیمت الله گلمز

حاشق پریشان

همیشه فکری بود ر عاشق پریشان
 او گوزلریندن تو بیدی او لبیدی قوربانین
 قابونی با غلاما ای با غبان حسن جمال
 مر خص ایله منی بیر کوروم گلستانین
 خلوص نیتیله گلمیشم تماشایه
 ایشیتمشم گل آچیب تازه نار بستانین
 نه نار در مگه گلدیم نه گل بو گلشنده
 نه در زیانی سنه خشکه بیر تماشانین
 نظاره نقص بتیره ز گلین لطافتنه
 داهما گوزه لله شی بارین سیله نده هیوانین
 رسوم عشق و محبتان آنلاماز مفلس
 بیلر دوشایی اولان لذتین مریانین
 نظاره قیل نیجه گور خلق فوج فوج گلیر
 زیارت ایلمگه کبة زندگانین
 گلاب ابی گایر آغزوندان آشکار سنین
 گل اوسته نصب او لزوب بو خسا در دندانین
 اگر دیم ابوه قند ، دهاوه گلقتند
 زجاج قابی سینار پشمگیله حلوانین
 دیلوی یاش رطبه او خشادیردی شاعر ار
 ابچینده چرده گی کر او لبیدی خرمائین
 فلسطدی ژلفوه دیحان دهمک و یا مرزه
 او رنک و بوئی هانی مرزه ابله دیحانین
 او چشم مستوه ایلر فدا بلا تردید
 ویریلسه عاشقه مالی تمام دنبانین

او خال شاه ، او عارض ، او زلف مار سیاه
 فدا اولوم منه اینجتمه زیر دستانین
 یازاندا بو غزلی نصف لیل گیچمیشندی
 یاواش یاواش ایشیغی تار اولوردی لامپانین
 خانم آبلدی بو اثناده گوردی من یازبرام
 دبدی : دو یات کیشی توزلی قلا قلمدانین
 تمام فکریوی حضر ایتمیسن غزلیاته
 دوشونیسن که کوبی بوش قالیب قووورمانین
 صباح اولاندا جوابین نه در طلبکاره
 مگر ویریمه جک مالیاتی دیواین
 اجاره دار گذشت ایلمز فقیره پولون
 « سرانه » نی ده زیندن چیخاردي عربانین
 خدا نکرده صفر بک اکر گله غضبه
 یزینده یالمر اسهر یاسدیق ایله یورغانین
 باشی بلای اوغول باد کوبه ده چالیشار
 گرک یازیق آنا وجهین ویره مفاصانین
 « گورآل » رسیدی گر ، بس بو « گورمه آل » نهدره
 عجب نظام قویوب حکمداری تهرانین
 بیزی ساتیر سیزه بیر کللہ قد ایچون ملا
 او قند ایشنه یارب یاسیندا ملانین
 منی سنه ویره نی حق گوروم ذلیل ایتسین
 کبین کسنده دبلی لال او لیدی آخانین
 بو تلغ سود منی برت ایندی بیله دیم نه دیم
 دیدیم و فامنه لعنت تمام نسوانین .
 بهشت عدنده ای کاش حضرت آدم
 او لیدی کود ، بو زین گورمیدی حوانین
 جهاندا یلمهدی عورت نهدر ، او شاق نهدر .
 خوشما سعادتنه حضرت مسیحانین

سوای غصه نه در خیری بونلارین کیشیه ؟
 نه نفعی وار گوره سن بیز لره تکنداش
 پیشتدی بو سوزی عورت دوروب سراسمه
 دیدی تفاوتی چو خدی بلولولا شورباشین .
 دپدیم که ، خرجنە فرمایشوز نه در باون
 دو توب ایگرمی تو من زر بناره تو ماشین
 - شبستر اهلنە کافرده اولماشین آدوات
 نه خیری وار بیزه بو اسم بی مساماین
 اون ایل گیدر ، گلر اون گون فالار ولا یتدە
 نه بیله وصلون اولیدی ، نه اویله هجرانیون
 - وطندن ال چکیب ای یار کیته یم ، فیلوم
 بوبور گوروم گندزانی هانی بو ویرانیں
 یقین بیلین که قدم باسماز نوزکە تور پاگە
 وطنده خوش کیچە کر دوز کاری انسانین
 سویقدا غربتە گیتمک چتیندر تو لمکدن
 نه برک جانی وار الله بو اهل ایرانین
 ته شاه شاد ، نه درویش مندە ای ایران
 نه امن وار ، نه تجارت ، نه شرع و نه قانون
 بو کاروانی چکیر جهله دره مونه
 نه یانمیسان بالا دور مستدر شتر باشین .
 بیزی اجانب ایدیب تور علمه حمال
 سوای صبر ندور تکیه گاهی ناداشین
 غم آلدی جانی ساقی سنی آغان جانی
 ایچینه قدری عرق قوى او شیرلی فنجانین
 عرق حرامیدو ، لا کن حلالدر رشوت
 تأمل ایلمه قورباشیم بو فتوانین
 بقصده رشوه حلالی حرام اپدیب مجرم
 و بالی بو هنونا اولسوت او نامسلمه مانین

ياتار مهاجر اسلام آج قار اوستنده
 قالار پلو باشينا مطبخنده اعيانين
 كنار پىنجىدە اكله شمىسىن نزاكتله
 نه كار ايىر سنه تائىرى سرمانين
 نه بىنچى وار ، نه لباسى ايده سوادقان حفظ
 فەيرىدىن خبر آل زھتىن زمىستانىن
 او رووس يولى آچىلىيىدى قاچايدىن اى معجز
 خلاص اولىيدىن اليىدىن بو كچ قابورغانىن

خسیپسین عاقبتی

فصل بهادرد کچردیم لاله زاردن
 خوش صوتیان او شوردی ایشیدیم هزاردن
 بلبل سنین ده وار مگر عالمه بیر غمین
 گوردیم اودا شکایت ایدیر روزگاردن
 تا وار فراق دردی گلستان دهرده
 اکسلز آه و ناله سهی بودیاردن
 گل هندلیین حالینی سیر ایله اوندا سن
 ظالم فلك چون آبری سالار پاری باردن
 دیش دوشدی ، باش آغاردی ، کمان اولدی گامتیم
 بیر سهس کایر فولاقيمه هرگون مزادن
 « گل گل که گوزله بیر یولوی خانه بعد
 گل مور و ماری ایله خلاص انتظاردن »
 قوتلی چوخ جوانلار اسرور ایتدی شاه مرک
 باک ایلدز سنون کبی بید اختیاردن
 نا گه الینده باده کلر ساقی اجل
 زور ایله حلقوه تذکر اول زهرماردن
 ویمز نولوم او قدر سنه فرصت ای عو
 ڈا بیر ابچم سو میل ایده سن جو بیاردن
 ایله وداع اهل و عیالین همیشه لیک
 دیدار قالدی معشره ال چک نگاردن
 دیوار قیری هیچ دلاور یارانمادی
 مکن دکل فرار او محکم دیواردن
 سلطانندی جان بدنه بدنه تخت سلطنت
 سلطان که فالخردی تخت دوشر اعتباردن

وارت دبیهر منیمدى بو دوات تبز اول گورهك
 تشریف آپار که چیخدى الین اختهاردن
 دوشىه يولون مزار ايوبىنە غفلت ايمە
 كام آل دويونجا عمۇ سەن دە سوساردن
 وارت « هوتل بالاس » دا يېھر مفتە بوللارى
 بوسە آلار دويونجا قام قاشلى « مارى » دن
 - قودبان اولا آتا و آنام گل دهازوه
 جان مادمازەل گوزەلدى جمالىن بەهاردن
 عاشق قويار كلامى يۈرە ، يار شاباقانى
 زافىن توکر عذارە يېن و يساردەن
 دف سەسلەر ، كىمانچە دبىھر : يار، يار، يار!
 ساقى توکر گىلاسە مئى مشگەردەن
 شامپانىا قدحلىرى چون بىر بىر دەگر
 عوج ايلر آسمانە بو ساس چىنك و تاردن
 يا بختيار ايدون وزىزى جىد و جەھىلە
 يا پارسا اولون چىكۈن ال كىسب و كاردن
 بىد بخت او كىمسەز كە ، يفار مالى صەندوقا
 خرج ايلمز يېينىدە كېچىر عمرى ياديدىن
 بېنین بورو لەدى چور تىكە قاباغندا صبح و شام
 حاصل نە اولدى بىس سە بو داردا داردن
 بېر خستە خانە ملت اىچۇن ايتىدىن بنا
 ناخوشلار ئولدى كۆچەدە باخدىن كىناردن
 اى كاش او لىدى دولتىن عمرىن كېمى ذىلە
 بۇر كوربى يا پەيرىدىن او دار و نداردن
 نە ملتە ، نە دوا! بۇر خدمت اىلدىن
 بېر هوھە گىل داداش كېچە كېچىدى قراردن
 كە بصرەدن ماسىن گەھرى كاھ مصەردن
 كە شام شومدىن ، و كەھى قەندەردن

اسباب عیشی خوف و هطر ، مهزلی رباط
 فرقی نه در بیله کیشینین چار و اداریدن ؟
 معجز آغاردی صبح یری هوشه گل گوره ک
 یالوار ، سبزیلدا ، عفو دیله کردگاردن
 سالما اشاغه بو بله سر شرمساریوی
 الله با غیشلیاندی کیچر توبه کاریدن

هـ

کاش هدم او لمبیدیم گلشنده خاربلن من
 عیش و نشاط ایدیدیم دائم بهاربلن من
 بو مملکتنه او لمور تکلیفلر مین
 او لسیدی یار ، او لاردیم بیر گلعتادیلن من
 بیر یاندا آه ناله ، بیر یاندا می ، پیاله
 گه یاریله انسیم ، گه آه وزاربلن من
 چکمز گنه یاخامدان ال نوحه خوان ظالم
 ایتسه مده قطع افت لیل و نهاربلن من
 آغزین بولیانه دوتما بیهوده ای منادی
 دورمام یریمدن ، الا آواز تاربلن من
 قیلام نماز صبحی با صد رکوع و سجده
 میخانه دن چیخندان سرخوش نگاریان من
 پروانه یاندی معجز نار وصاله جهلا
 عملت او دور که ، او لدویم هفکر هزاریان من

غزل

هیته قالماز ای بلهل قریل گل بو لطافتده
 سولار بیر گون گلستان غرق او لارسان بصر معذتده
 اسری باد ستم نا که خزان ایلر گلستانین
 سیغار بیر گون فلک جانین سنی قوباز او حالتده
 آ بلیل مثل پروانه دولانما کوی جاناوه
 دوشرسن درد جاناوه یانارسان نار فرقنده
 چون او لدی عاشق ایرانلی گل رخسار سواره
 او دوزدی وار یوخین پکمر قمارخانه هجتنده
 یتبردی عشق چون چایه ، چیت و ماهوت و ترمایه
 البندن او چدی سرمایه داخی ایش قالمادی کننده
 اله که گردی ایش یاشدی ، مصیبت حزن آشدی
 دابانلاری چکیب قاچدی دبار جهل غفلتده
 مشجر چادره نورتر ، یهل مغمور گیمه باجی
 بیابان گرد او لار حاجی گزد صحرای غربتده
 گر ایگنه ویرمیه کافر ، قالار عربان مسلمانلار
 یانین ای جامل انسانلار ، دورون روز قیامتده

سنتی ناری

توکننده استکانه چای خالداری سنی تاری
 فراموش ایامه عشاق غم خواری سنی ناری
 کمان قاشلارون اویناتما ، من آنما تبر هزگانین
 تو خونما قلبم ای ساچلادی سادی سنی نادی

آچیلسا مه جمالین گوک بعثیم طلوع ایلر
کنار ایله یوزوند زلف زرناری سنی تاری
اسهیر دستگیرم ای گوزمه‌للر امپراتوری
بویور اینجته‌سین چشون سپه‌داری سنی تاری
غم آلدی جانیمی ساقی گتیر بیر باده حمرا
نو تو لمش کونلوم ای طرب گوتور تاری سنی تاری
خطا ایتدیم دیدیم بیر دوغری سوز مومن آجیفلاندی
سرینله باشوا تنظیف گفاری سنی تاری
گتو داش ، جیندا تو ، یاتپرتی ، ڈانجیب فونشی
سوروشما دردیمی مشکلدر اظهاری سنی تاری
داشون کمدر ، مالون فمدر ، باشون قیرخیخ ، او زون سیر بخ
مروت ایله ، آلداتما خریداری سنی تاری
نشان سجدہ آلنوندا ، الونده سبجه تربت
نبجه کشف ایلیوم ڈوینوندا زناری سنی تاری
آغاردي صاج ساقالون ، نه کار ایتدین او غور لوقدان
فازاندون هانسی فرشی ، هانسی تالاری سنی تاری
نوخ اولماز اگریده ، آچ دوغریدا ضرب المثلدر بو
امبدین باغلا حقه ، بوشلا بو کاری سنی تاری
دیمه معجز ٹوزی باشدان ایاغه عییدر نقصان
سو زوندہ ڈیب یو خدور ، ییرتا اشعاری سنی تاری
دیلمدن قورخورام حق سوز دیسین مخلوقی اینجیتیسین
خدا حافظ ، گندشت ایله منی ڈاره ، سنی تاری .

بو گیجه

کینه یر اوسته نزول آفتتاب ایدیب بو گیجه
 کونول سراینی روشن شراب ایدیب بو گیجه
 کلین گوبون الینی معجز کنه کارین
 که کنج میکدهده چوخ نواب ایدیب بو گیجه
 شراب نور هدایته دولدوروب قلبین
 بنای کفری یخیب می خراب ایدیب بو گیجه
 می ایله ایله ایله من محسانی الوان
 اگر حنایله زاهد خضاب ایدیب بو گیجه
 من ایچم کونری واعظ که حضرت ساقی
 ایکی قدحله منی کامیاب ایدیب بو گیجه
 یاتیب کسانیله شیخ شهر من نینوم
 او نفسنه ستم بی حساب ایدیب بو گیجه
 الونده باده یانوندا حبیب ای معجز
 خدا دعالریوی مستجاب ایدیب بو گیجه

قور خماز

گله عاشقدی بلبل طعنه اغیاردن قور خماز
 جفای خاره صبر اهر هزار آزاردن قور خماز
 پیشیکدن قور خماسا عزلت گزین او لماز یواسند
 پیر قند و نبات و هل سیچان عطاردن قور خماز

قاپار بورگون باشندان ايتمه سه انديشه حاكمدن
 سويار گوندو ز گوزى خلقى مسلمان تاريدين قورخماز
 ئوزون يېھوده يورما واعظا آز سوبلە دوزخىن
 باخار نا محرمه گوز آتشين مسماrdن قورخماز
 چور كچى خانه ھانيئنده دوراد آچ، بوينى چىكىنئنده
 كوتىكىن قورخار اول يېچارە ناروماردن قورخماز
 اوپىك لەتلىيدر، شيرىندر آاما، دادلىيدر كششىن
 تامارى اوغرى دوقۇزمەھرەلى دبواردن قورخماز
 اگر سير ايتمه سه يولدا مسافر لر سلاحي له
 كسر باشون حرامى سطوط قەهاردن قورخماز

پۈشكىشىانىم

پىالە وير منه ساقى كە چوخ پريشانىم
 سويوق آمايمى آلمش چو بىرك لرزانم
 نە قاتلەم، نە دغلباز اوپىلە باخما منه
 اىير ظلم قضا بير زاواللى انسانم
 سور كورك و هرب تولكىيە، ايتە، قوردا
 مقدرات خداوندە مات و حيرانم
 « كفر دانىشما » دىرار اگر دىيەم « بارب ! .
 لباس پشم كىيىب كربه، بىنده عريانم ».
 يواش دىيەندە ايشىتىير دىيەم قايىدان بىس
 أھى، أھى، منه باخ ! لاط و لوط ميدانم.
 دىيەللە يو خدى قولاغى، گوزى- گورەر، ايشىدەر
 ايناشام بو سوزە من غريبە ٠٠٠٠٠

مەلت

چاينىدى صور اسراذيل بيدار او لدى هرمەلت
 آپىلىمىرى خواب ئەنلىقىن ھەلە بو بىغىز ملت
 طلوع ايتىدى گونش مغرىدىن اهل شرق ئافالىدر
 آباردى فيض نور شەمدن اول بختور ملت
 داغىلىدى پىنە منفوش تك اركان استانبول
 جەhalt مەركىزى كوجىدى، يراولدى آپىرى يرمەلت
 نجوم جەل بى نور اىلمىدى ، علم و هنر نورى
 فضاي غربىدە يېرىلىشدى خورشىد و قمر ملت
 قىيات قوبىدى يا هو ، كەنە دنيا تادو ماراولدى
 قودولدى تازە عالم ، آج گۈزۈن اپله نظر ملت
 جەالت مقبرىندە سن دە چىخ ، دور دستخيز اول يېر
 و يېرىلىدى جملە موتالار كامىح بالبصەر ملت
 بوبوردى اطابۇرالعلم ولو بالسین بىغىزىر
 مىگر افسانەدر فرمایىش خيرالبشر ملت
 او هانسى علمدر ، علمى كە ايجاد ايتىدى تلفونى
 سودوش هەرىردىن اىسترسن سەن و يرسىن خېرمەلت
 او علمىن قوه سىلە خلق او لدى چاپ ماشىنى
 باساز ساعتىدە اوراق اوستە مېنلىرچە انز ملت
 او هانسى علمدر ، علمىكە تىشكىر ايتىدى افلاكى
 نە خوشدر مەركب بالونىلە سىر و سفر ملت
 او علمىكە چراق برق ايلە ئەلماڭ دىنيانى
 منور قىلدى ، روشن او لدى شب مثل سحر ملت
 همان علمىكە گىلدى نەتكە آهن بارە انسان تك
 قولاق و يېرىكۈرنە خوش سەسىلىر كەپرخونىن جىڭر ملت

او هانسی علمیدر ، علمی که یار دی سینه خاکی
 چیخارت دی معدن نفت و ذوغال و سیم و زر ملت
 او علمیکه گزیر انسان بالیق تک قعر در باده
 او علمیکه کیچر بحر محیطی بیخطر ملت
 طناب علمیله بش یوز کرور هندوستان اهلین
 نیجه گور با غلیظ بدر قول قول بیر مختصر ملت
 او علمیله چوغوندر رپشی تبدیل اولور قنده
 مگر زنبیل ایله گوکدن انیر چای و شکر ملت
 حرام ایتدی سیزه تحصیل علمی هالم جاهل
 بنای علمی یخدی ایلدی ذیر و زبر ملت
 جهالت ایلدی ایرانی ویران ، ملتی فعله
 نچوخر مظلومدر یا رب بیزیم بو در بدر ملت
 بو آه و واه دائم یرده قالماز ، خاک زیر اولماز
 کسر مظلومین آهی گیج ، ولی کارلی کسر ملت
 همود علمیله از کله سین جهلهین ، جهاد ایله
 جهالت خصم جاندر ، مار افمیدن بترا ملت
 تأسف بیشوردر ، چون کیچن کیچدی ، کوچن کوچدی
 آیل بوندان سورا قویما کیچه عمرین هدر ملت
 امیدین کسمه ، مأیوس اولما استقبال ملتدن
 تمام ایله سوزین معجز آیلمنش بیر قدر ملت

يۇ خىدر علاج سوپىلدى دىرى جەھاڭ

ساقى بش اون بىالا گتىر بولۇمۇ
 تغىير وېر بولۇنى بىر باشقا حالتە
 فرسودە قىلاب اېچۈن ئواورى دوحى ملتىن
 بىر تازە قوه ايلە عطا روح ملنە
 بىر بادە ايلە رفع ايلە خلقىن كەمالتىن
 بلسکە گلە جماعت اسلام غىرتە
 ساقى عجب زمانىدە گىلدىك جەهان، بىز
 حىرت قالىب تمام جەهان اھلى راحتە
 قوش آى تمام اوولدى، گرفتار مەختىك
 انسان نىجە دوام ايدە بونجا مصىبىتە
 باشلاندى حرب، بىر بىرىنە وزدى، لەنى
 باغاناندى يول، قارىشدى كىدورت كىدورتە
 اهل شېستىرىن يارىسى قالدى بى بناه
 اوئنلار كە تېكىميشىدى گوزىن راه غربتە
 روسيه مالىينىن بىرە اوئن آرتىدى قىمتى
 وېرىدىك كېلىمى كۆينىك، تو ماھ، چىرقەتە
 قىند ايلە چاي خىلى ضرر ووردى يېزلىرە
 ايتىدى قىير اېچەنلىرى. لەنت بولۇمۇ
 خلقىن بوخىدى بىرچە چوركىن شاكىتى
 آخر او دا گىنيدى قىيرى شاكىتى
 وحىت كىسىلىدى اوچىوز اوتوز بىشىدە بال تمام
 اوەد ووردى قەحط آب تمامًا زراعتە
 ياددان چىغخارتىدى قەحط غلا هە مصىبىتى
 مخلوق ايتىدى ال اياقىن، دوشىدى وحشتە
 فرمتىن استفادە ايدىن بوغدا تاجرى
 هە كون علاوه ايلدى بىر قدر قىمتە

آج بير گوزيوي شيعه ، نظر قيل خانه لارا
 او نلار كه دوشميشيديله بو نوع ذاته
 بو ، اهل خيرتىن يوره گين داغدار ايذر
 هورت دورار چور كچى دكانتىدە نوبته
 مشتاقسن اگر آلاسان باغ جىنى
 اي مالدار ؟ و قىدر باشلا تجارتە
 آج كيسه سخاوتوبىن بندىن اي غنى
 لاقيز باخما ، بىنل ايله اهل ولايتە
 تعمير قيل شكسىتە كونوللار عمارتىن
 اي مىن تومن فدا ايلىهن بير عمارتە
 و بير بير نهار خرجنى شامسىز ياتىلارا
 آللە دوشورە . يىن سنى فقر و ذلالتە
 دوشىز الە همىشه بىلە فرمت اى عمۇ
 احسان ايدىن ، و بىن ، تله سىن استعماكتە
 يادە سالان سو يوخدا ئلان بىنوارى
 مشغول اولورمى يېنج كىنا يىنده صحبتە
 بير باغ وەليم تابانىميرى يېچارە ياندىرا
 محتاجدر ئۆزى و عىالى حرارتە
 شير خدا كىمەي فقرا پروردۇل داداش
 سىن دە ئۆزۈن شېرىئا يىلە شاه ولايتە
 آج قالدى اهل يىتى ، ئۆزى اوچ گون اوچ كىچە
 و بىردى فقيرە رزقنى قاتلاشدى زحمتە
 سىندىن بوقدر ايستەمز اصحاب احتياج
 بير مختصر كومىكلەك ايله اهل حاجتە
 او ن مىن تومنلى يوزدە بىرىن ايلەسە فدا
 ارباب احتياج چىخار استراحتە
 شىطانە اويمى ، باتما ياجاقدىر بولۇن سىن
 تپز ختم او لور بى معركە ، چىكەز قىامتە

تسبیحی قوی کناره ، گوزین بورما شیخنا
 الدهین احتیاجی نهدر بو عبادته
 ویر بیر چرهک چوردک آپاریم اهل بیتھ
 او لسوون سبب رضایت فخر رساله
 رحم ایله میر قوهوم قوهوما ، قونشی قونشیا
 تبدیل او لو بدی چونکه مروت قساوته
 اما شبستر اهلی نوز اهلین آراشمیری
 بودندر باخان فهیره یتیمان عورته
 اهل وطن قالی بدی یامان گوندھ ای شنی
 ای اللی مین تو، نلی ، تف او لسوون او دوته
 قارص اهلنی نه طور ایله باکو جماعته
 بسلیر اوج ایلدر ، سیزده گذین بیر حمیته
 یوللارلا فرمیله او زاق بیر مساده یه
 پول و غذا و البسه مینلر جه کافنه
 او نلار ویر بله مفت و مسلم بو بوللاری
 اما بیزیمکلر ده باخین بیر قساوته
 کبر و غرور دیله دایانیب تکیه گاهنه
 بورج ایسته یندھ بوخسولی باشلار ملاته
 او نلار ویر بله مفت ، ولا کن بیزیمکلر
 ویر میرله بورج معامله سیله رعیته
 بیدار ایله یاتانلاری یا صاحب الزمان
 دولتلیلر تمام گیدیب خواب غفلته
 ای امت محمده رحم ایتمیهن کوشی
 نار اهلیسن ، گووه نمہ نماز و طهارتھ
 دین قارداشین عیالی محله ندھ آج یاتیر
 وزر و وبالی بوبنوما ، گیتمه زیارتھ
 دور و بریندھ اللی نفر متحقق وار
 زوار اولور امامه ، باخین بیر حماقتھ ؟

بزم هزاده باشه وورار ، های و هوی ایدر
 دونق ویربر دیله لله فلانکس شریعته
 گوز هاشی ، های و هوی دویورماز قاریلاری
 اون شاهی ویر فقیره ، ویره هفدرم انه
 يا رب رحمتو نله بیزی شادکام قیل
 ویردیک قسم جنابوی نور نبوته
 دولتیین غمینده دگل ، یاغدی . یاغدادی
 اما تیکیب گوزین فقرا باب رحمته
 اونلار ایدیب تدارک اوچ ایللیک ذخیره سین
 مشغولدولار بخاری باشندما محبته
 اما فقیرلار سویوق ایولرده تیتریری
 نفرین ایدرله دهبدم ارباب نروته
 باخدی طبیب معجزه ، تربتندی باشینی
 یو خدر علاج سوپله دی درد جهالنه

بیلیم دیم

بندەنی عفو ایله ملت گرک
معبدە میخانە دیدیم ، بیلەدیم
باشنى دیوارە ووروب ، سیندیران
عاقله دیوانە دیدیم ، بیلەدیم .

من نه بیلیم قارغا خوش آواز ایمش
بايقوشا ، بايقوش دیمک اواماز ایمش ؟
تلخدى اوقاتىم شريفىم بير آز
بايقوش او حیوانە دیدیم بیلەدیم

کوردى فلاكس يوخودا بير گىچە
 قول بوبون اوامش ھاتىور حورلە
سر خوشدىم شبرە انگورلە
اوېقويا افسانە دیدیم ، بیلەدیم

بىغ و سقل صحبتىن الدن سالىن
ايلمىون ذم او قزىل دىشلىرى
عصرىمۇ لازىم اولان ايشارى
مورگەدين اوغلانە دیدیم ، بیلەدیم

دشمن دين گويىدە گزىر قوش كىمى
مبىدى ويران ايدەجىڭىز ، اكىل
كس سەسىۋى ، باشوا بير چارە قىل
قارع قرآنە دیدیم بیلەدیم

گورجك اليئنه خزيته جعفرون
رنگي بوزولدي ، صريغي كورلادي
غبيظه گليب ، بومب كيمى پانلادي
آغزينا قورخانه ديديم ، بيلمه ديم

وزد وبالى ، گنهى بوينوما
مشدى جانم وير بولوي آجلارا
پيكرى عريانلارا ، محتاجلارا
كيمىه خراسانه ديديم ، بيلمه ديم

حاجى داداش سالما گوزون زحمته
وير او بولى ملت بي دولته
كافر اگر بورج ويره ملتنه
بند اولار ايرانه ديدهم ، بيلمه ديم

اويمش عجب غفلته قارداشلار
چورت ووردار ، صبح و مسا يو خليلار
من ايله بيلديم كه اوسر ساخليار
سرمى غليانه ديديم ، بيلمه ديم

آندي الين قائمه خنجره
دوردي بش اون ووردي من مضطره
من ايله بيلديم كه او سوز ياخشيدر
ياتما مسلمانه ديديم ، بيلمه ديم

دوستا ديهير دوست خطيباتنى
كه ابده اصلاح عيوباتنى
دين و وطن دشمني ظن ايله ديم
معجزه بيسكانه ديديم ، بيلمه ديم

جانلی جنازه

ماه صیام گلدي مني مالدي فحتمه
 اى کاش گلديمدي اوروج بو ولايته .
 اى ماه روزه ، اى رمضان ، اى فلان فلان
 خلقى گتيرمه تشكى ، نوزون سالما غبته .
 گيت هريره كيفوندى ولنى گلامه سيسىگه ،
 یو خدر دوام منه او تو ز گون كماله .
 افطارى يوخ ، او باشدانى يوخ يېتوارين
 تكليف شاق ئايمز حق بىيضاخته
 افطار ابچون كاب اى من بىر جرمك انى
 اى مالدار گىلى بزە باخ بير قناعته .
 آخشام او لاندا چولەيى لېرىز ايدير خانم .
 يعنى كە بير چۈرك سو تو كور هىدرم اته .
 قلبى ضئيف ايدير بو قضا ، هوشى تارمار .
 من تاھدارام او شاقلارى ، عورت دوزر ايتە .
 جنگ وجدال ماه مبارڪە چوخ اولار ،
 حقسىز چىخار فقير كىدە گر شكايتە .
 هورت منه يامان ، من او نا سىلەمى و تېيك .
 قان ايلىروخ گر او لىبا همسايە واسطە .
 وارلى اى گر قىرون ازه داشلىن باشىن
 تنبىء ايدير حكومت او باشى جراحته .
 بير ايلى قالىر اذانه هله فوى باشىن يە .
 اى بىنماز آچما گوزون ، باخما ساعته .
 هات باشوى كېيم دېسە ولعظ ، وارام ، ولى
 اما يوخام اوروج كېمى مشكل ھېلده .

چای ایچەم سەر گىدەرم اختىاردن
 قويمازلا ، قويماسينلا منى باغ جىته .
 من زى خرىيد قول دكلىم ماه روزە يە ،
 من نوڭرم تىيەم ، غسلە ، طهارتە .
 مال يېتىي ملا يېر ، من اوروجلوغى
 من مال حەنە بىندم ، او مال رعيتە .
 خاڭىن گورنە خاتنى آلنى قاباقلانىر .
 من خلۇتى گىناھ ايدىرم ، او صراحتە .
 ساقى غربىھ ايشدى بو ايش خىلى گولاملى
 وققى يېر گولە گولە آغلار شريعتە
 اى يار غار كافر ايدىرسىن علينى سەن
 اگلىشىپسىن بىزىدە كىمى تخت خلافتە
 طلابى يەھسان باشوا بىر مراملىن
 مختىمن دكلى مرامىن عمۇ ذىفراستە
 عرضى قالوب ايشىكىدە مەهاجرلىرىن تمام ،
 ميرزا ويربر تومەنلىرى اصحاب ثروتە
 اون مىن تومن ققىر پولىين دولدوران جىبىھ ،
 تندویر ايدىب حصىر ئالىرسان عمارتە ؟
 ساقى دونن بو وقت كېچىردىم برايدن ،
 دوشىدى گوزۇم او سىتىدە بىر يىكس عورتە
 بىمار ايدى ، غربىدى ، بى اختىار اپدى
 مەحتاجىدى دوايە ، غذايە ، حماياتە .
 من مەضطرب باخاردىم او جانلى جنازە يە
 آغلاردى گۈزلىيم او پريشان قيافتە .
 بىر تختە پارەتك قورومشىدى او بىنوا ،
 گوردوم او بىنوا دوشەنېب خاك ذلتە

زلفین ایدیب نقاب سارالمش عذرینه .
 باشین قویوب داش اوسته ، گیدیب خواب راحته
 شکلی بیان ایدیردی که بو بیر عزیزایمش .
 بیچاره بیر قضا ایله ، دوشمش بو حالته
 هر کس اونا باخادردی ، دیبهردی که جانی بوخ .
 من ده دیواردیم عمری یتیشمش نهایته .
 ناگه گنیردی هوشه اونی تاقفاتاق سهسی .
 آچدی گوزون یاواشجا منی سالدی حیرته .
 بیر باخدی حسرتیله ، ینه یومدی گوزلرین .
 اگدی باشین یوزون دایادی سنک عبرته .
 معجزه : بوسه سنه در ؟ بدی باخدیم دبدیم که هیچ ،
 دولتلیلر گیدیرلر نماز جماعته .
 بیر آه چکدی شعله سی یاندیردی شاعری
 بارب اولارمی چاره بو بیچاره ملته

ضيافت و فلاكت

او خوردي مرنيه خوان من باخيردم حيرته
 ووروردي باشه جمات كمال شدته
 وفيق ۋوزادى باشين دبى : ايل اشاغا
 ديدىم : نيه ؟ . دىدى : همنك اول جماعتله
 دوا دگل باخاسان خارجي كىمى خاقە
 گرگ ملول اولاسان سندە بو مصيبةتله
 خلاصە مرنيه يىتدى ، چكىلىدى يَا آللە
 گوتوردىك ال طرف كېرىيا يە ملتله
 دوشەندى سفره يەرە ، خونچە بلو گلدى
 قارىنلار اولدى چراغان او دادلى نعمتله
 يانىرىدى پىنج او مجلسىدە ، خلق تراردى
 ولېك قار ياغىرىدى ايشىكىدە شدته
 يېغىلىدى سفره ، تمام اولدى مجلس عشرت
 اياوغە دوردى جماعت يرىندەن عزتله
 عباسىنى گوتورەن ايلدى خدا حافظ
 يولى سالىردى قوناتچى يىزى نزاكتله
 فنازىلر ياخىلىپ كوچە چون ايشيقلاندى
 ديدىم وفيقه باخ ايندى اويانە دقتله
 باخوب نە گوردى پريشان ، بى نوا بىر جمع
 آهاق يالىن ، بدن عريان ، دوروبلا ذلتله
 نە رنڭ واردى ، نە قان يوزلارىنده دم بسته
 باخىرىدى خلقە او بى نور گوزلر حسرتله
 ديدىم وفيقه گورورسن او طفل معصومى
 دوداقلارى گوكربىب ، چىنك ايدىر طېيىتله

او عورته نظر ایت ، اگلەشیب بو ئوستىنە
باشى آچىق ، دوناجاق بو گىچە او حالتە
روا دىگل باخاسان خارجى كېسى او نا سن
عباوى سالامىسان باشىنا محبىتلە
جىڭر كېباب ايدىچى حالدر ، بو حال ايدوست
نىچە كىدىپ ياتاجاقسان ايويندە راحتلە
رفيق يومدى گوزون ، تىلەدى خجالىندن
باشىن آشاغە سالىپ ، كېچدى كېتىدى صرعەلە
دالنجا سەسلامى مەعجز : رفيق دور ، كېتىمە
كىرك كە تىترە يەسن سن دە بو جماعتلە
بو يارەلى باجىلار مرهم اىستېيە سەندن
هارا قويوب كىدىسەن ، خلقى مىن جراحتلە

خالقى بىدار ايلەرم

دابرا قالمش بزە دنيا ۋۇد و عاددن
خسرو پروىزدن ، شىرىئىندن ، فرھاددن
نيلسە انسان ادلار آسودە خاطر هرزمان
غىصەسيز ، غەمىز ياشار-ايتنىم سوال استاددن
اولما دوراندىش چوخ ، درويش احوال اول دىدى
يوخ جهاندا يېر گۈزەل شەقى هرقە بادا باد دن
عقل بىدار اولسا بىرت ايلەر سنى صبح و مسا
ابچ شرابى ، سوك چىخار غم دېشەسىن بىيادىن
اوغلۇن اىستەر مەركۇى ، قىز تلىخ ايدۇ او قاتۇى
ۋائىدە يو خىدر سە اولاد دن ، احفاد دن
بانغى سات ، دكانى ھم خرج ايت ، ايدىر وارث غلط
خىر گورمۇز ھر آتا ، ھر والدە اولاد دن

باگی سات ، سرباز توچی غصه‌سندن اول خلاص
 چونکه باغ دلنشک ایدر باغ صاحبین آزواددن
 چون وورار قامچی باشندان ملتین سربازلر
 تربه محمود تیتره ناله و فرباددن
 نه جوانه رحم ایدر ، نه بیره نه خانباجیه
 علم ظلمی حرمله تحصیل ایدوب شداد دن
 سات میتیل بورغانی ویر سربازه قورتارجانوی
 ای تکذ باجی مروت گوزله‌مه جلاددن
 باییم من ایتمرم اندیشه دوز حشردن
 حاجی قارداشلار نیه خوف ایلمیر میعاددن
 چاره یوخ غیر قویوب قاچماخ اوغولآل بیر بیلیت
 دیغلار انسان چیشماسا بو خانه بر باددن
 دویدی استبداددن تورک و فرنک و روم و روس
 دویمیور بیلمم نیه ایرانلی استبداددن
 ظلم الین کوتاه ایدین ایش گوسترین ایشیز اره
 تا بکی گلین سسی ایرانلینین بغداد دن
 علمند بی بهره ملت نیله‌سین ای دوستان
 ایمه‌سین هجرت ، نه یاپسین بوخراب آباد دن
 غیر ملتار قویار اولادنیه میراث علم
 بید کنن ، بیرقدره قالدی بیزه اجداددن
 خلقی بیدار ایلمک ممکنی خواب چهلدن
 ایلم بیدار معجز قورخمامام ایجاددن

گل باشیم او سنه

سالدى آیدان عاشقى اى يار فرقتن
 گل يير عيادته اگر او لسا فراغتین
 جانم گايب دوداقه چکر انتظارو
 مايلدى چوخ زيارته ماه طلعتين
 جان اوسته عاشق ايله ظرافت روا دگل
 گل باشيم اوسته كچدي زمانى ظرافتین
 امرون ندر بو بارده حكم ايله اى وطن
 او لسون فدا قدملىروه جانى ملتين
 عاشق يالان داشما مكرر ديديم سنه
 او لاما سبب تنزله قدر قيمتین
 ويره زله اختيار يله يير جزعه سو منه
 ياخشى بالدىن حالنه سن يو جماعتين
 اون مين تومن قمارده سركار غيب ايذر
 بير ذره ترلمهز توپوغى كم سعادتین
 سفره دوشهر ، قواناق ايدر فارنى تو خلا
 اما ياتار سين گىجه لار آج كلفتون
 جام و يالله ، مطرب ، هزمار ، چنك ، عود
 حاضر لانير بو بزمده هر زادى جنتين
 تقره ظروف ايچينده بهشتى طعاملار
 بي هوش ايذر دماغى اهى ناز و نعمتىن
 يارب خيالدر بو و يا اينكە خوابدر
 بش يوز تومن ده خرجى اولار يير ضيافتىن ؟
 اى نازين هىچ ييلوسن ييرجه نيلوسن
 بو پول خونبه اسىدر اهل زراعتىن

قحط و غلاده اولدی تلف بیر کرور جان
 سویله گوروم قراری بودر آدمیتین ؟
 مطرب ، کمانچه ناله سی آغانی پرت ایدیر
 قویورد ایشیتین آه و فغاین رعیتین
 مضرابی ڈی کناره قبول ایله عرضی
 آخر قدیم واریدی منیله رفاقتین
 ای تیرمه رختخواب ایچینه تویلازان عمی
 گیتسه وطن ، وطنله گیدر استراحتین
 گور گنه بیسن زماناده بیر او نشاما مق فقط
 بو خدر سوای بو ، سنین موز گه مزبتین
 سن دشمنیله جنک ایده بیلمز سن ای عمود
 دعوا گونی ملاحیدی گوز یاشی عورتین
 غفلت چون ایتدی اورمی عمارتل بن خراب
 بیر گون یخار سنونه او غفلت عمارتین
 ساوج بولاقیله قره قشلاق حکابه تین
 نقل ایلام سام جنابوه آرتار کسالتین
 بیر مال آپاردی ظن اهدیسن بیزدن اشقا
 ناوسین هم آپاردیلا میندرجه عورتین
 ساقی جهت ندور منه می وبره بیسن بو گون
 لازم دگل غرور ، ویر آل مندن اجرتین
 معجز بو گون که هر کس ایچون بیر وظیفه وار
 سن ده دعای خیریله باد ایله ماتین

وار

«دیسم که حسنه یوسف سنه براابر وار
 نیجه دیم بو سوزی تاری وار ، پیغمبر وار»
 چکیل کناوده دور ، سیر ایله او مه روئی
 سو خولما یاننه عاشق ، الینده خنجر وار
 قویولا اسینی معشوق خلق جلادون
 دیمه له آدینا «یار» هاردا پیر ستمگر وار
 بقدر الی تومن بلع ایدیر هر ایل یاران
 مثل گرک دغا بیزده پیر سماور وار
 غریبه در که بو خرجی گوروب دیمه الله گنه
 بیزیم وطنده نچون الی مین قلندر وار
 وطنده چو خدی ایلانچی ، دیلانچی ، جادو گر
 نه کارخانه پنه ، نه معدن زر وار
 او توژ تومن ایکی لامپایا بول و پرمشدیم
 قولوم تو خوندی او سیندی دین که : «اللر وار»
 گر ایگنه و پرمیه کافر قیچیم قلار عربان
 الی ساخلا بلدن نه قدر کافر وار
 بش آلتی مین طلبه صرف نحویله مشغول
 باخین گورون نه قدر مفتخر دلاور وار
 نجفده هر پیری اون مین تومن ایدر مصرف
 گلیر دیهار بیزه یاران ، نکیر منکر وار
 قولاق نه لر ایشیدیر رهنمای ملتندن
 او شاده سنده ولی خاطر مکدر وار
 ادبله می ایچرم هر گون حق حضورینده
 اگر ادب سیزه جنتده آب کونز وار
 کیدین دورون قاییدا ، قویمیون گله واعظ
 سریله شور ، الینده شراب احمر وار

ای ویلهلم

گیتدی الدن هرنه وارسا ، مامالک ای ویلهلم
 قلامدی ایوده مکر قابیر ، الک ای ویلهلم
 بینوا مخلوقه بیر دامجی یاغیش یاغدیرمیری
 ظلم و جودیندن سنین چرخ فلک ای ویلهلم
 قیمت بوغدا ترقی ایلدی گوندن گونه
 سکز عباسی دوتور سکز چورک ای ویلهلم
 دیش دایانماز قارشسیندا چونکه هر بیر باتمانین
 داش ، کسک وارد ایچینده بیر چرمک ای ویلهلم
 بو قدر قان ایلدین بسدر ، کفایتدر بالام
 الوبره شیتنمه ، آز قداره چک ای ویلهلم
 گون اوژون ، کلفت اوروج ، دو بیاجیله گیچمیر عمل
 دیزه کفته ، هم کباب ایستر یورهک ای ویلهلم
 «معجز» بخت قرانین هرنه گلسه باشنه
 هامیسی سندندی لعن الله لک ای ویلهلم
 بیرسوری خیردا او شاق وار ایوده هر یان لات ولات
 قدرتیم چاتمیر آلام بیر توب قدک ای ویلهلم
 طفل معصومی فوجانیمدا آپاردیم بزازا
 ویمدی بیر گونلکیله بیر لچک ای ویلهلم
 بیر قبک بودج ویرمیر استامبولچیا ، تفلیسچیلر
 اسکناس وار هر بیر یونده بیر اتك ای ویلهلم
 باغمیز ، بوستانیمیز اود دوتدی یانهی ، سهلدر
 وار ایلار بیر شربه سو ویرمیر ایچک ای ویلهلم
 مرحمت آثاری بوخ دولتیلرده مو قدر
 وار لیدان ممکن دگل بول ایستمک ای ویلهلم

سو ایچه نده لعنت ایلر شمره سو تاجر لری
 یوز لری ظلم ایلیری او ندان قشک ای ویله لم
 قالب بیرو حه بنزه ر بیمروت اغذیا
 حلقی شیرین کام ایدرمی بوش بتک ای ویله لم
 صلح باش دو تمور ، ایشین راست گینه بیر آبا ندن ؟
 حق یانیندا بیر گناهین وار دیمک ای ویله لم
 بلکه او غلان قیر خدیر برسان ساقه ایلی ، او ندانندی بو
 چونکه ایتمز فاسقه آللہ کومک ای ویله لم
 تون به تون ساقه ایلی قیر خدیر ماق ظرافت در مگر
 هر تو کیندن سال لانیر یوز مین ملک ای ویله لم
 گل گناهین تو به ایله آچ بولین استانبولون
 رحم ایله الدن گیدیر دام و دیره ک ای ویله لم
 نه باغیمدا بیر ادیک وار ، نه جیبیمده بیر قبک
 مالیات ایسته ر مباشر نینه ک ای ویله لم
 بول وصول او لماز بو ایل دیوانه مندن بیدشاهی
 وورسالار اوت جانیما یوز بول کوتک ای ویله لم
 بو اورو جلوقدا خلاص او لدو ق داداش بکدن عجب
 گندی بیلدیر باشیما یوز مین کلک ای ویله لم
 پایدار ارلسون جهان ایچره دیم و قرات فرقه سی
 تا نه قدری واردی در باده نمک ای ویله لم
 آچ بولون استانبولون رحم ایله آللہ عشقته
 خلقه اگنه چوخ ، بسدر هنک ای ویله لم
 بورج و برن یوخ ، قوتیم یوخ ایشلیم بس نیلیوم
 قند و چای لازم دی ، هم نان و نمک ای ویله لم
 من حاجی زاده نیجه باتمان بئلی شیشلیم بره
 قولوما لازم دی بیر قالین بیلک ای ویله لم
 شعر یاز ماقدان عبارت بیر متاعیم وار منیم
 او نادا ایرانی وار مز بیر قبک ای ویله لم

بیر بیرینه چالخادوز جمله جهانی هر بریز
 باشوذایندوز بش اون مین بیج دبک ای ویلهلم
 آی بالام ال چکنیسیز خلقین باخاسیندن نیه
 سن بیج اوغلی بیج ، حرامزاده فرنگ ای ویلهلم
 بیر گون ایلر ظالمی عدل الهی دستگیر
 باخ اگر بینادی سنه مردمک ای ویلهلم
 تور کیله روسی باریشیدیر ، انگلیسی آت گیده
 او قبول ایتمزه فی النار درک ای ویلهلم
 نیقولای ظلم ایلدی بولدی جزاسین عاقبت
 گور نیجه زنداندا قالمش چار تک ای ویلهلم
 تختوی تابوت ایدر بیر گون سنه دوز گار
 کبمیه رحم اهتز اول ظالم فلک ای ویلهلم
 معجز هر وقت جیبارین یو خلا ، گوره در بوش آدامجیلار
 گوزلریندن یاش بسان مرجمک ای ویلهلم
 قیز لادرین او غلانلارین بو غسون گوروم خیر نه کسنین
 یا آ پارسین هامپسین بیردن چیچک ای ویلهلم

پرسونیا شاهی

جهانی بیر بیره چالدی پروسیا شاهی
 بیزی بو حزاله سالان و یلهلمدی واللہی
 نه کافره ، نه مسلمانه رحم اهدیر بو قوم
 زهرلی قازیله مخلوقی ایله بیر معدوم
 سوآلتی لودقلاری هی گزیر دنیزارده
 ده لیر سفینه اری غرق اهدیر دنیز لردہ
 گهی چیغیر گویه کوزدن نهان او اور ماشینا
 گبیدر گبیدر فاییدر بومب سالیر آدام باشینا
 گهی چکیر تویی وردینه ، گاهی ویفا یه
 تکان و بریر سه سی دور دنجی گویده عیسایه
 بیله خیال ایله واردی رحمی آلامین
 اگر بیله بیله سن یو خدی دین و ایمانی
 تو تاخ که واردی گناهی آداملارین یارات
 دیین گورهک او نا نیلیدی بینوا حیوان
 آداملارین قوبود آج نوزارینی ، کلنه تی
 بالیقلارا و بریر انسانلارین لطیف اتینی
 قولاق ویرین سیزی تاری بونین بالانلارینا
 نه گلسه آغزینا سوہلر و گلمز هیچ عارینا
 گهی دیبر گیدهوم حجه ، باغلارام احرام
 گهی دیبر عجمم ، ایلیه ز بیزی بدnam
 اگر او بیزدن او لیبدی ساناردي املأکین
 پاشین اشاغه سالاردي چکردي تریا کین

اگر او بىزدىن اولىدى باخاрадى خلق سوزىنى
 غزىت يازانلارا لەنت ايدىرى هم توپۇزىنى
 دەمك دەكل او بىزىم جەنمەيىزدىن البتە
 نە عقلىدە ، نە فراتىستە ، نە طبىعىتىدە
 بىلە خىال ايلە عاجزم جواپىندە
 هانى او مومنە بنزەر بوبون جىناپىندە
 كل اينىدى باس الوى آيە آيە قرآنە
 كوردىك جىناپوی كىم بنزەدىر مسلمانە
 اوچ ايلەدى قان تو كېرى ، سوبىر اهل ايمانم
 بو قدر ايچىرى كىم دىيەر مسلمانم
 كىم آد قويوبدى بو وحشى جماعته مدنى
 بىرلىك ناخوشلىغينا اوغراسىن كوردىم بىنى
 اگر تەمدن عبارتىدى بو رەذالتىن
 كېچە يېرىن دېيمە چىخىمما خىجالىتن
 بو دعوانى اوزادان پادشاه آلماندر
 بونا شەھادت ايدىر كىم كە اهل ايماندر
 شرافت او مىمادى «معجزى» نە حال و آينىدە
 بو آلمانىن نە توپۇزىنى ، نە پادشاھىنىدە

سەن قا سەر

او ما سیدی ھولوم ، قو جا کشیلار
 دولدورادی جهانی سەرتا سەر
 نېچە کى دولدوروبى دى اولدوزلار
 صحنه آسمانی سەرتا سەر

بەلی لال اهدى جفای خزان
 او لا بیامز ھىشە گل خىدات
 گرک اینسىن خزان مەرور زمان
 گل عمر جوانى سەرتا سەر

قىشدا چون قار ياغاۋار يرى ئودتى
 احتجاجات گۇن بىگۈن آرتار
 گرک يېرەم قالسا آج ، يېر تار
 ھم اىنى ، ھم چوبانى سەرتا سەر

كىچە اىام آغارىدى ساققالىپن
 ياشون آرتىدى دكىشىمە دى حايلەت
 كوجلى او سیدى بختى ھمالىپن
 چاتلامازدى دابانى سەرتا سەر

اي عە سو اىلە سونر آتش
 نە سرايىلە . بلىيسن ئوركش
 او ما سیدى جەناندا زەمتکش
 كىم تىكىردى بىانى سەرتا سەر

ایشله سه حاجی بش دقیقه صباح
 ذخت کاردن او لار آگاه
 چکسه ال ایشدن آدم ، عبد الله
 غم بویار اغنجانی سرتاسر

چو خلارین بو جهالت آلداتندی
 دستگیر ایتدی ، قول دیبه ساتندی
 بو همان چهلمدر که تیتره تندی
 هند و چین و خطانی سر تا سر

جهل وقنا که اول گوچین بیله دی
 هر کسی گوردی قانیه بله دی
 بو همان چهلمدور که یاره له دی
 «معجز» ناتوانی سر تا سر

ای جوانان جامع الاخلاق
 بیوفا در جهان نیلو طاق
 چون گوزوزدن نهان ایدر توپراق
 شاعر بینوانی سر تا سر

دوستانیله عیش و عشرت ایدین
 گاه گاه هم منی زیارت ایدین
 اهل ذوقیله سیز محبت ایدین
 هم گونی ، هم شباني سر تا سر

شېلىسىتىر لە

مەكتۇپلاشىما

شبىستىر دەن استانبو لا

اھوندى چورەك قىيىتى بولخىدر نىگرالانلۇخ
 . قىند چاي آليرام گوندە فقط بىر ج، قارالانلۇخ
 چىت بوردا بەادر گلن او لسا بش اون آرىشىن
 گوندەر منه ھم قىزلارارا شالالۇخ و تومانلۇخ
 گللسن گوشىستانە عم او غلى كىچىنەرسن
 باخسان سوزىمە ال ال و بىر دوخدا قازانلۇخ
 گاسن وطنە اون تومنە بىر اينىڭ آلسان
 بىر طويىلە قايتىدىرسان اگر بىرده سامانلۇخ
 منه ساغارام ھم پەيپىن يابىپا قايررام
 آلتىن بىلەردم ، سىنە او تار ابلىه چوبانلۇخ
 .

استانبو لدان شبىستىر

بو امر مەحققىدى كە بىز ملت ايران
 خورتاناھ و ھم غول بىبابانە ايانلۇخ
 افسوس كە نسوان وطن گورمدى بىر گون
 ايرانى مىن اوچوز سنه جەھل ايتىدى قارالانلۇخ
 تا عەقزى وار گۈزدە ايشيق ، تىنە توانا
 هر زەختە ، هر مەختە غربىتە دابازلۇخ
 ياتدىم من ، اوزان سىن دە هله وقتە قالىپ چوخ
 صبىح مەنىت آچىلان دىمە او بىانلۇخ

وقتا که طلوع ابلدی خورشید ترقی
اوندا که ايشيقلاندی بيزده آبادانلوخ
منده گلرم يانووا ، يعني او زمان که ،
نه سنه طراوت قالی ، نه منده جوانلوخ
من ساققالی ، سن زلفی حنا ابله بو يارسان
ويرrox او زمان ال الله بولواری دولاتنوخ
معجز او تانیر قيرخميری ساققالی ديرار
نه ! . . . بيزده حيا اولسا ، جهالدن او تاننوخ

دېدیلر

چون يتيشديم وطن « آچما دهانين » ديديلر :
« دينه ، دانىشما و تربته زبانين » ديديلر .
« قوي بش اون توك چنوه ، او خشات نوزون شيمه لره
كىيده قيرخدىرما باشون ، چكمه دابانين » ديديلر
بيز عبا صالحى آنام چىكىنيمه ، كىيدين قواونى
« عىپدر ، بوردا قواون كىيىمه عبانين » ديديلر
« مسجده داخل ادلان وقتىدە كر نوش ابله
وير سلام ، توبىگىلە دستارين آغانين » ديديلار
دیدیم - آلمە باخین ، ايتىمۇن ، آخر تولىدوم
« گر بو جور ايدەيە سن ، چو خىدى زيانين » ديديلر
دوشىدى دايىجا بش اون دانه دىلىنچى هر كون
« وير گوراخ هىمىرى حقىن فقرانين » ديديلر
دیدیم اي واى نه چو خدر فقراسى بو يرىن
« وار شبىرده فابرېقاسى گدانىت » ديديلر
مالىوبىن بشدە يېرىن وير سىدە ، مفتە خورا
او جلارىن كىسمە بوغون ، چكمه دابانين » ديديلر .

ەمەلۇز ھەن نىلەمەشىم

باشىما زان قويوب ساققالى قىرخدىرىمامېشام
خىلقىدىن رشوت آلىب كىسەمى دولادىرىمامېشام
جدىزىن وقف سوپون ملکىيە آچدىرىمامېشام
اي شېستەرلى داداشلار سىزە من نىلە،شم

بىر قران بول آبارىر دولت ایران درىدەن
ظللم ايدىر فرقە قصابە او تاڭىر تارىدەن
مهر دېھىيە آلىر باج تولىدەن ھەم دىرىدەن
من بىلە ظلام و سەتم خلقە روا گورمەمېشام
اي شېستەرلى داداشلار سىزە من نىلە،شم

گوروسىز من نە آزانم، نە ئۆزاق اي كشىلەر
گورمەيوب قوندارا ھەركىز بودابان اي كشىلەر
سالەمېشام لىفە شاوارىمە باغ اي كشىلەر
پانتولون كىمەمېشام، بوغلارىمى بورما،مېشام
اي شېستەرلى داداشلار سىزە من نىلە،مشەم

كىفرمە حكم ايلەدиз هانسى گۈھىلە، منىم
جرەملى ثابت ايدىن بىر جە گواهىلە منىم
نە طلاق ايلە ايشيم وار نە نكاھىلە منىم
قىزىزى حاضر ايدىب مجلسە دىندىرىمەمشەم
اي شېستەرلى داداشلار سىزە من نىلە،مشەم

من فلانكس دگل ، صيغه‌مه ايراد ايده سەن
گېت كېين كىمە دىه اوستىمە فریاد ايده سەن
يىخاسان خلقىن ابوهەن ، وز ايوين آباد ايدەسەن
من هله هيچ كىسين قابىنى سىندىر مامىشام
اي شبسترلى داداشلار سىزە من نىلە، شەم

اي عدو چك قىلىيچون ايلە مىرىبايە هجوم
شىرىبرنجه ، خاما يا ، هم قارا دولايە هجوم
بى جەت ايلەمە چوخ «معجز» شىدايە هجوم
من مىگر ايلەمە بش اون بول سىزى گولدىرمە، شەم
اي شبسترلى داداشلار سىزە من نىلە، شەم

قۇيۇقىمىتىرىدى

نه تار وار ، نە كانچە ، نە دف شبسترده
اماندر ايلەمە عرون تلف شبسترده
نه يوز گولر ، نە كونول تاد اولاز ، نو گوز روشى
سوئوب چراغ سرور و شەف شبسترده
بىرىسى ساققلا ايراد ايدر ، بىرى بوغۇوا
هزار دردە او لار سان هدف شبسترده
خدا نىكرد ، باشىندا اڭر اولا كاكل
 يولار آخوند اونى مثل ئىلەف شبسترده
جەنم اھلى كىمى كارىن آه و زار او لا جاق
بوغاز بوا سالاجاق غم قىنف شبسترده
عەودى آل الله ، قوى طاسكلاھى باشوا چون
چىكىپ سپاه غم و غصە صەف شبسترده

بیلبوه باغلا برمک ، هم یانیرت دابانلاربن
 که ایستیسن او لا سان باشرف ھېستىرده
 او نین که واردە البنە خلاخ تکفیرى
 او لاناسان او بىلە سن طرف ھېستىرده
 مباد ايلە سەن او سەت باشۇرى خوشبو
 کە بىردى عطرلە بوی كىنف ھېستىرده
 گرک قۇول ايلە سەن «مەجزا» بىخاطر خلق
 آغا ذوغالە دېۋە گر صىف شېستىرە

گوچەلى

بالچىق آياقلاماڭدا اگر وار مەھارىن
 ايرانه گل ، زىارت ايدىم ماه ئەلمۇتىن
 اىتلە بىر گۈزىسى او سەتوھ بازار و گوچەدە
 مەكىن دەگل فرار ، تىز ايلە وصىتىن
 زىراكە گوچە دار ، گل و لاي دور و بىر
 دور ، قاچما كە گىدر ھدر ، سىعى و زەمىتىن
 نودانلار اھشىلەندە چۈور بوركى تەرىپىتە
 وقتىكە دولدى ، توك يەرە اىسلامما كسوتىن
 يېخسان آزان ايوەن ، تازادان ايلە سەن بنا
 ختم ايلە گوچە دە كېچىك او سا عمارتىن
 اردى بەھىت سونلارىنَا ساخلا ئولمكى
 جان ويرمه قىش زمانى اگر واردى غېرتىن
 نقل جنازە ايتىگە يول يوخ كە دامدىن
 قادرى تو گوبىدى گوچىيە دېندار ملتىن
 نعشىن قالار او طاقىدە ، حمام تك ۋوخار
 ايندە ايدىر جمادىتە بوى و كىنافىن

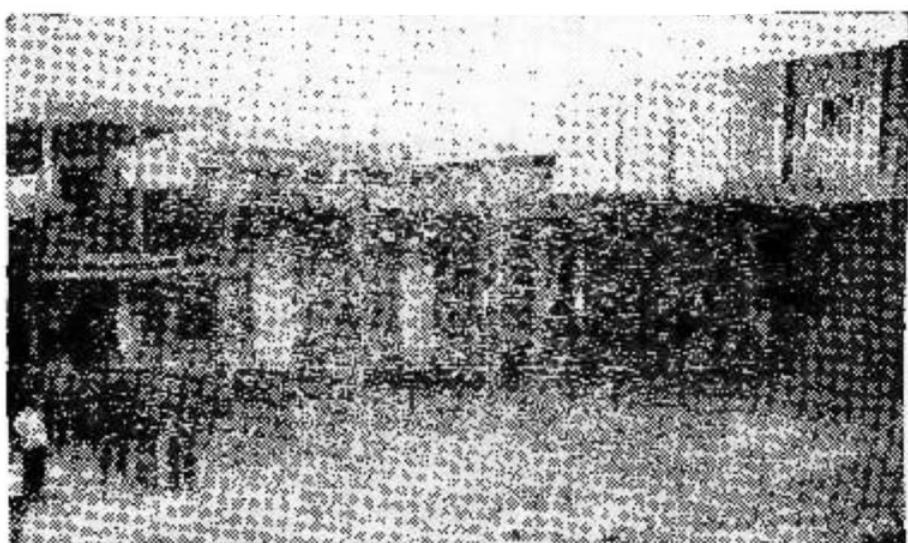
عقاون آزالسا ، دوشسه یولون بو ولايته
 گيتسن حضور پاكنه در یاری حکمه تین
 سو يله آغا نه ايلميسن اختراع من
 که دولدوروب جهانی بو اندازه شهر تین
 قىخدىرىمىسان بش آلتى ڪچل باش زور ايله
 بوندان سوای نادر وطنە ، خلقە خدمەتىن ؟
 دلاكلره سیاست ايدىمىسن ، ايشىتمىشم
 که وورماسين سقالىنه اوڭكوج رعيتىن
 مرداد آيندا ايلميسن نطق لر ، بلى
 يير آى تمام نفمنە دايير جماعاتىن
 ملت ئوبر ال آياڭووى چوخ احترامىلە
 سو يله علمتى بو ايمش او حرمتىن
 باشىن ياران جماعته لازم دگل حجم
 اي بى حقوق عجم لە مىگر وار عداوتىن
 شمشير آبدار ييانىلە « معجزا »
 وور كلاسىن ، دوشور يرە ديو جەالتىن

معجز ین و طننده

«بانک ملی» نین شتر شعبه‌سی

شترین مرکزی میدانی

قىز لار و خانه‌لار اىچۇن

اوخويون

آردا دين بېلسە يازى
تۇزى يازار كاغاذى
يالوار ماز ياد كېشىھە
سن كېھنە آرازى

مانع او لاسا يازى يازى
كەدىن دىين قاضىيا
قېرى ملت گورگەدىر
يازى يازماق تازى يازى

او خو رو سجا و آلمانجا
معلاج او لاما دىلىمانجا
هر كىس دىـه كىناھدى
باشىن دولا قىرمانجا

ايىھوت دەدەن سوزىلىنى
او خو گورگەن پازىنى
قرە يازى آغ ايلر
او خوييانىن بوزىلىنى

اوخور او روس قادىنى
آنلار ھەدىن دادىنى
بىزىم حاجى كېشىلر
هازانماز نۇز آدىنى

گوزون سېل باخ ماشينا
دولانىر نۇز باشينا
بىزدە بىر زاد قايراق
اللشىك بوشينا

ايرانلى قند قايرسا
محناج اولماز پروسما
آخوند دىيەر، مسلمان
كافر اولار اوخوسا

ایتاليا لار اەمانسىز
انگليس ھم قرانسىز
بىزە اھىگە دىرسە
قالاجايىق تومانسىز

آوتومو ييل يورىدى
تۇز عالىي بورىدى
آرواتلار باخىب دىدى :
بو جىندى يا پرىيادى ؟

آوتومو ييل قوشدى كېتىدى
داغلارى آشدى كېتىدى

بىزىم اولاغ بىزىم
حوصىم قاشدى كېتدى

يابىدا سوپى دوندىرار ،
روس ، ارمنى و بلغار .
سن قىشدا باجا ميرسان
بە جەنم ، بە فى النار

من كېدىرم مىنندە
تماشادى كەنەدە
بىزىم ملت يوخلىوب
آيلاجاق ئولندە

دالىن چوир مايانا
باخما ضور زيانا
ساققالى قىرخ توك يره
جولفانى كېچ اوھانا

طىارە چىنخدى كوبە
كلىرار بىزىم كوبە
بىز نەلەرۇخ كودەسىن
او د ياغدىرسا كونتىھ

بىر دانە يوخ آلمـاندا
حتا فەنگستاندا
فالچى دارالفنونى
مەين دانە وار ايراندا

او کوڈی دانانمارام
دوز خدھه یانا، ارام
بر هوا دا دولانیر
من بونا اینانمارام

دبیرم سور دهريمه
اینانما جن ، پريمه
هر کس گلير قاباغا
بیز گيديریك گيريمه

کبرین چوخ ، هنرین بوخ
بید بوللوق ده گرین بوخ
فکرین گو گلرده گربر
دنيادن خبرین بوخ

او خودون قىزلارى

چېغىدى اسفند ، گىردى فروردىت
 وقت عىش و نشاطدر پس از اهن
 يەلى ، ابچەلى ، دانىشالى
 سكىمەلى غصە قريشمالى
 قبل از آنکە سىزى يېر تور باق
 بار مەرويلە اھچىت قانىاق
 چون جوانلىق گىدر او لارسىز خوار
 ياغدىرار باشۇزا قوجالق قار
 قامتوۋ دال كمى ايىكى بو كولار
 دېشلر يىز سكابىتىنيلە سو كولار
 ايتىپوت فوت فرستت حلى
 قىرخدىپرىت بوغلارى و ساقىلى
 و بىر ماھى سە كەنەلر سىزە رخصت
 اىلەيىن مەن «معجزە» بىمعت
 نە كى واردە بىيىلى ھم سىسىلى
 او لا جاق ھامى «معجزىن» مىڭىلى
 زىجە كە دوشى دورىيەلر مود دات
 سە كەنە لىك دە بىلام دوشى خود دات
 حاجى تىكلىيفىن آنلار عالمىدە
 داھى گىيمىز كفت محرىمە
 اونى آنلار كە قات دا لازىدر
 تىن دەيارىنده جان دا لازىدر
 معرفت چوتف چوخالدى دنيادە
 باش اگەر ميرزا احمد استادە

روملە ال الله ويرىب بىباك
 ايرمنىنى بىلىد اوزى كىمى پاڭ
 مەئانز اولار او هەسوارە
 بىر تىكان باتسا پاي بلقارە
 بىر يەودى گورنەدە ژەرمەدە
 كلى فى ئەنور قلب ايدى دردە
 گورسە بىر صرب آغلابىر ، آغلار
 يارەلەمشە يارەسىت باڭلار
 مەرد باھوش قلب شىنى ساتەۋەز
 انگليس و فرنگى آلداتماز
 رەحم و انصاف و عدىلە يول گېيت
 -
 بو، ديانى - ميانى كەل تۈرك ايت
 بىلە ايشلەر سەنە وىرەد چو ضرر
 بو سۆزە ايلە بىر درست نظر
 دىن عبارىدى راست كېتىماقدان
 نە « عابىنى » بوغۇزا سوخماقدان
 بىسىر بىر قدر پىند يارانە
 سودەلەم آتى باشقۇا بىر يانە
 چو خەدىيەتلىك صەنعتىلە مەنھەبىت
 دىپالىم بىر قدر دە كەنپىدىن
 سىز دىيەر دوز كە خلق روحانى
 قو بىبور خلق اوخودا نسوانى
 حاجى آخوند اگر وىرە رەخت
 قىزلارا مدرسه آچار ملت
 ايندى كە يو خەدى قىدى ملانىن ؟
 نىءە تىرىتەمىسن بە ساقەلىت ؟
 ايندى ملا ئوزى دېير اوخودون
 يو خەدى فرقى لې ايلە نوخودون

هر گیجه ملته ویربر دستور
 او خودون فیز لاری مثال ذکور
 ایندی گوردوز که بوخ آخوند دا گناه
 سبزده ایش تمام استکراه
 گیم آخوند آلتی آی ایره لی
 بوبورودی : او خوتیبون هجری
 قیزین هر کس قلم و ہرہ الینه
 تو بورونت ساچینا و سققلینه
 گیم اول دیه ردی اول ناطق
 او خوسا ، یازسا قیز اولار عاشق
 سو لة یوصی قیزا تعلیم
 ایده نه ، حق ایدر عذاب الیم
 ایندی بر عکس هیچ ایتمید نهی
 بلکه نازل او لوپ او نا بیر و حی
 ایندی که بو ایشه او لوپ راضی
 ال چکبدر عناد دن قاضی
 ایله یین چاره به جهل از اث
 وقت فر صادر ای عوام الناس !
 مین اوچ بوز ایلدی بوجلادوز بسدر
 گنه ملت باتارسا ، ناسکندر !
 بو بوروبدر او رهنمای جلیل
 فرضدر مومنات ایچون تحصیل
 سو زی سوز چکدی زین مر کبدن
 قالدی « معجز » پیاده مطابدن
 ای جماعت بحق حریت ،
 او لماز عالمده بیله بیر فرضت
 که نه طاسی و که نه حمامی
 که نه باشی و که نه اندامی

ايليه بىن سىز عوض كە وقت كىچىر
 وقت فرستىدى قوش قىسىن اوچور
 جاھلى دعوت ايلين دىنه
 قىزلارا علبيله وورون اىگە
 تكىدىن جهلى او لاما زايل
 او غلى او لاماز تمدنە مابىل
 ايندى كە چىكىدى جهلى ال بىزدىن
 چىكەك ال بىزدى جهلى خونرىزدىن
 كىريەك شەردەن معلمەلر
 از براي بنات خوش منظر
 او خوداق قىزلارى مثال ذكىر
 عالم شرقى ايلەك پر نور
 وارلى بى بارەدە اگر هەت
 ايلە بختىيار اولار ملت
 نە مرەضخانە وار ولايەتىدە
 و نە غسالخانە بى ڪندە
 بى اىكى شىئە خلقىدر محتاج
 وارنىن رشدى او لاسا ، قالماز آج .
 سى ايمان و دىن و يول ، مذهب
 گل قابتدىر بنات ابچۇن مىكتىب
 او لاما مثل حكيم خواجه نصیر
 ايتىمە نسوانە سن دە ظلم كىثير
 او دىير : قىز گرك فالا جاھل
 طبخ ايدە او ودە كفته قابل
 گرچە بىر فىلسوفىمىش طوسى ؟
 خىلىي صاحب وقوفىمىش طوسى ؟
 او گمان ايلەمش كە ، بد اخلاق
 عورتى ايلەر او خوبوب يازماق

حیف صد حیف خواجه نین تنزیل
 ایله‌مش شائینی بو فکر علیل
 یازدی چون خواجه بو خرافاتی
 سوردی میدانه « ملا » لار آتی
 آلدی هر قیز الله قلم ، قدزن
 ایتدی تکفیر شیخ اونی فوراً
 ایسته‌دی بیر قیز او خویا دوسی
 دیدیلر : گیتدی دین و ناموسی
 یخدی ایرانلینین ایوینی بو سوز
 وطن اولادی قالدی مثل تو کوز
 او خودی مصطفی عباد الله
 بیله‌دی که نهاردییر آله
 ټووزادی اللربن قنوته نگار
 « و قنا ربنا عذاب النار »
 همه‌لی ؟ نار ظن ؟ ایدیب ناری
 نار اود در ، نه بیلسین او قاری ؟
 آغزبوی آچدین آی خانم پسته
 نه دیدین خالقه نماز اوسته ؟
 خبر آسان دیهیر که : من نه بیلیم
 اونی بیللیم که چومبه لیم ، ایلیم
 یاخاسین یرتدی شیخ دربنـدی
 اهل تبریز باخدی نور گندی
 بسی بقدر سوز قیزا معجز
 یازینـوز گلـسین انگوزه معجز

اولاچاق

گوره سن ای خدا بو خلق نه وقت
 مایل کفش دیک دابان اولاچاق ؟
 فالچیا ؛ طاسه باخ گوراخ نه زمان
 باجیلار روزنامه خوات اولاچاق ؟
 تا به کی دیو جهل و استبداد
 رهبر فرقه زنان اولاچاق
 فالچینین تیر مکرینه جاهل
 باجیلار تا به کی نشان اولاچاق
 نه وقت قیز اوخور ، یازار آله
 یا رب ایراندا بو هاچان اولاچاق ؟
 تا به کی واعظین خرافاتی
 مانع رزق این و آن اولاچاق
 تا به کی بید نیکه چوره کدن او تور
 قیز اسیر فلان فلان اولاچاق
 تا به کی یینوا کاسب قیزینین
 عرض و ناموسی رایگان اولاچاق
 تا به کی بو زواللی مخلوقه
 بی مروتلر حکمران اولاچاق
 تا به کی بید سفیه نامردیت
 ظلمی آنیندا باگری قان اولاچاق
 ایله که نار شهوتی سوندی
 محضر قاضیه روan اولاچاق
 « بو شادهم قاضیا طلاقینی و بز »
 دیوبن قلبی شادمان اولاچاق

تا بە كى بو آچىلماش گللىر
 پردا ئەنچە دە نەنەن اولا جاق
 تا بە كى بو يازىقلارىن جىڭرى
 درد سلىلە ناتوان اولا جاق
 علم و صنعت نە وقتى دىن بىزدىن
 مرغ عنقا كىمى نەنەن اولا جاق
 جەھلى تقدىس ايدىن آخوندلار بىز
 نە زمان خلقە مەرباڭ اولا جاق
 گورەسنى بۇ مەخدرات عجم
 نە زمان شەرە جەھان اولا جاق
 اولا جاق بىر گۈنيكە مدرسه لە
 آچىلىپ ، قىزلار امتهان اولا جاق

قىزلار

كاستان جەندا دىبرا بىزەر كەلە قىزلار
 وېرەندە سەسى سەسى او خشار بىئىنە بىلەلە قىزلار
 معجبت ئالىمین چون خلق ايتىدى خالق ئالىم
 او دەم بىلەل كىمى سالادى جەنانە غلغەلە قىزلار
 دولار عطرىلە مجلس اهل عشقى يېقرار اهلەر
 ووراندا شانە هەممە او زلف كاڭلە قىزلار
 جمالىن هە زمان آيىنە دە تىزىن ايدىر عورت
 نېچون اخلاقنى ايتىمىز مزىن عىلەلە قىزلار
 جەھات بىز بى ئايىندى غرق ايلە سىزى آخر
 او دريادن گىرك علمىلە چىخسىن ساحلە قىزلار

او خویوب يازميان انسان او لار نامحرمه محتاج
 كىدib اكلاشمەز اغىار بىلە گر يازماق بىلە قىزلار
 سوادبىز او لاسا ، او لاماز هيچكىس اسرارزە واقف
 سوادبىز او لاسا سرىز دوشىر دىلەن دىلە قىزلار
 پىمىپەر امر ايديب تەھسىل ايتىمك كل ذىعقلە
 گرك اهل سواد او لاسون تماڭ عاقلە قىزلار
 جەالت اھلى ، اهل علمە دشمندر ازىز گوندىن
 عوامين سوزلارنىن او لمييون تىنگ حوصلە قىزلار
 سالار تىيىخە يۈزۈول خرج ايىندىھ بېرقaran باجى
 الە چون آلمىوب ئام حسابى جاھلە قىزلار
 دەاغىن باك ايدىر يىنگىلە مادرلار مەجالىسىدە
 سىلەر ھم شالىنە بورنىن دوشىنە مشكلە قىزلار
 آنا جاھل ، بالا جاھل ، معاذ الله جەالتدىن
 گودوم بارب جەاندا قالماسىن ئولسىن بىلە قىزلار
 چوبوق آلسا الە قىزلار مذمت ايلەزلىر هىچ
 ووراللار طۇنه بوز يردىن قلم آلسا الە قىزلار
 گىچە، گوندوز ايشى غېت او جاھل قىزلاران مەعجز
 اگر واعظ قويا ، مەشغۇل او لار لار علمىلە قىزلار

باچىلار

قولاق وېرىن سىزە وار بىر اىكى سوزوم باچىلار
 كىدەن يازىن ، او خویون اى اىكى گوزوم باچىلار
 الىيىدە نامە ز بىس كە دولانمىشام كىندى
 اىكى دىزىم گۈزى سىزلار : سىزىم ، سىزىم باچىلار

داداشلار ابوجه دگل ، ملاalar گىدىپ درسە
 بش آلنى گوندى قالوب باڭلى كاغذىم باجىلار
 گرک كاغذ يازانا يالوارام من هر هفتە
 و دولدىرام جىپىنە بىر چەرك اوزۇم باجىلار
 ابويىم گىلسە ، دېھەرلار دالىمچا بىر پارا سو ز
 نە قايىنانام ، نە نەنەم وار ، نە بالدىزىم باجىلار
 اگر گىدېم ابويىنە ، قورخورام «جلولاردان»
 ابويىم ئىلار باشنا ، من نىچە گىزم باجىلار ؟
 بو اومى گورمۇز ، ايشيتەز سەسىمى نامەرم
 اگر بازام ، او خويام كاغذى ئۆزۈم باجىلار
 نىچە دىيوم اونا من هر سو زى بىلە بىر دە
 او تانىرام ، ئولۇرمۇ ، دوغرى بىر سو زۇم باجىلار
 اگر دېيىم : ياز او شاقلار قالىپىدى ۋە ماچاق
 نىچە دىيوم بو سو زى تىلىر عارضىم باجىلار
 «ايشيتەزيم سەسىيى ، گل خانم بىر آز ايرلى»
 اطاعت ايلەيۈم ، نىلىيۈم ئۆزۈم باجىلار
 گەنلىك گۈدو نور ، گە بىلەك ، گەنلىك بىلەزىك
 گەنلىك چەنم ، گەنلىقاشىم ، گەنلىك كۈزۈم باجىلار
 و بىشكە تىنگە دوشىر قاب ، راضىم بوناڭە
 گىدېم جەنە ، اما كاغذ يازىم باجىلار
 او خور ، يازىر ھامى ملت خانمالارى ، لاكىن
 الف كورنندە دېرىھە ئىن ايدىر بىزىم باجىلار
 نىشان وىـين مەنـه ، من «معجزە» او مـناعى
 كە تا قافاسىنى بو داشىلە ازىم باجىلار
 او لىيدى كاش او خودا يىدىم بىر غەم آخوندان
 هزار حىف كە يو خدر ئىنیم قىزىم باجىلار

قىزىل گوله سەن

سەنی خدا يارادوب دلبرا دىبوب گولەسەن
 ن، اينكە ساللىياسان قاش قاباغۇرى يىلە سەن .
 من عاشقەم سەنە اي يار عندلىپ كېمى
 جەت او در كە يالا بىزىسىن قىزىل گولە سەن
 يارالى خستە كېمى يىقرار او اور ڪوناوم
 ووراندا شانە جوانم او زىلف ، كاكە سەن
 ايلان ووران ياتاوار اما منىم يوخوم گلمز
 نولۇر كە رحەم گلوب بىر كېچە بىزە گلەسەن
 اگر دىبۈم مەن بىر بوسە وېر دوداغىندىن
 دېبەر گذاھىيدۇ بو ، وېرمەرم اگر ئولە سەن
 سەنە نماز جماعت ياراشماز اي دلبىر
 فروع دىنى قىزىم چونكە يىلامىسىن ھلە سەن
 كىناھ بىر بىر دىگل ، آج رسالەنى باخ بىر
 هزار حىف كە سەن يىسوا د ، جاھلە سەن
 خدا بەھاسە بىر بىستىلىق سوغان وېرمىز
 اگر قىامتە دىن متصل نماز قىلاسان
 منىم دىلىيمىچە آزان فاطمايا سلام ايلە
 كە خلقىلە ايدىسىن خىلى بىد معاملە سەن
 بىچاي اينكە دىيە ؟ لا إله إلا الله
 كىشى سىز عورتە سوپىلر كە . . . حامىلە سەن
 كونورتا وقىتى گىدىر مسجىدە «برايە» طرف
 خلا منە دى گورۇم خلقى سالىياسان الله سەن ؟،
 كېيمون جسارلى وار يان باخا سىزىن طرفە
 عېت بىرە قويوسان باجى قابودا گلە سەن

نه عبیی وار اولا گر ، جامه فصیبی ، جا غصیبی
 نماز وقتی گیچر ، قوللاریوی چیرمالاسن
 «دوداغین بوب بالامین!». میولیسین منی زاره
 هزار بار تو به ره ، بورنوی اگر سیله سن
 نیجه قوجاغه آایم من بو طفل معصومی
 یوزی ، گوزی قارالیب ، سوخیسان بونی کولاسن
 آوب قوجاقنه بیر ناتیز او شاق ای وای !!!
 چیچک آماندی بتیش بو او شاغی پور تله سن
 کنه گلیر آباجوم نازیله پیزه مهمان
 گل ایندی ویر بو کفر آروادیله ال الله سن

حیدر یانه خاتم معموره

یوزون توت آسمانه بیر تماشا ایله دور نانی
 دوشون ، گور بیر نهار خلق ایاوب خلاق سبعه ای

اسر باد صیبا هر دم ، ویر بیر جان جسم رنجوره
 عصا آلمش الله دورنا گیدیر موسا کیبی طوره
 دیر بله تازه دن مولموش جهان سیرا ایله ای سوره
 هو البر دوشدی ، قیش قور تاردی ، او لدی عید سلطانی

بلو طلادر سه سله نیر ، تیتره بـ بنفشه صحن گلشنده
 بنفشه تیتره دیگجه پادشاه برق ایدیر خنده
 نشاد ایلیر گوله نده دیشلری لعل و گهر کنده
 متال ایلدروم گول ، منده گوستر در دندانی

براي خاطر نوروز مكتبىدن كنار اولدون
لباس تازه گىيدىن اگىنبوه مثل بهاز اولدون
تناول ايلدۇن يىدى لوپنى بختىيار اوالدون
دم فرستىدر اي گل چەزە مېل ايت هم مەربانى

دم فرستىدر اي سوره دولاڭ ، گز آفتايىله
بىش آلتى كون سورا مىرزا سىخار جانون كتايىله
ايانلىق كى گىدىنده درسە ، قىز گىتمە جورا يىله
ايدىر فورا سنى تكغير ، آجىقلاندىرما ملانى

زمانىكە مسلمان عاشق ديش و سبىل اوالدى
او زاتىدى سققلى ، ئورتىدى عبانى ، جبرئيل اوالدى
ئوزى جاھل قالوب ، او لادى هم خوارو ذليل اوالدى
كىچە كوندۇز ووروب باشه او جالتىدى آه واقعاني

مەين اوچ وۇز ايل سورا قوت آزالدى اهل منبردە
بوراخدى سققلى ابرانلى بونگوللەشدى يېرىخىردە
بحمد الله والمنه خانم فيز لاز شېستىردە
چراڭ علمى ياندېرىدى آه شېقلاندىرىدى ھەريانى

قولاق وېز معجزە آشمازى چۈچ شىرىيىندر اي سورە
ابنانما گر دە واعظ او بىدا آتىندر اي سورە
نه بایىدر ، نە وەھى دە ، اهل دىندر اي سورە
مثال قىلمۇ : پاريس چوخ معكمىدر ايمانى

ایستمن، ایستمن

مجلس تمام نقل و شراب ایستر ، ایسته‌مز
 وقت نهار شوش و کباب اپستر ، ایسته‌مز
 چو خدر گناهی گوزلرین ای یار دلپسند
 لعل لین کناری نواب ایستر ، ایسته‌مز
 آج صفحه جمالی ایلیم مطالعه
 ای ماهتاب ، طفل کتاب ایستر ، ایسته‌مز
 یانقین سالیدی کونلومه عشقین شراره‌سی
 آخر او اور بو خانه خراب ایستر ، ایسته‌مز
 بوخسول گرک نه دیه اولادیم اولمادی
 اولاد : بورک ، چوست ، جوراب ایستر، ایسته‌مز
 بش پاشی وار قیزین اره ایسترله قونشو لاز
 ویرسین گرک جوابه جواب ایستر ، ایسته‌مز
 بوینی «وغوندی ایستیه» نین ، قامتی باند
 فکروز نه در ؟ بو باره‌ده باب ایستر ، ایسته‌مز
 گر قورخیسان قاچا ، او گیجه با غلا قوللارین
 تسلیم اولود قولوندا طناب ایستر ، ایسته‌مز
 آخر توکرله قاننی بو ماه بیکرین
 ایتسین گرک او زحمته تاب ایستر ، ایسته‌مز
 کیچدی گیجه قراردن ای شمع راحت اول
 لیل زفاف ، شرم و حجاب ایستر ، اهسته‌مز
 ای یار مهربان ، بو شمع و بو سن ، بوسن
 بو رخت خواب ، بیر گیجه خواب ایستر، ایسته‌مز
 ختم ایلیون بو مجلسی یاران دورون گیده ک
 معجز یاتیب ، آیلسا حساب اهستر ، ایسته‌مز

گالیوب

بو خىردا قىز نىچە كېتىسىن ارىن يىرىن سالسون
 تكىذبانه دىدەم : ويرمە ، قوى هله قالسون !
 تكىذبان دىدەي : قىز مظھەر الفرايدىر ،
 او روج ناز اونا دوقۇز ياشىندا واجبىر
 اگر بو سەن دە قىز يىلەمپىدى عشق نەدرو
 او خوردى صىغە عقد ھېچ او قىزە ملا قدىر ؟
 آخونند ، تارى ، پىغمەرى چوخ يىلىر يا سەن ؟
 دىدەم : بلى يىلە در ، اى تكىذبان احسن
 منى چون اىلمى ساكت جواب قانۇنى
 طوى اىلىوب ارە وىردىم قىزىم ھمايونى
 اونى كېچە يولا سالىدۇق ولى چوخ آغلاشدىق
 خورۇز باينىا كىمى سوپەلەدىك ، چوبۇقلاشدىق
 كېچە نە وقتىدى يىلەم كە فابى سەسىلىدى ،
 تكىذبان دىدەي : دور آچ كە يىنگەلار كىلدى !
 فابى آچىلدى ، كىلوب يىنگەلار او توردى يە
 تكىذ دىدەي : خالا جان او لەدىمى ھمان فقرە ؟
 خالا وېرىپ حر كە باشىنە بش اون دفعە
 دىدە قىزىم ناغولم وار سەنە بش اون صفحە
 مشاطە ال الله چون وېرىدى قىزلە دامادى
 مشاطە چېخدى پس عاشق قېونى باڭلادى
 بش اون دقيقە كە كېچىدى او جالدى يېر نالە
 زواللى قىز چەپىرىدى مثال بىز غالە
 چكىردى نالە دىيردى گلۇن منى آپارىن
 تو تور منى ، كىدىرم ايمىزە سنى تارىن

قابى آچىلىدى بوانىاد سەسىلەنیب داماد
 دىيەردى : كل آنا احسان ابۇئەن اولا آباد
 قىزى گوتوردى ال اوستە مثال بىر قونداق
 دىردى : بىر نظرالىلە بولۇشىقىن مالا باق
 آنا دىيەردى : بالا صىبر بلن بىشىر حلاوا
 فوجاڭلا باس بىرە وېرىمە قولاق بە واو يلا
 قىزى ۋويوب بىرە داماد آنناسى آلدى
 كمال شەفقەتىلە بولۇندا فولۇن سالدى
 دىيەردى : غىيزدا قاچارمى عروس او تاقىندان ،
 گۈپىردى گاھ يۈزىندىن ، كەھى دوداقىندان
 قىزى . قوجاقە آلىپ بىننە دىيەر كش ، كش ،
 و دولدو رووب جىيەنە بالدىزى نخود كىشىشى
 نە كش - كشە ، نە نخود كىشىشە باخىر . بىفهم
 آباقلارىن بىرە تاپدىر دىيەر كە من كېيدىرم ؟
 بولۇشلىرى ايلدى . من بىنوانى دىوانە
 پس آغزىيما گلمەنى سوپەتلىكىن تىكىنلىك
 طلۇع لېتىدى . گونش دوشىدى قىلب طاقىتىن
 دىدىيم دودوم ياتىم آزاد او لوم خىاللىنىن
 تىكىن دە يىنگەللىكە معانى چىخخوب كېيتىدى
 سوپىندىم گۈز ئۆزبە كە او كېيتىدى ، سوق بىتىدى
 قولى قىچى او زادىب باشىمى مەتكابە
 قوياندا ، قاپىنى شەتلە دويدى همسايدە
 دىدىيم : نە وار ؟ دېدى قىز باش آچوخ ، اياق يالىن .
 قاچىخوب كارا بىزە دېمە سنى امام حسین .
 دىدىيم . كونك آتانىن حقيىدىن ، نە، نەنكە قىزى يېت .
 كىناھى يو خىدر ، او مظلومەنин بولىرسىن ئوزىزىن
 كېيدىب كېتىرىدى قىزى ليك خىلى بىز مردە
 كۈزى شىشىخوب ، سارالوبە عارضى ، دل آزىزدە

بitem لر کیمی بوینن ایسب پربشان حال
وجا قلادیم ، دیدیم : ای نونهال حزن و ملال ،
نه سند ، واردو قباحت بالا نه آناندا
لباس شرعی گیندی جهالت ایراندا
سوزین دبیمه مدی آزاد آنلیان قسمت
جهالت ایلدی ایرانی هر کن بدعنت
در حالتیکه نمو ایتمیو بدی پستانی
«کبیردر» دیدی بیر طفله ، ویردی فتوانی
او خودی صیغه عقدین آخوند بپروا
صغری ایلدی بیر کله قند ایچون کبرا
دیدی سالین کفنسی بو بنوزا دیبون شاخصی
قفاکی پارچالا کی خلق سوبلاهی واخصی
او چخدی منبره چاک ایلدی گریه زین
جهالت ایلدی بر باد معجزین جانین

هر زادی آنلار ملک نیما

واعظ دیدی که سوره بوسفده وار خطرا
ایلر بو قصه عورتی بیشم و بی حیا
عشقین نه اولدیفین یله گر بیخبر باجی
ایلا کیمی او لار مرض عشقه میتلا
تفسیر احسن القصصی بیلمه سین گرک
تور گتمیون بو قصه نی یاران خانه لارا
معجز دوروب ایاغه او زون دوتی منبره
قالدیردی بارماگین دیدی : عفو ایله شیخنا!
قرآنی نازل ایلمش آلل عربلره
بو باره ده دیلک که خطرا ایلوب خدا

بو سوره‌نى اهدنده تلاوت عرب قىزى
 بىلەز مگر نه يابىدى زايىخاى مە لقاء
 سالماز خدا كلامى انانى ضلاتە
 تەندىب خلق اىچوندى او تارىخ انبيا .
 عشقين سونى بىلەر كە ، نداماتدر ، افتضاح
 واستقىرى لذنبك فى عورت آنلاسا
 عشقون نه او لدېغىن دىياسن آلاماز بشر
 سەو ايتىمسىن ، بوبارىدە دور عرض ايدىم سانا
 حد بلوغه چون يېتىشەر قىز ، قىزىن گۈزى
 بير يوسف آختارار كە او نا ايلە جەفا
 تعلمىم ايدىر طبىعەت او مە پارە قىزلارا
 اسراز عشقى بير بە بير اى مير مقتدا
 لازم دگل كە يوسف الـف لامى ئورگ دە
 وقتى گلنده هر زادى آنلار ملک نسا

أى قىز

هر ملت ايدىر كسب علوم و هنر اى قىز .
 بىزدە ياشادىق دهردە مثل بىر اى قىز

ترك اىتدى جەھانى آزان اى ماه لطافت
 مورگىتدى نه صنعت سنه ، نه علم كىتابت
 اوندان سنه ميرات فقط قىلدى جەھالت
 او لدین غم ايا ميلە خونىن جىڭر اى قىز

ظن اىتىه غم و غصەدن آزاد او لا جانسان
 اقبال بوزىن گولدىرىه جىك ، شاد او لا جانسان

نه قاضیه ، نه حاجیه آرود او لاجاتسان
که کیف چکه سن قصرده شام و سحر ای قیز

دولتینی دولتلى آلار ، بوخسولی بوخسول
وردتر حاجی قیزلارین عبیلرین پول
نه سنده هنر وار و نه آینه ، نه اوستول
نه فرش ، نه سجاده ، نه سیم و نه زر ای قیز

بیر بوبنی بوغون قانماز او لور ار سنه مطابق
ایکن سنه یار او لماز او بی عرضه محقق
زیرا که او نامرد ، او فرومایه ، او آلچاق
آمش بوشاسین سنه کیمی چو خ بی پدر ای قیز

وقتیکه موئر آتش نفسی او لعینین
بو «مرد» قابر قاسین ازهـر تازه گلینین
تا پدار ، دیهـر ای ۰۰۰ حلال ایله کائینین
رحم ایلهـز هرگز سنه او فره خـر ای قیز

آخرده بوشار ملا که کسمشدى نکاهین
فوراً قووار ایودن سـنی او بـشت بنـاهـین
افلاـکـه چـیـخـارـ شـامـ وـ سـحـرـ شـعلـهـ آـهـینـ
اـولـ گـونـکـهـ اوـشـاقـ تـرـپـنـیـ ،ـ فـارـنـینـ شـیـشـ اـیـ قـیـزـ

گـیـتـدـینـ اوـراـ بـیرـ جـاـفـلـیـ ،ـ قـایـتـدـینـ اـیـکـیـ جـاـنـلـیـ
دـرـدـبـنـ بـیرـاـیدـیـ ،ـ اـینـدـیـ مـینـ اوـلـدـیـ آـزاـوـالـلـیـ
قـیـزـلـارـ اوـخـوـسـونـ اوـلـسـونـ عـقـلـلـیـ وـ کـمـالـلـیـ
معـجزـ دـهـیـرـ ،ـ اـمـاـ سـیـزـهـ اـیـتمـزـ انـرـ اـیـ قـیـزـ

قیزیم قیز دوغدی

خبر گلمدی منه ایندی بو ساعت
 قیز ن بیر قیز دوغوب ساقی بشارت!
 ولی اوقاتنی تلخ ایلمنش چوخ
 پلدر نوزادین اول کان ملاحت
 دیمه‌رلر قش قله‌این تور شاد بپلدر
 سیز ن داماد او مرد کم فراست
 «ینه قیز دوغو سان سن» سو پله برهش
 گمان ایلر که قیزدا وار قباحت
 که یعنی استه سیدی نر دوغاردی
 او نینچون ساختابیب کین و عداوت
 دانیشد برمیر نه مدترد عیالین
 چکر خجلت او زاهو بینهایت
 منیمدر مزده ساقی لطف قیل تیز
 جزاک الله خیراً والبشاشت
 چو سوز بیندی گلیب غلیانه ساقی
 دیدی ای بوم شوم و بیمروت
 عجب اوقاتنی تلخ ایلدین سن
 عجب ایتدین منی غرق کسالت
 اگر داماد سیو میر قیز عیالین
 یقیناً اوندا یوخ جای ملامت
 اگر سچه نعمت رب العطا در
 معاذ الله قیزی سویمک نه حاجت
 مگر بیز انگلایسوق، یا فرنگیک
 و یا دوس ایشههک قیزدان شکایت

خدا ایرانلیما هیچ ویرموه قیز
 بحق رتبه شاه ولايت
 اره گیتسه نه فدری خرج و مصرف
 هری ن راحت او لسا درد و محنت
 اری نولدی و یا اینکه بوشانه
 فبشر بالپدر جاء المصیبیت
 گیمه نده بیر نوزی ، اما گلنده ؟
 الھی گلمیبدی ساغ ، سلامت
 بیری فارنیندا ، بیری قوجاجدا
 او جی یانیندا قد قامت قیامت
 آتا بیچاره حیران گوئ ایشینده
 فجایت بتنه بالخمس محنت
 مسلمان عورتی هیچ ایش گورد نز
 حرامدر چون اونا کسب و تجارت
 الی گورنسه یا اینکه جمالی
 توکر قانین او دم تیخ شریعت
 او لانماز قیز که بیر عطاره شاگرد
 سانانماز قیز که بیر قهاب کیمی ات
 آچا بیلمز که دکان چارسوده
 ایده بیلمز که بیر نجاره خدمت
 او لارمی که ، او لا برازم میرزا ؛
 او لارمی که ، ایده خلقه طبابت
 او لا بیلمز ، سوانی اینکه دیلنچی
 گوره بیلمز بیر ایش غیر از وقاحت
 دده نولدی پریشان اولدی دختر
 پریشانه کیم ایلر استعانت
 بولا دوشدی دیلنچی کازوانی
 که باخ ای حاجی صاحب دیافت

گونوزلار همه او باش و قلاش
 گیجه لر همسر ارباب شهوت
 ضرورت پوزدی اخلاقین فقیرین
 خراب اولدی تماماً اول ولايت
 گرک آزاد اولاً او غلان کیمی قیز
 چه در صنعت چه در فن کتابت
 قیچین نورتسین گرک ، آچسین جمالین
 و بالی بوینوما روز قیامت
 کیشی باشینه مرفش سالیبویکه
 او نی هر گون گودور ، یا گورمیر عورت ؟
 جهالت پرده سین برت آت او زیندن
 بو قدری اولما پابند جهالت
 جهالت پرده سی تا وار او زینده
 طلوع ایتمز بیزه شمس سعادت
 گرک دورسین بابا قیز بیر کاندا
 شربک اولسون گرک احمدله عصمت
 پدر ناخوشладی با غلاندی حجره
 نه یا پسین قیز ، نیجه ایتسین معيشت
 شکست اولدی قیچی بیچاره زوجین
 دایاندی قاپیا فقر و ضرورت
 طلب بانماز ، دکان با غلاماز آخر
 اگر آزاد اولاً کبلائی شوکت
 تمام ابتدی سوزین معجز بونیله
 قولاق ویر پندینه ایله اطاعت

كېشىپلار

بى وفا چېخىش زن ملاي دوم
 جملة عورتلە ايلار هجوم
 موللا سوبالر كە محقق بىر ملا
 « ساك وفا دارد ندارد زن وفا »
 بىر زايىخا عشق دالنجا گىدىب
 سورە يوسف اونى رسوای ايدىب
 مىن نفر « يوسف » سە وېرم نشان
 عشق صحراسىدا وېرىملىش باش و جان
 آلتى يۈز ا يولى كىشى غربتىدە در
 اهل بىتى آتش فرقىتىدە در
 صېر ايدىر اون ايل فراق شوھەرە
 اجنبى سوخماز او تاق شوھەرە
 هر كىچە اما « وفالى » شوھرى
 عيش و نوش ايلر يانىدا بىر قرى

وطن

وطن نەدر نە بىلىر يىسوادى نسوائىن
 گرك كىدە او خوييا قىزلارى تكذبانىن
 اىشىتىدى بو سۆزى چون بىندەدن تكذبانلار
 دولانىدىلار باشنه شوقله قىلدانىن
 او توز تومن وېرىلىب مىزە ، صىندەلە فوراً
 مزان اىتدىلە دور و بىرين دېستانىن

معامه آچوب آغزىن دىدى خانم قزلار
 تفاوتى گرك اولسون خىلە انسانىن
 يېر ، اىچەر ، ياتار ايششەك ، فقط اگرسىز دە
 او نەویلن ياشاساز ، مەلە سرز او حيوانىن
 جواب ويردىلە قىزلار خىر بىز انسانوخ
 اطاعت ايلروخ حكما نە اولسا فرمانىن
 خلاصە اللى نفر قىز صباح و شام او خوبوب
 كمال شوقىلە شاد اولتى قابى ميردانىن
 ايگرمى آى كە مرود اهتدى عمر مدرسىدن
 نظرادى اونى بىر بد نظر او موللائىن
 سارالدى رىنگى ، قارالدى گوزى ، يېخىلدى بىرە
 طبىب باخدى دىدى روحى بو مسلمانىن
 چىخوبدى قلب تىندن گىدىن كفن گىتىرىن
 دواسى ئايدە وىرمۇز بونا اطبانىن
 بىنات مدرسه زلھين يولاردى سوپىلاردى
 حزبن نوا ايلە اى روزگار بد قانون
 نە ايلە مىشىدى سنه بو خزانە دانش
 كە چىكدون آغ بوزىنە بىلە بىر سخندانىن
 كودوب بو حالى دىدى معجز اى تكىن باحى
 نە چرقتون بىلە گوز ياشە ، نە فيصدانىن
 وطن مەبىتى اولىسىدى اهل ایراندا
 او شانلى قصرى ياخىلەنازدى شاه كسرانىن

قصیله همیلسیله

او زون تو مان ایاغینه
 کییه ردی چون آنان باجی
 قالاردی پیلری ولی
 ایشیکده هر زمان باجی
 دوشکجه تو مان آدلی بید
 تو مان واریدی اولی
 گرک گله خیالووه
 کییه ردی قینانان باجی
 او ن آلنی بونزا پامبوغی
 چرهک سیه قالینلنجی
 گلمردی بیر زمان خوشنا
 او بی جیا تو مان باجی
 آلاردی پامبوق اوچ چرهک
 یاباردی بید بیز اوستنه
 سبریق چکردنی آلنی گون
 اولا ردی بید تو مان باجی
 دوشکجه تو مان آدینه
 دییه ردبلر او دیز لگن
 تو تاردنی او ن آدام بیزی
 او نی کییه نده خان باجی
 گونی کیچیب آیاقلمعین
 جودابی چک باجا تووه
 مگر همیشه سیر ایدر
 بو وضعله جهان باجی
 گرک گله خیالووه
 او گون که فرقه وزان

هر قجینون قیراغینا
 دوزه ردیلر قران باجى
 تىگر كە ايله تىللار بىن
 يابوشدىراردى آپىننا
 و يېرچكۈن عذارىنە
 نە شوھىلە آنان باجى
 قوياردى آرخالىغىنин
 قولونا دوگە يوز عدد
 بىرنجىدەن و نقرىدەت
 و شىرلى ساقسىدان باجى
 و يوز دقىقەدن فزون
 چىكىرىدى دوگەلەنسى
 شروع ايدىنده صبح دم
 باتاواردى گون آپان باجى
 كىر دىلىر جورا بىز
 مجالسە ، مەھافىلە
 او لاندا جمع بىر يە
 كىدردىلىر « دولاباجى »
 هانى او آغ رو بىنلار
 باشوزدا سوپلۇن گورۇم
 او جى دوشىرى ئازە
 دىگل كە بو يالان باجى
 او زىنقرولى چىكەين
 زمانى كىچىدى دايپىيم
 كىيەردى قىزلار اگنىنە
 كىلىن اولان زمان باجى
 تومان چىن كىيەنلىرى
 نە چون ملامت ايليسن
 اڭر بىر عىبى زادى وار
 ئاقىرە وېر نشان باجى

کیچن زمان و واردیلار
پله کای پرده قایما
هانی او پرده لار بوگون
ایا تکنده بات باجی

آچیلمدی باشی خالخالین
زمانی کیچدی چالمانین
باشنا با غلامبر دخنی
نه پیر و نه جوان باجی
دی بیر گوروم ایوی خراب
نه در گناه پشنے خواب
مگر او قیرمیزیلاری
تیکیکیب فرشتکان باجی

سنہ دیمیر که گیمه بل
تناول ایله عسل
دیمیر که ایله خوش عمل
خدای هربان باجی

دیمیر سنہ که کسمہ تل
و سالما چایدانہ هل
دیمیر سنہ که اولما وہل
وقار ایله دولان باجی

سواڈی بو خدر هورتین
دواجی چو خدی غیبتین
نه حسنه وار جهالتین
بیر آج گو دون اویان باجی

گلین آلاق فلم اله
سالاق جهاء ولواه
دانیشما وقتی موار هله
هله بیر آز دایان باجی

آماندى يومما آج گوزون
 سوزىنه باخ بو معجزىن
 مدادى ملچىدر قىزىن
 دواتى سرمدان باجى
 بو معجزىن عىالى وار
 نه تو زگە بىر خىالى وار
 تمام سىزدن ئوتىيدو
 بو طرفه داستان باجى

او طرفده = بو طرفده

خوش اولاد سىزىن دىبارىن گل ولا، و هزارى
 او هزار ولا لەزارىن نعماتى يىنهايت
 او طرف گوزەلىرىنىن گوزى ، فاشى دلربادر.
 حرکاتى جانفزا ھم ، سكنتى يىنهايت

و بىر ال الله قىز اوغلان دانىشار، گولر، اېچىرىمى
 چالبىنار كمانچا و نى ، ايدىز استىماع الـ بى
 لبى بارى يار ئوبەندە دىبەر عرش و فرش اوخى
 سەۋەزم عمۇغلى من ده او حياتى يىنهايت

يىزىم ئولكەدە ولا كىن گولوب اويناماق، دانشماق
 قىرغىنى تار چەلاق و كمانچانى ايشىتماق

دە سىلللى وورماق او لاماز و گناھدر مى اېچماق ،
ولى باشا وورماقىن وار حسنانى بىنھايت

بوزىنە بىزىم گۈزىللىرى سالى بىر نقاب قالىن
مېكىرو سكۆپىلە باخسان گوره بىلە سن جمالىن
بىرى گر آچا جمالىن توپورەر اونا ملاعىن
داما تىر سالاندا سوپىر صلواتى بىنھايت

آغا مسجىدە قوباندا قدمىن قوبار قىامت
هاموسى دورار اياقە ايدەر المرىن زىارت
وطن مريضە كيمىز نە غذا ويرىر نە شربت
نە دوا ، فقط سولەلر عتباتى بىنھايت

آغا چىخىدى منبۇر اوستە نىجە كور چىخىر ئوزىنەن
دانىشىر غۇرۇيلە باخ ، نىجە اود چىخىر گۈزىنەن
ايەلە قىشقىر يېر كە منبۇر تېتىر ئۆزىن سوزىنەن
بو يورور بو سوزلەن وار صلواتى بىنھايت

او خوبوب يازان خانملار يازار عاشقىنە نامە
او كە يازدى نامە دىن گىلەجەت امير شامە
وېرە هر كىس اى جماعت قىزىنەن الينە خامە
ولى روز حشر او شخصىن حسراتى بىنھايت

دېنى دۇندى چون نەفسدن او جناب اشرفالنەس
من اياقە دوردوم او ندا دېدىم : اى گروه نەنسا س
دېيىن او گوبىك يازانە قىلىن او جون ياواش باس
گوبكىنى اينجىدىرسەن عوراتى بىنھايت

بیلیرم نه در خیالی حضراتین ای محبان
دیسیز که خدمت ایلر بیزه کبله ملا قربان
بازیلارسا ناف نسوان چو خالار نفوس ایران
وطنه اولاد اولادین خدماتی بینهاست

فقط ای حاجی داداشلار چون ایدیر نظاره فالچی
کلم لطیف نافه کیریخیر بیچاره فالچی
قلمی وورار دواته ، چیخادر دوباره فالچی
طرفینه وار بو کارین رحماتی بینهاست

اولا گر سوادی یاران مشهدی تکذباین
قاپاگیندا عورت آچماز گوبکین فلان آغانین
او تکذبان مجرم گوبکین بازاندا قانون
ایندو حفظ آبروی حضراتی بینهاست

ھۇزۇ ٥٥

داغا دوشىدى قار ، دوندى قانالار گىنە
كىيىن كوركى اى ناتوانالار گىنە

پايز فصلى چوخ تىعماى بىر وقدر
پايزدا ئولن خىانى خوشبختىدر
پايز پولسوزا مىرىگىن سختىدر
ئولوم است، بىر يېقانالار گىنە

بو ايل چوخ بلالار وېروب ال الله
ملخ ، درد اسهال و هم زىزىلە
تام اولىدى ظن ايتىمىيەن وار ھەلە
صفىر و كېبىر اتحانالار گىنە

خىيىسلەر كسىب جوتىدىغىن دورەسىن
كومودچى دىير وېر گوردەك كۆزەسىن
آلانالار ، سانانالار او جالدىرى سەسىن
دىير بىر بىرە بىس يامانالار گىنە

قوروب مجلسى اكلىشىپ خان كېمى
نه خان بلکە حضرت سليمان كېمى !
باخون گور نه سام و نريمان كېمى
بورور بوغلارىت قومىيانالار گىنە

شفیخان منه یار و انصار در
طریق دار تخریب بازار در
کو اونکه سالیب دسته بیمار در
وورون باشه ای آغلیانلار گنه

چکرلار خریطه خیابانیچوت
خیابات نه لازم مسلمان ایچون
بیر آز پی ویرون خلقه درمان ایچون
که قیش گلمدی چاتلار دابانلار گنه

ویرین سبز منه بیر عدد ڪله قند
ویریم من ده بیر مژده داپسند
او مژده بو در ایتدی قدیت بلند
مبادر طلب ڦهر مانلار گنه

دیدیم بارها من معارضلره
فالار رو سیه ایق فقط سبزلره
ایدرلر بنا مدرسه قیزلارا
گلر شوفه بید گون جوانلار گنه

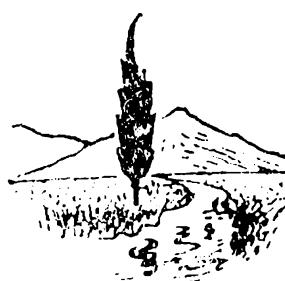
سو زوم اولدی سبز آچدیلار مدرسه
بنات گوشی ویردیلر سه س سه
گوزبله گودوب لاب یقین ایله
خودوزلار چیغخار دامدا بانلار گنه

علی بکدی بو خیر ایشین رهبری
خصوصاً او «ایرانی»، «جمفری»

او نو تما مدیر هنرپوری
قلم باز گورهك وار ۋەلانلار گە

مدد خرج لطف ايتدى تجارتى
ايگرمى تومن ، او ن تومن ، او لىدى يوز
ترقى طلب فرقەدن راضىيز
يودولمازلا ايشلرلە او نلار گە

الهى بحق شه معجزه
دوباره يوز ايل عمر وير معجزه
كچه گوندوز اشعار يازسين سىزه
او خونسين او خوش داستانلار گە
(مهر ماھ ۱۳۰۹ شمسى هجرى ④)

④) معجز، ۱۳۰۹نجى ايلده شېتىرده حاجى محمد ذكىين او فلىئين طويىندا
شهرىت محترم آداملارى قارشىسىندا قىز مىكتىبى آچماق تىشىنى ايرهلى آتمش
و بو خىيرلى ايش باش دوتىنلى اىچرن شاعر همين شعرى سوپىلە مىشدە.

اوغول و آنا

اوغول

امتعان وقتى گلير گوز ياييم آخر آباجى
مكنبه گيتىمكى من سەوييم آخر آباجى
آنا

چاشت بندىن گوتور اوغلان ۋۇزىوی وېر مېچىدە
سەنە بېر فابىدە يو خدر او قويۇنلا كەچىدە

اوغول

او خوماق يۈرىدى منى چىتلادى بېنیم آباجى
ھوسىم يوخ مېچىدە گيتىمكە نېنیم آباجى
قوى گىدىيام گوجەدە قار گوللاسى او بىنیم آباجى
آنا

جاھلى گور حساب ايلەيىپ ارباب كمال
معرفتسيزلاره ايششك كىمىي يوكله الله چوال
او خوبوب بازمايان انسان او لور حيوان كىمىي لال

اوغول

آباجى كەنە مېچىدار ھامېسى اولدى خراب
خىلى آسانىدى مرحوم او جنابەس نصاب
ذهنىئە قوررا چىكىر ايندى او تارىخ ، حساب
آنا

رەحىتىن چىكىش او سىڭز ايل اي تازە جوان
كېت بالا مكتبوه خواب جەلتىن او يات
اي اوغول جەلدى يىز ملتى ذلتە قويات

اوغول

چون سحر درسین او خور خيردا او شاهلار عجله
دييەسن كه تو كواوب مكتبه فارغا قبله
جيغ و ميخ ، دين سهسينه آز قالى باشيم كجه، له
آنـا

چونكە سن شوق ويروبسن او ايتبه او لاغا
او جهه زندى كه خوش گلمير او ساسلر قولاغا
خواب غفتدن اويان يانما بئله اي بلاغا

اوغول

نه قوبوب كيسىسىن علم او خويالار آى آنا
او معام كه ويربر درس منه صبح و مسا
مین مصبتىله سالىر چىگىنىه بير كەنە عبا
اما

هر شب جمعه عوامين باووى دم چكىرى
بىسوا د حاجىلىرىن حسرتىن علم چكىرى
گورىسن علم او خويانلار نه قدر غم چكىرى

اما

علمسىزلىر گورىزم پول قازانىر سرعتان
هانسى ميرزا قازانىب حجه گيدىب عزتلن
روضه خوانلار قوجالاندا كېچىنير ذاتلن

آنـا

پول گيدىر بير گون اليذن كىشىنىن، پرده دوشىر
بىسوا د حاجىنىن آخر ايشى نامىرده دوشىر
هازى بىلەز گىدە ميرزالق اىدە ، دردە دوشىر

بس نه ايتسىن ؟

يا گرك بولە حاجى داش يىغا باشدا ، ق.نادا
يا كه بير بئل گوتودوب ايشلىه ارخ بانادا
اوغلينى چوخ او خوددار معرفت او لاسا آنادا

تکذیبان آلاسان

دیدیم آنا منه بید بار گلدهان آلاسان
که یعنی او غلو وا بید خوش تکذیبان آلاسان

دیدی : او غول گوربرم مشق ایدب سنبنده
بانیر چراغ محبت سرای سینه نده
صبح سنه تا پارام بید تکند ، فقط سن ده
گرک او نا زردی یل ، هم مادام تو مان آلاسان

دیدیم آنا آلام ، هر نه ایستا سن فوری .
 فقط بیدین آلاجاسان که مثل بید حوری
ایده او تاغی نور جهالین نوری
ابی شکر ، گوزی شهلا ، قاشی کمان آلاسان

دیدی قبول ایلدیم سوزلر بن تمامین من .
 گیدب سنه تا پارام بید نگار غنچه دهن
 جمالی گون کیمی روشن ، فقط گرک هم سن
 بش آلتی پردي و بید دسته کرواشان آلاسان

دیدیم : اولار نه به لازمدى ؟ سویله دی : آبالا !
 بو دسمدر که گماين قاین آنا ایدر دعوا
 او کرواشانی قاپار چون هجوم ایدر آناوا
 آماندی پرده نى سن گوتوروب دابان آلاسان

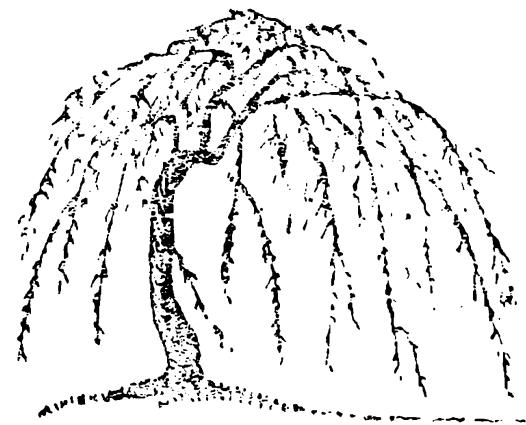
آرایه گیرمه اوغول الاران باتار قانه
نه آرخا چېخ منه ، نه غنچه لب تکذبانه
اگر تکذ منی "مولدیردی" ، سالدى میدانه
برای غسل گرک قوشودان قازان آلاسان

نه قدر معجز آنان ساغدى دوشمه بو هوسه
هاچان که ھولدى آنان گير نگاريله قفسه
رذيل اولارسان اوغول قوشولار گلندە سەسە
نه قدر وار او ، مبادا تکذبان آلاسان

دېستان اوشاقلارى

چون ايتى نرك ورزشى ایران اوشاقلارى
اولدى ضعيف سام و نريمان اوشاقلارى
وارىدى زورخانىلر كېنىستانا بىر زمان
ھيل او ئاداردى رىشم دستان اوشاقلارى
بىر دقتىلە باخ دىيەسەن خستە خازىن
تازە چېجىبدى دېشرە دېستان اوشاقلارى
ژۇمناستىقىن فوایدى چو خدر بو بارەدە
جاندار ايدىر يقين بو يېجان اوشاقلارى
تکفىر او خىن كمانه قويالار نولوب مىگر
فى الفور ايدەلە قانىھ غەطان اوشاقلارى
درد بىردىگىل كە ايابىه انسان علاج او نا
مین دردە مېتلادى مسلمان اوشاقلارى

چاتلار دوداقلارى ، سارالار دنگى قورخودان
 ايلر حجمچى باجى جون عريان او شافلاى
 قانين سورار زەلى كىمى هرابىل بش آلتى يول
 جاندان سالار او ماه حزيران او شادلارى
 خورما يېن عربلىر ايچوندر حجم نواب
 اى داش كلم يېن گوتىستان او شافلارى
 شام و نهار آش و قووودماى بىزلىر
 بىز كامبىك بالا دگلىك خان او شافلارى
 تىرى شهايىلن و درون اى قوم معجزى
 قورخوم بودر كە آزدىرا يولدان او شافلارى

میرزا علی معجز حیاتنین سوون ایللریندە

قلم

نویسنده سر گذشت جهان
 قلمدر قلم بارک الله قلم
 سفیر کبیر انوشیروان
 قلمدر قلم بارک الله قلم

قلم حکمفرمادی هر عصر ده
 قلم اهلهن آگله شدیره ر قصر ده
 عزیز ایلیه ن یوسفی مصرا ده
 قلمدر قلم بارک الله قلم

او در رستمی راکب رخش ایدن
 او در هیکل نادری نقش ایدن
 شه عباسه نام نیکو بخش ایدن
 قلمدر قلم بارک الله قلم

یازار گونده مینلر جه فرمان سخت
 ایه ر باش او نا صاحب تاج و تخت
 سپهدار و سردار و سالار بخت
 قلمدر قلم بارک الله قلم

قلم یازدی چون قتل فرمائینی
 اوروس چاریین تو کدیلر قایینی

ایدن خلع هم تورک سلطانی
قلمدر قلم بارک الله قلم

قلمدن سوال ایلهسن ممدھلی
نچون تختدن دوشدی اولدی دلی
سبب کیمدى؟ سویلر به صوت جلی
قلمدر قلم بارک الله قلم

ایده نمزدیک عالمده سیر و سفر
قلم ایتمه سیدی بیزی باخبر
نگارنده نقشہ بحر و بر
قلمدر قلم بارک الله قلم

اگر اولماسیدی جهاندا هداد
کیم ایلردی خیام و سعدینی یاد
سخندان شیرین زمان بلاد
قلمدر قلم بارک الله قلم

اگر اولماسیدی جهاندا قلم
دیلمه زدی دنیاده نام عجم
علمدار فردوسی محترم
قلمدر قلم بارک الله قلم

نولوب شیخ محمود جنت مکان
قالیب « کلشن راز » اوندان نشان

اونى شھرە شھر ايدن دوستان
قىمىدر قلم باركالله قلم

اچل باغلايىب صابرین گوزلارين
قوىوب ياقىز اوغلاڭلارين قىزلارين
دېرىساخلايان «ھوب هوپون» سوزلارين
قىمىدر قلم باركالله قلم

دېدىم چون هانى حافظت دھر شوم
نو لوپ شمس عطار ، ملاي روم
دېدى : نىلىسەن اينى بحرالعلوم
قىمىدر قلم بارك الله قلم

گوموب خسروى ، ھاتھى گورگىن
يىچىب لعلىه ، صائبه ھەم كفن
بو شاعرلارين نامىن احىا ايدن
قىمىدر قلم بارك الله قلم

جەھان قالدى ياران نە خاقانىيە
نە ابن يەمينە ، نە قاآنىيە
او كە دال چویرمز بو ديوانە يە
قىمىدر قلم بارك الله قلم

گىيدىب دھردن عرفى و انورى
ويرىب جان ھەم او جامى وجوھرى

بو گون او نلارین وارت اکبرى
قلمدر قلم بارك الله قلم

جهاندا آگر او لمييدى مداد
سنائينى آيا كيم ايلردى ياد
بابا طاهره ياور خوش نهاد
قلمدر قلم بارك الله قلم

اسير ايلىپ ايرجي روزگار
نظاهينى ، خاجوئينى يقارار
او كه ئولمز هر كز ، يشار ييشمار
قلمدر قلم بارك الله قلم

د يديم آغليما آغليما اي قلم
هانى سبزوارى ، هانى محتشم
د يدى : معجز الساعه حى الامم
قلمدر قلم ، بارك الله قلم

وار

نه ليره و نه مذات و نه پنجهزاريم وار
پياله وير منه ساقى گر اعتباريم وار
نه بنگى يم ، نه پلاکش ، نه شيره کش ؟ نه فلان
نه بايهم ، نه طبيعى ، نه چار ياريم وار
قد عتمله كيچيتىم به قدر امكان من
براي اينكە نه تيلوم ، نه شينه واريم وار

معجز

حاجی نهاره ایدیر میل کفتہ کوکی
 فقط منیم نه کبابم ، نه بال نهاریم وار
 ایچینده کسسه گی ، داشی ، فلانی ، بهمانی
 قارا ، قورا ، آجی ، شور نان کمعیاریم وار
 نه ارشدم ، نه سمیتقو ، نه مرتضی قلیخان
 نه سنی ایله و نه شیعه ایله کاریم وار
 نه حاکم ، نه مباشر ، نه سیللهم ، نه یامان
 نه نو کرم ، نه غلام ، نه آبداریم وار
 نه رعیتم ، نه شهنشه ، نه میرخالصه جات
 نه ملجم ، نه پناهم ، نه غمکساریم وار
 نه قولچو ماغم ، نه عاجز ، نمده که اربابیم
 نه قورخارام ، نه چکیلله او جا دیواریم وار
 اگر واریندی سنین خیلی نقره و ذهبون
 منیمده کندده طلبکار بیشمایریم وار
 یاخین گه قورخاما ، نه انسونگرم ، نه افسونخان
 نه عقربم ، نه ایلانم ، نه شاهماریم وار
 نه دیلمقان ، نه لکستان منیمدی ، نه اودمی
 نه ماکو ، نه خوی ، نه چه بی آدلی بیردیاریم وار
 اگر وارینه ی سنین یار ماه رخسارین
 منیم ده بیر باشی داز ، عقلی آز نگاریم وار
 او نا من هرنه جغا ایلسم ، دوام ایلر
 طلاق و هر مکه چون الده اختیاریم وار

چشم‌هورِ ریاه

ساقیا بیر باده ویر ابنای جمهوریته
 تشندر اهل وطن صهیبای جمهوریته
 ساکت اول، آهسته گل، تنده اسمه ای باد صبا
 قوزخورام توز اگلشه سیه‌ی جمهوریته
 بیر پارا نادان کیشی « باشیز بدن اولماز » دیمیر
 پس دیمک واقف دگل معنای جمهوریته
 قوردا وبردی گله‌نی، چون کله‌سیز چو بانمز
 اول جهتدن دوشمشبک سودای جمهوریته
 قامتی اولدی خمیده بینوا ایرانیین
 بسکه کرنوش اهله‌ی اعدای جمهوریته
 قبله عالملره یوز ایل « بلی قوربان » دیدیک
 بیر زماندا « هن » دیمک آقای جمهوریته
 ایسته من قید اسارتدن خلاص اولماق اگر
 قوی قدم موسی کیمی دریای جمهوریته
 ایتدی احیا ینگی دنیا مردگانین بالنمام
 صنده بالوار ای اوغول عیسای جمهوریته
 بیر قاریش یر یو خدی لمیزدع فرنگستانیده
 ایله بیر عطف نظر صحرای جمهوریته
 محتکرلار آستانین بوس ایدن جهادر
 بوز سوره عاقل گرک طغرای جمهوریته
 قادر زر « معجز » شناسد، قادر گوهر گوهری
 اولماز هر کس مشتری کالای جمهوریته

شاه فرنگستاندار

انشاء الله

مساقیا بیله آف و اواف ایمه
دولا نار بو زمانه انشاء الله
خلقه ایلر زمانه رحم داخی
اوخي قوبماز کمانه انشاء الله

ئوز گوژین ھولدیر یېدى شاه قجر
دار عقبا يە ايليو بدى سفر
دوزدى بو سوز ، يلان دگل بو خبر
بويان ب رختى قانه اشاع الله

وېردى چون تاچ و تختنى باده
قالمادى ايش او نا بو دنیاده
ساقىا قورخما دور كتىر بانه
داخى گلمز بو يانه اشاع الله

قالدى بيرجه برادرى شاهين
اودا دوشەش گۈزىندىن آلمەھىن
تو كە قانىن گىرك او بدرابىن
بلكە ملت او يانه اشاع الله

ملئىن دردى جھل و غفلتىدر
چاره سى عام ايله صنعتىدر
خلمقىز مرد با كياسىتىدر
گلر آخر زبانه اشاع الله

او خودار نوجوان انسانى
عالىم ايلر قىزى و او غلانى
اولار هەرە زمان طولانى
عمرى ھم شادىيانه اشاع الله

اولار آيرپلانلاو آماده
كزەدىك بىزدە چىخ مىنادە

دەلەر يك چاھى عرش اعلا ده
تو كەر يك استكانه انشاء الله

پرى ماشىنيلە سو كر زارع
خرمنى علميلە دو گر زارع
قازانار خىلى سىم و تىر زارع
ايىلە مۇز مفتە خانە انشاء الله

فەلە و رېجىز گىلدەر درسە
روزنامە آايىب چوبان گلسە
اولار ھم كىربلاي تىحفە نىسە
آشنا ھر زبانە انشاء الله

چون اولار علم و فضل اندازى ئىس
يىخىلار خازىان ناف نويىس
داخى گىتىز تىكىذبان خېزىت
جانب وايقاوه انشاء الله

او زمان خلق شادمان او لا جاق
كە وطن مادرى زبان او لا جاق
اوندا تەرانلى ناگرمان او لا جاق
اھل آذر بایجانە انشاء الله

او زمان خلق غصە دن آزاد
اولار ھم گور ايشيق ، كۈندىل آباد
كىسىلەر بانگ نالە و فرباد
دوزەلر بو زمانە انشاء الله

وار یا یوخ ؟

ساقیا چیلله چیخو بدر ، اریوب قار ، یا یوخ ؟
 هم منه سویله گوروم شیشه ده می وار ، ها یوخ
 بیلمیرم وار نفی ، یا که ہولو بدر «معجز»
 ساقی قوی شیشی او ، باس گوره ک آنلار یا یوخ
 بیله بیحس دوشوب بو ، دیمه سن پولسیز در
 بیر قدر زر نو که سن او جونا ، قالغار ، یا یوخ
 بخدینی قصر لزی ، بیر ده تیکرمی ، ساقی
 تو کدیگی قالارا ظالم فلك آغلار ، یا یوخ
 سنه فوربان اولوم ای دفتر جمهوریت
 بو گوزل تخم بیزیم بردہ جوج فلاں ، یا یوخ ؟
 آل قاجاری فلك سالسا آیاقدان جانا
 گوره سن ملت ایران گنه یو خلار ، یا یوخ
 دیگوروم شاه عجم ، احمد بی غصه و غم
 مرض سلله دچار اولسیا آریخلار ، یا یوخ
 تار شرعه تو خونارمی عجبا بو مطلب
 «هن» دیمه رمی بو ایشه بوینی یوغونلار ، یا یوخ
 ای منجم منه بیر سویله گوروم بايرامدا .
 منی بیر بوسه ایله خوشدل ایدر یار ، یا یوخ
 ایستیرم کورکی ساتام ، قورخورام اما ای وقت
 باح گوراخ ، گویده کی آنبار بده قار وار ، یا یوخ

عمو غلی

صابره لظیره

بش گوندی جهان دولتی نیارسن عموغلى
 علم و هنر و صنعتی نیارسن عموغلى
 گولچ کولگنه گوندوز ، گیجه باخ او لدوزا ، آیه
 کافر قاییدان ساعتی نیارسن عموغلى
 بوزباش دیدیگین باشه بلا ، جانه خطر در
 یات دور سحر اولسون ، اتی نیارسن عموغلى
 عربان گله جک محشره مخلوق تمام
 آلام نسیه خلعتی نیارسن عموغلى
 بینهيرت ایدر آغلاماق انسانی دیه رار
 خرج ایله گیده غیرتی نیارسن عموغلى
 باغلا بیلوه غیرتی ، ناموسی ، حیانی
 سات قدره نی ، حاجتی نیارسن عموغلى
 آرخا یارالی ، باش یارالی ، سینه جراحت
 بو زحمتیله جنتی نیارسن عموغلى
 سن دوم قیزینی بسله باک او غلاندا ، دانیش ، کول
 ابراندا کی آج کلفتی نیارسن عموغلى
 حوری ویره جکلر سنه خرمن کیمی زلفی
 بید کله سی دار عورتی نیارسن عموغای
 واعظ که ساتبدر سنه جنات نعیمی
 شاهد دی خدا ، حاجتی نیارسن عموغلى
 ساققالی اوژون ، کله سی کوت ، فکری دار بسقال
 سن صورته باخ ، سیدتی نیارسن عموغلى
 معجز دانیشار بال کیمی آج آغزوی دینله
 قندی ، رطی ، شرتی نیارسن عموغلى

ملجمع

بن تارتن حاجی گوید بزور
نرفتم بمکه بحق شکور

نه باع و نه خانی ، نه دکانی وار
نه فابریک و کندی ، دگیرمانی وار
 فقط معجزن بیر قوری جانی وار
 ضعیف و نجیف است آنهم چو مور

منیم بودخی پولیم ابا تارتن
نه بیر دوهزاری نه ده بیر تومن
اگر بر فنجه نهی پای من
زنانی چوب و شلاق تا نفع صور

پیغق غربب خراسان و طوس
آلا بیله سن بنده دن بیر فلوس
«ترسند دلیران ذآواز کوس»
چرا ؟ بهر آنکه نیم پور تور

نه من قورخورام سققل و بیغدن
نه خوف ایلم گردش میغان
منیم ناطقم تبز در تیغدن
بیا تو بمیدان مکن گودراگور

معجز

نگیرد شهان مالیات از گدا
بود مفلس اندر امان خدا

· · · · ·
· · · · ·

چکرسن سن آلنی شکل دفتره
ساتائیرسان آخوند دین بروره
اگر حق سوزین وار دو چیخ منبره
بگو بر جماعت لیال و سحور

چو رفتی به الای منبر چو برق
به صلوات شادت کنند اهل شرق
بگیرند دستت بیوسند خلق
اگر گفته باشی ذ حود و قصور

الا ای برازنده چاه وبل
اگر منده وار دهن اسلامه مبل
قلم آل الله یاز دعائی کمیل
که لازمی بو چوخ باهل قبور

تو غیبت کنی صبح و عصر و ضحی
تو صحبت کنی از تیاطورها
دیرسن گولون سیزده نادر شاهها
ایدر خلق دویان عبور و مرور

دف و تار او دم آه و زار ایلیور
دل عاشقی بیقرار ایلیور

* يغیر دين ايون تار و مار ايلیور
نگاه دوچشم بنات طهور

نه مفتون شبو و نه لاه در
عجم ملتى عائق ناله در
مکر بو جماعت تکند خله در
كه آلسین غازب سمن اى بشور

اگر طالب جنت خرمى
بکوي شتران گذر کن هى
بکن توبه در پيش ملا عمي
ز عصيان و نسيان ز فسق و فجور

دييرسن که يو خسوللار ايلر خنو
چکر بکلر آتينا شال و قشو
يازيرسان که خنانلار يېرلار چلو
کيه راگنينه پوستين سمور

ستيزه مکن با خدا زا گان
خدا داده دولت بشمزها گان
بيالا رود کار افداد گان
لميني کند چون در ايران ظهور

گو نئیلی

خبرین وارمی سنین بخت قارا گونئیلی
 تازا مامور گلیدر گنه بورا گونئیلی
 ایکی مین فعله ایستر دولت اهل گونئیدن
 و بر سین چوره ک چرا گین سالسین بولا گونئیلی
 فعله لر گیدر شهره آلسین الله کواینگی
 تبریز لیبیه قایرسین راه قوتقا گونئیلی
 بولی ویریب گلدانا ، تیرمه زری بورغانان
 شهر میلیون راری او لو ب گدا گونئیلی
 مامور لار سویلز شرقی ، با غلار آغا جا خلقی
 بیله روایت ایلر کونون خالا گونئیلی
 آلدیلار او دون بولی آلتی بوز تومن قیشدا
 از برای قوشون شرفخاننا گونئیلی
 آغ لار ، دوضه خوانلار ، ویرمبور حجت هازانلار
 قارا یاخا ایچوندر هر بیر جفا گونئیلی
 حمالین بیر او جونی او دا قویسین چیگینه
 یوزین نه چون ئزاره چکر آغا گونئیلی
 هله نهین کورموسیز بو درد بیدوانین
 گوف یاشووز قوروماز بوندان سورا گونئیلی
 ڈاقونی قالدى زنده بیر یوزیندە له نینین
 اگر چه یوزی یولى گیبیدیک قارا گونئیلی
 نه تفليسه سفر وار ، نه شهر استانبولا
 نه وطنده چوره کی ، گیتسین هارا گونئیلی
 سیز او دو سنجا او خوبون همدە ماھوت تو خوبون
 گلپیر ہوس سعادن گیتسین هارا گونئیلی

آخوند قويماز ملتى علم ماشين او خويا
 نېج، ماهوت تو خويا بار الها گوشىلى
 ضرب زيد عراؤ علمين بزه او خودور
 واعظ قويماز او خويا جغرافيا گوشىلى
 علم طياره وارد نو دج كەندا
 او تو زنجى باندا باخ بير اورا گوشىلى
 حب وطن هدىشىن معنا سىن آنلاميرسان
 وطن وطن دىيرسن صبح و مسا گوشىلى

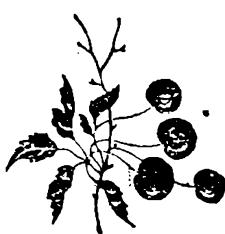
رۇچىرىن

ساقىيا ايراندا چوخ مشكىلىدى حالى رنجىرىن
 آلتى آى ايشلرگەن دولماز چوالى رنجىرىن
 او اكىر بوغدانى اما خان يقار اپارىنه
 قىشدا يار ماسىز ياتار اهل عيالى رنجىرىن
 خان ساتار آرپانى ، دارىنى ، تو كىر پولىن جىبىه
 بورجىلى ساققالىن يولار باشى بلالى رنجىرىن
 ملکدار بختور هرگون بويار ساققالىنى
 اىلدە بير دفعە خنا گورمۇز عيالى رنجىرىن
 نو كىرى ساخلار آغا تا وار دېزىيندە قوتى
 عذرەن اىسترجون چوخالدى سن سالى رنجىرىن
 خىدرىت ايلر مفتە رنجىر ، بىگلىرىلە خازلارا
 ايتەسىن ، من نىلىوم ، يو خىدر كمالى رنجىرىن
 عقاين ايشتىسە ايدر نو كىر آغانى بىزىگىر
 بىلمىرمەاردا كىچىر فىكتۇ خىالى رنجىرىن
 معجزا ! بىر فىكتۇ ايدىدى رنجىر بو بازىدە
 اپك بورنىن سىلمىگە يو خىدر مەجالى رنجىرىن

سلطان مالیدر

ای اوغول پشمک نوغول سرهنگ و سلطان مالیدر
 حضرت صدری ، جناب جوجه اعیان مالیدر
 ای بلو ، ای کوکب رخشنده روشن وار ایکن
 بیز بارا احمق دیور شوربا او باشдан مالیدر
 قند شیریندرا نجاست ایلەز تائیر اونا
 مال چایا سن ایچ اونی ، کیدم لەستن مالیدر
 ای کاسب بوم گوزلرین قندانه کچ کچ باخما چوخ
 شیره و قند و بلو دولتلی اوغلان مالیدر
 تورپ چوغوندور ، شور نوخود ، نان و پنیر مال کدا
 پورت غال ، نارنج و لیمو ، بال ، خاما خان مالیدر
 او تو مانگه ایدر گوم گوگ قیچین ، باشین سنین
 نیای سوداندان گلیر ظن ایته ایران مالیدر
 آغ سماودلر ، قاشقلار ، استکانلار ، تفسیلر
 زرلی فنجانلار تمام کافرستان مالیدر
 جفت فتیللی لامپالار ، آئینه لر ، آوبزهار
 لوقسلار ، دیوار کوبلز ، جاملار آلمان مالیدر
 قوروت ازهن ، کسکدوگن ، هوز مالیدر دوستان
 او قوى هیكل ۋازان سام و نزیه ان مالیدر
 تلغراف و تلفون ، او تور دگل مال وطن
 آت دوه ، ایشك ، قاطر ، قاصد مسلمان مالیدر
 بنگ محصول وطندر ، شیره و تریاک ھم
 آت و چك ؟ ایچ ، عرق چونکه او شیطان مالیدر
 او چراغلار کە ياقاندا روشن ایلر کوچه نى
 کافر و لامذهب و بیدین و ایمان مالیدر

وزنى اوچ با تمامان گلن حاجى رسول بىنلىرى
 بىسىرى قالىن قولى قوتلى اسان مالىيدر
 نردىان ، كرسى ، دىبىك ، قابى ، آتشقا ، پىجرە
 چاخچاخى ، يردى ، درافسار ، هامى وايقان مالىيدر
 فونقرافىكە آلېسان الى بش تومانه من
 كيف چىكىرسن روز و شب خالص آمرقان مالىيدر
 ق... وج... ، م... ، ف... هر يرده وار
 صىفە اما خالصا - خلص خراسان مالىيدر
 بىلەيرم هاردان گلىپ ملا على ذاكر ، فقط
 زعفر جىن مطلقا حضرت سليمان مالىيدر
 فالچىلار ، جىندارلار ، چىخىمش يېزيم فابريقا دان
 طاسى هم فالچىلاين زنجات و كاشان مالىيدر
 قارەلار طىارەزدر ، سرچەلر بلوئىمىز
 شىشە قلبى سىنار ، ال وورما ويران مالىيدر
 خلق ايدىپ اون يىدى وان ئەن هر يېرى بىر مسجدى
 خلق ظن ايلر كە ۋونلار اوستا رحمان مالىيدر
 اختلاف رىنگ و بو بوخ مذهب اسلامدە
 سىز دېيەرسىز بو لورستان بو خوزستان مالىيدر
 اى جماعت باخىيىن تعرىقىنە ، تو صىفەنە
 هەجىز من سايىدىقلارى پىس ماندە دكان مالىيدر

پولدر پوله

گوندھ بیر پولسیزی فصاب اجل داره چکیر
 بر کیدیو ال آهاغین اوستنه قداره چکیر
 باهالیدان نهار او کاسب بیچاره چکیر
 چوره گه وبر گه بوخ درهم و دیناری داداش
 چونکه پولدر کیشینین غم گونی غم خواری داداش

قیزیلی قیز کیمی آل قوینوا یات تا به سحر
 سنه نه گر اولا دنیا هاموسی ذیر و ذبر
 کمره قویما ذر و سیموی ای نور بصر
 جان کیمی باگریوا باس درهم و دیناری داداش
 چونکه پولدر کیشینین غم گونی غم خواری داداش

ایسته سن راحت اولوب کیف چکه سن یای فیشی
 قیچون آروات قیچینا چانما آبیچاره کیشی
 انگوی ناللاما بیجا یره دولدور جیشی
 چونکه پولدر کیشینین غم گونی غم خواری داداش
 جان کیمی باگریوا باس درهم و دیناری داداش

اولا گر آی کیمی هم حسن و جمالی کاسین
 عقلین آرسا ، خوشونا گلسه حیالی کاسین
 وارلی آلماز قیزینی باشی بلالی کاسین
 بونی یوز یرده سنه امر ایلیب تاری داداش
 جان کیمی باگریوا باس درهم و دیناری داداش

نه قدر چرکین او لا وارلى قىزى آل فوجاغا
بنزه يه گر صفتى رندىيە ، باشى قاباغا
چونكە او درهم و ديناردى ياشدان اباغه
جان كىمى باغرىوا باس درهم و ديناري داداش
بونى يوز يerde سنە امر ايلىب تارى داداش

پوللى حمامە گلندە يغىشىرلار يازىندا
اوستا ، رشبىر ، جامادار كىسى چىكىرلار جانينا
يانغاي قويروقدى هرم بىز پاي آتارلار دامينا
چونكە پولدر كىشىنин غم گونى غـخوارى داداش
بونى يوز يerde سنە امر ايلىب تارى داداش

پوللى ايدى سو يونا حولى و بىردار تله سېك
پولسىزا رشبىر آثار بير فيطە او دناسى دلىك
اندە مىنده ديسە او ناسىندا بش آلتى تېپك
چونكە پولدر كىشىنин غم گونى غـخوارى داداش
بونى يوز يerde سنە امر ايلىب تارى داداش

پوللى هرھفتە بويار ساققالىنى قىر كىمى
مېل ايدىر ئاقاناغى نەرە چىكىر شىر كىمى
يو خىدى بول قدرى يىلىن دەرە جىنگىد كىمى
چونكە پولدر كىشىنин غم گونى غـخوارى داداش
جان كىمى باغرىوا باس درهم و ديناري داداش

باراسىز او لمىاسان ، كور او لاسان ، كار او لاسان
بول الوندن يايىشا عازم بازار او لاسان
دار دنيادە اگر اىستەمپىن خوار او سالان

جان کیمی باغریوا باس درهم و دیناری داداش
چونکه پولدروکیشین غم گونی غمخواری داداش

بلووی پوللی ایدر میل بو بیر قانه ددر
فیرنی شهد شکر پولسوزا یهنده در
سورزیمه ایله عمل گر قولاغین دائی ده در
بونی یوز یرده سنه امر ایلیب تاری داداش
جان کیمی باغریوا باس درهم و دیناری داداش

چاشتیه بوللی یبهر کفتنه ، غلیانی چکر
خواب شیرینه گیدر باشنا بورغانی چکر
ففرانین پولی یوخ محنت ایامی چکر
چونکه پولدروکیشین غم گونی غمخواری داداش
جان کیمی باغریوا باس درهم و دیناری داداش

گله ببلکیمی عاشقلق ایدیب یورما سه سین
عاشق سیم و زر اول ، عشقه اگر وار هوسين
کل نادر ، عشق نادر ، پوللی سنین دادرسین
بونی یوز یرده سنه امر ایلیب تاری داداش
جان کیمی باغریوا باس درهم و دیناری داداش

بو خدی بیر زاد جهاندا قره ن ایسته ملی
پولیله ممکن او لار سیزه ، تبرزه ، علی
یوخلاما جان قولاغین ویرمنه ای رستم علی
بونی یوز یرده سنه امر ایلیب تاری داداش
جان کیمی باغریوا باس درهم و دیناری داداش

بىر كىرود اهل وطن قان تو سور ايراندا بوگون
فقاراين از يلىرى باشى دكىرماندا بوگون
دېرىم من بو سوزى هر كىسە ، هر يامدا بوگون
قارا ئەلدەر كىشىنەن غم گونى غمخوارى داداش
جان كىمىي باغريوا باس درهم و دينارى داداش

حاجىلار صدر مەجالىدە هەميشە قورولۇر
سوزى كىچىز كاسىپىن بوش يرم آغزى يودولۇر
پولى ، بولس زئولۇنىن او جونا قوبسان دېرىلىرى
چونكە پولەر كىشىنەن غم گونى غمخوارى داداش
جان كىمىي باغريوا باس درهم و دينارى داداش

مجلە داخلى او لۇر بوللى خانم لام كىمىي
ياد يىڭىز، آلىر دورەسىنی هالە كىمىي
سفرەدە تىك قىلى پولسىز باجي غسالە كىمىي
چونكە پولەر كىشىنەن غم گونى غمخوارى داداش
جان كىمىي باغريوا باس درهم و دينارى داداش

يار و يولداش و رفيقين ھامېندان آ كىشى
چونكە يو خدر سەنە بىر فايىدا بولاردان آ كىشى
دوست بىسدر سەنە قوبۇندا كى جزدان آ كىشى
جان كىمىي باغريوا باس درهم و دينارى داداش
چونكە بولەر كىشىنەن غم گونى غمخوارى داداش

يار و يولداش قارا گوندە قوياجا قلا سىزى تىك
كى آجىندان تو سن بىر تىك، وېرەزىلە چوردەك

یانوا تو:ما بغیر از لیره ، مجده ، چرک
جان کیمی با غریوا باس درهم و دیناری داداش
چونکه پولدر کیشین نغم گونی غمخواری داداش

گرچه واعظ سنه هی ترک ایله دنیانی دیبر
جان کیمی با غریوا باس حوری و غلمانی دیبر
اده ! . معجز ده سنه بو سوزی بنهانی دیبر
سوزیمه ایله عمل ای قارا گوز ، ساری داداش
جان کیمی با غریوا باس درهم و دیناری داداش
چونکه پولدر کیشین نغم گونی غمخواری داداش

ای دوستان

چیخدی کون ایندی گلیر یار الله نار ایدوستان
وه نه خوشدر روز عیده وصل یار ای دوستان
بوسه ین نرخین منجم چوخ باها یازمش بوایل
قور خیرام الـن گیده دار و ندار ای دوستان
کیف نه لازمی جوانه ، ساقیا می ویر منه
عفر ایدین چون او لمشام من اختیار ای دوستان
گیتی دی باده باد سرما هزده ای یاران من
قاری پامال ایلدی باد بهار ای دوستان
کرمه ارضه حرارت ویردی نور آفتاب
آز قالیر باش فالدیرا یرده نه وار ای دوستان

غلله افلاکه سالمش ایندی هر بیر شهرده
 صوت مطرب ، بالک نی ، آواز نار ای دوستان
 طالب دم دود اولان عزم خراسان ایله سین
 بو مقدس یerde او لماز دار دار ای دوستان
 اویناما ، چالما ، دانیشما ، گولمه ، دینمه ، لال او تور
 یاخشیدر مین دفعه بوردان بید مزار ای دوستان
 نه تجارت ، نه زراعت وار بو و بران خانه ده
 وار فقط بید کوزی باشی ، بید آه وزار اید دوستان
 منفعت یو خدر شبسترده جماعت الفرار
 یاخشیدر ملک گوئشی ده شنده وار ای دوستان
 کرچهار دار ، زیغ ، چومور ، ممکن دگل سیرا یلمک
 واي او گوندن که دولار ابر بهار ای دوستان
 گوزکوزی گومز ، گیجه یاران گوزتلین کندیزی
 قورخورام هم باشیزی یارسین دیوار ای دوستان
 بید ایشیق لازمی ایندی تا بو ظلمتدن چیخاق
 قوى سیزه بید سوز دیم مثل فزار ای دوستان
 تازه بید بر یابد بربیب اعیان ملت سیر ایچون
 گورمیوب هر گز نظیدین دوزگار های دوستان
 گرچه ملت با چهاسی تفلیسده هم باکودا وار
 هیچ بیری او لماز بونیله هم عیار ای دوستان
 چیغ حمامین دامنه سیر ایله ملت با چهاسین
 گون با تزن سمته در بو لا زار ای دوستان
 حور عین ایسته خدا دن مومن بی معرفت
 خازن جنت گولر بی اختیار ای دوستان
 با غلامازلار مرکبی انسان یرینده هیچ وقت
 جنتی فرض ایتمیون دارالحصار ای دوستان
 دور مشام سد سکندر تک گلین میدانه
 سوبله ردم هل من مبارز آشکار ای دوستان
 معجزین تیغ ذبانی چون غلافتندن چیخار
 قهرمان اولسا قاباغندان قاچار ای دوستان

یا رب

سن گور، میسن درد نهادی درمان نهادی یا رب
 مندن خبرآل ذحمت دندان نهادی یا رب
 عقرب کیمی سانجار منی آغز بدآکی دیشلر
 بیلزمی مگر صانع جان، جان نهادی یا رب
 راحم قوی آدین توک دولونی باغه خلقین
 راحم نه دیمک، معنی رحمان نهادی یا رب
 بیلسیدی فلک دام یخیلار گر دوش نوودان
 سالممازدی اونی، بیلمز او نوودان نهادی یارب
 دامدا نه چوفوندور اکر ایرانلی، نه مرزه
 بیور یاخشی دوشون دام نهادی، نوودان نهادی یارب
 ما رمضان فصل زمستان، اوادا چوخ برک
 ملت دوتا، یا میل ابده فرمان نهادی یا رب؟
 بوینی، ووغون آلمانلاریدا ایله مکلف
 تا دوتین اوروچ، بیلسین او باشدان نهادی یارب
 لاغر بدن ایرانلیا لطفین نیه چو خدر
 بیور مشت عجمه بو تذر احسان نهادی یارب
 بالوئیله افلاکه چیخار باندیری چرخین
 آدان بیله گر روزه و رمضان نهادی یارب
 واعظ بویورور باشووا وود، جانوی اینجیت
 بو یارهده تکلیف مسامان نهادی یارب
 کامن دهیدیم آهندی غضباندی کفن بوش
 آهن دگی گر، کله نادان نهادی یارب
 تغیر اکر ویرمی، جک خلقنه خلقین
 پس فلسفه دین نهادی، ارکان زدی یارب

کر قبور خیدیر آیات جهنم بیزی ، پس بو
 امنیه و نظمیه و آذان نهادی یارب
 بی برده گزبر نسترن و سوسن و سنبل
 اسرار سیه برده ندانه دی یارب
 اخلاقی ہوزار گردیه سن حسن وجاهت
 طرلان قوشی تک بو گوزد او ٹلان نهادی یارب
 حکم ایله اودا یوز دوتا ساققالی چینجینجا
 بو شلا گبده ، تقصیر تکذیبان نهادی یارب
 من ده قیلام رام صاحب میلیاندا نمازی
 آخر مذیله فرق فلان خان نهادی هارب
 اوچ یوز تو من آبلیق او یهور ، من غم و غصه
 علت نهادی ، حکمت نهادی ، برہان نهادی یارب!
 مبعوث چلوخواره بیزی ایته حواله
 بیلمز او غم و غصه چایدان نهادی یارب
 سن ظان ایدیسن یو خدی منیم قتلمه تشه
 چای و شکر دوم گیلان نادی یارب
 هر گز دوزه بیلمز بو قدر منته انسان
 انسان ده بی گر ملت ایران ، نهادی یارب
 عزم ایله میسن معجزی اولدیرمگه ، اولدیر
 یوز جان سنہ قودبان اولا ، بو جان نهادی یارب

آ
للّه

بهر آز ایستر آییلا ملت ایران آله
 دستی یورغانی چکر باشنا ، لان آله.
 یا زدی نادان قویوب ، سجده باشینی آخوند
 دیدی : ای جسمه جان ، دردیمه درمان آله ،
 یارادیسان منه یا رب نه حمل حیوانلار
 مینه مسی ، سورمه مسی ، یوک چاتناسی آسان آله.
 عقل و بردم دیمه وعد ایندی بو بی عقله خدا
 بعلمیرم نولدی سورا او لدی پشممان آله .
 دهیسن ایتمه نظر عارض خوبانه طرف
 هه بس خلق اولنوب بو گوزمل انسان آله .
 یارادیسان علفی نا اهده خوراک حیوان
 خلق ایدیسن گلی هم ایلیه انسان آله .
 گلشن حسنی ابدیب خار شریعت غارت
 گورنه یهس حاله فلیب سیب زنخدان آله .
 شبخنا نازه الفبا ایله چوخ ایلمه جنک
 دشمن دهن او دو باخ اوردنا نه ، سبعان آله .
 گور نیجه حمله ایدیر ایغ بیغ بیچاره به بو
 جنک ایدیر دوسیله گویا بو قوماندان آله .
 کاش سن ده او بیلیدین بیله مخلوق کیمی
 نا بیلیدین نه چکیر قیش کونی هریان آله
 دیمیرم بو لوته بیر دست لباس ایله عطا
 ایکی آرشین شبله ویر ایلیه . تومان آله
 ویرمه من بو آجا او نوز ایکی دیش مثل صدف
 او لاما دهن نه به لازمی دگیرمان آله
 کورسه نهر دائرة عصمتی بو هاجزه نین
 گولمه بیم من نیجه ای خالق منان آله

۰۰۰۰ حواي، باخيب گولدي تمام حوريلر
 چون سوپونديردى اونى خازن رضوان آله
 باغ رضواندان ۋوتوردۇن ايشىگە تومانچاق
 كاش آدم يەممىدى ايکى بوغان آله
 نه گىنه صاحبىدى بو ايکى ياشندا اوشق
 قارنى آج، بالاتاري يوخ، آى سنه قوربان آله
 اوركى يوخ، باشماقلى يوخ، پىكىرى عريان بېكىس
 دولانىر كۈچە و بازارى بىشان آله
 سنى راڙق بىلەپ اكىدى بوفى بېچارە كېشى
 بېلمەدى آخر آجندان ويرەجك جان آله
 اى وىرن بىر صلوٽه اىكى مىن قصر طلا
 اهوبىن آباد اولا اى صاحب احسان آله
 اوء، ارتلرى سات توک فقرانىن جىبىتە
 وىر او بولدان منهده بىر ايکى تومان آله
 ايکى بوغان يېپ آدم نېچە، مىن ايل اول
 هلهده ايلەرى رسواى ادنى قرآن آله
 اىستە بېردى بىرى مسجىدە خدا:ن يورغان
 گوردم آغىلار، دىيەر: اى قادر منان آله؛
 دىيدىم آخماق كېشى گوندە سنه بىر دانە لاواش
 وىرە بېلىمير، نېچە وىرسىن هله يورغان آله
 ياكىرك قويىمىسان آدىبوى رحن رحيم
 ياكىرك ابلەسەن عدىلە دبوان آله
 بالى خلق ايلەسىن بوخسولى چاندانماق اىچون
 دوزدى بو سوز، دىيەرم من سنه بەتىان آله
 اللى ياشىدى رحيمىن يەبىب بىر يول بال
 ايلەدە يوز يول بىر اما حاجى رحمان آله
 معجزىن بار ستم قامتنى ايتدى كمان
 بولدىم آخر، بىرە گلىسىن گوروم ۰۰۰۰۰ آله

لازم‌در

اگر جنابوه آه و این لازم‌در
 می‌ایچمشم منه هم بیر قرین لازم‌در
 دیدی: بوراخ غزیتی، آل بو وردی از برله
 دیدیم: آخوند منه حبل‌المتین لازم‌در
 گلنده درده دیشین سن دعا او خو واعظ
 فقط منیم دیشیمه کلبین لازم‌در
 سین کیفین ایله استر، منیم کیفیم یله
 سیزه فقیر و فقیره این لازم‌در
 دیدی: رساله او خورسان؟ دیدیم: حساب او خورام
 دیدی: حساب دگل، شخصه دین لازم‌در
 دیدیم که، دینی نه ساختلار؟ دیدی: مسلمان‌لئ
 دیدیم: خیر! که قشون نیچه مین لازم‌در
 دیدی: جفناک دانیشما، خدادی حافظت دین
 بیزه نه تو پچی، نه اسب و نه زین لازم‌در
 دیدیم: نیچون فاپووی با غلیسان یه تان وقتده؟
 دهمک سنه کره و انگبین لازم‌در
 قاپووی قویسان آچیق دزد اولار ایوه داخل
 آبارسا مالی، سحر شور و شین لازم‌در
 عیالین او لسا دل آرا، او دزد لامذهب
 تصرف ایلر، او یلمز کبین لازم‌در

قىدىم سر باز لار

ایام سلف بېزىم دیارىن
 سر باز لرى نمود بالله
 او رتاسىنى قىرخىدىرىدى باشىن
 حقا كە مثال راه ماشىن
 بىر كىسى چوبوق بىلىيندە دائىم
 بىر قدرە منتظر بەلەم
 بو حالتىلە بدون اغماض
 ميداندا قدم وورا دى سر باز
 او ئارى ويرنندە مشق مشاق
 قولتوق جىبىنندە داش چاقلاق
 بىر ياندن او بىن زىر جامە
 افعى كىمى آند او لا امامە
 شرقا و جنوبا و شەلا
 قالخاردى دوھرى اتصلا
 اگىبىتە چىت آرخالق كىيەردى
 ئوزى پىشىرىپ ئوزى يېردى
 سر باز قدىم بولىجايپ
 نە جىره آلاردى ، نە مواجب
 سرهنگ يېردى واردانىن
 و نايپ و ياور و سلاطين
 چون رشوتى ويىدى آلدى رخصت
 آزادە او لاردى خېلى مدت
 بىر كوچ، ياشىندە اگلەشردى
 تىچىن او زاداردى ، ساپ ائشەردى

سر کرده لره و بره ردی آیلق
 سر باز ایده ردی بینه دوزلق
 باشماق یاما باردي کبله عابدین
 بور کینده نشان ناصرالدین
 یانینا یغاردي کهنه پاره
 سر راه گذرده بخت قاره
 سلطانی گورنده تا او زاده
 ايلردی فرات ايشله ماقدان
 بیر الده گزن ، بیر الده ایگنه
 آنداؤلسون آغاًم امام حسینه
 قالخاردي آهاغه چاس و وراردي
 سلطان سبیلرین بوراردي
 با کبر و غرور و فخر و مزداد
 سر بازه باخیب دیه ردی « آزاد ! »
 تو بخانه محل دفع حاجت
 سر بازخانه مرکز کشفت
 بئله یدی او عصرین انتظامی
 قیسالداق او زاتمیاق کلامی
 یا معجز اذانچی چیخدی دامه
 بسدر سوزیوی بتیر ختمه .

حکایت

گیاه هولار ، دیریلر باز صحن گلشنده
 نیه نولوبده بنی آدم او لاماسین زنده
 هزار سار ، تیب قبر ایوبنده مستانه
 دوروب مراجعت ایتمس دوباره بو کنده
 اگر دوشہ یادیما ظلم چای و فند ، او ندا
 دخی عبانی ماتیب ویر مرم چا با ، قنده
 بها اولاردی چوره ک بیر زمان محمد علی
 گولاردی خلقین او زی بز سال آینده
 چیتین او جوزلینی لا کن قیامته قالدی
 تکنده بانه دیین کر قالا کنه عنده
 لباس او لمیا جاق . قول قیچی اگر او شیوه
 گرک تو بوق کیمی صبح و مسا یاتا نینده
 دیین اونا که عجب نولامی زماندی زمان
 نول ، اتهه بو شلی یانیندا او بیوی شرمنده
 فقیرین حالینی بیلز او میلیونر و کلا
 گرک منیم کیمی نی چیز اولا نماینده
 ویره ردی لو تله شالوار ، دون ، پیراهن
 یا تیپری بیر کیجه کر مالدار کلخنده
 خوش سعادتنه حضرت مسیحانین
 نه عورته تو مان آلدی ، نه کفش فرزنده
 اسید شام کیمی دستگیر اهدیله منی
 و ورو بلا بو بینوما زنجیر ، آباغیما کونده
 دیدی قولاغیما غم چکنگه مهیا اول
 او کون که معجزی خلق ایتدی آفرینش

مگر قولا باخار آغا بو نوعیلن یارب
 خطا که ایتمه مشم او لمیشام سنه بنده
 اوچ هفتہ متصله گوز یاشی نشار ایده رم
 خدا نکرده اگر بیر گون ایله م خنده

دنیانین

کیچر کیدر سنوات شهوری دنیانین
 مشال ابر لیال سحوری دنیانین
 بو گون که چیخدی باشا بیر گون عمردن گیتدی
 هیشه لیک دگی عیش و سروری دنیانین
 سوروش دیسین من بیر بیر گیچنلرین حالین
 سرای گوریده بهرام گوری دنیانین
 داغیتدی کله کاووسی قبرده حشرات
 قاریشدی تور پاگا کبر و غرودی دنیانین
 ایدر سومو کلروی سورمه آلیات جهان
 تناول ایدر اتون مار و موری دنیانین
 بنوره سین نه قدر محکم ایله سن ایله
 تکان ویره نده یخار چو خدی زودی دنیانین
 چون عزم ایتدی اجل پهلوانی مبدانه
 قلینجی سالدی سره شاه پوری دنیانین

ایچون

دبيه لله غم يارانيب مندرس عبار ابچون
ديبين کدايه که حاضر او لا بلار ابچون
سن ايشله صبع مـا اي جفا کش دوران
عمارت ايله بنا محترم آغالر ابچون
او حجره ، حجزه دهيب فروش ايده ؟ درویش
او حجره ده کـه جـك هـو خـدـي بـينـوالـر اـبـچـون
قدر ايشين او زـادـير ، باـبوـغـينـ قـضاـ اـگـبـرـهـرـ
فلـكـ گـيـرـيـبـ پـاـجـالـاـ يـزـ توـخـورـ گـدـالـرـ اـبـچـونـ
کـوـزـيـوـيـ بـوـمـ بـچـهـ بـالـيـ گـورـهـنـدـهـ اـيـ مـسـكـبـنـ
اـونـيـ ڈـقـظـ ڈـايـرـيـبـ آـرـىـ اـغـنيـالـرـ اـبـچـونـ
کـيـابـ اـيدـرـ اـتـيـنـ اـعـيـانـ قـوـيـارـ پـلـوـ اوـزـوـنـهـ
خـداـ اـيـدـيـبـ قـوـبـونـيـ خـلاقـ نـاخـدـالـرـ اـبـچـونـ
حـناـ وـ رـنـگـيـ غـبـارـ اـيـاهـ تـوزـدـيـ رـنـجـبـرـيـنـ
اـکـهـرـ حـناـاـيلـهـ رـنـگـيـ اوـ اـغـنيـالـرـ اـبـچـونـ
بلـانـيـ سـهـودـيـگـيـ اـنـسـالـلـاـ وـيرـهـرـ تـارـيـ
اوـ هـدـيـهـ عـظـمـاـ درـ اوـاـيـالـلـرـ اـبـچـونـ
قرـاـ کـوـزـ حـوـدـيـلـارـ عـجـزـهـ سـاـيـرـ وـاعـظـ
اوـزـيـنـدـهـ يـوـخـ هـوـسـيـ هـيـجـ اوـمـهـ لـفـالـرـ اـبـچـونـ

هُر بَت

کیم کووەسەن غربتى ایجاد ایدیب
 هر کس ایدیب ، من کیمی یەمار اولا
 ترک دیار ایله. گین باعثى
 اولا، گرک ظانم طابکار اولا

فالسما وطنده کیدەچك عزتى
 هم تکندىن چادرەوچرقى
 جانوى انجىنەم اوغول ، عورتى
 بوشلا ، و لوکە مەسى نار اولا

تندکرە اون دورت تومنە مالدر
 قول پولى او نداندا قريشم الدر
 يولچى نە ايشىكىدى ، نە حمالدر
 تا بو قدر ظلە خرىدار اولا

سن دە بىلىرسەن كە او تاجر دگەل
 بونجا پولى ويرمەكە قادر دگەل
 بوشلا ياخاسىن ، بورا بىر يەر دگەل
 قوي گىنده استانبولە تجار اولا

گوندەرە حق هرگەن اگر رەمتىن
 ايتەز او جوز تندکرمىن قىمتىن
 ابلەين آگەه رەولە، امتىن
 جىيەن گرک درەم دىنار، اولا

خرجی وار هشتاد تومن گیتماغین
یا ایوی قوی بیع ، یا سات باهین
فورخورام آخر یخیلا مطbagین
پردلمری هازم بازار اولا

ترک مشاوير دبسه دورتیوزلره
غصه و غمدن تو تولار خیرخیره
یا زهر ایچ ، یا صالح اوزون تنديرد
قویما غرض حوصله چوخ دار اولا

غارت اگر ایله، نه خیمه، نه
حرمله و خولی و شهر دنی
غضه بوغار یو خسول بیچاره، نه
اللرین ای مرنه خوان وار اولا

سنیز اگر بلخ او اوب الایه
قدره، نه برک وو، ون کلبه
بلکه سیزی آخرته یو لالیه
خاق گیه قاره عزادار اولا

بسکه ایچر شیره انگو، دن
شاعرین او لاماز خبری صوریدن
مست چیخار دائرة گوریدن
کاش هامی معجز کیمی دیندار اولا

خالق

ایچیر تدین شیخنا صبح و مسا خون جگر خلقه
 گهی لطفیله ، کاهی قهریله ایتدین نظر خلقه
 نه تلفون ایلدین نه تلفراف ایجاد ای واعظ
 مگر ماشینی سن یا پدین که اولادون تاج سر خلقه
 چراغ بر قیله دنیانی روشن ایلدی کافر
 مسلمان سن نه ایتدین اختراع و بر دین خبر خلقه
 آمرقا عالمی خلق ایتدی بید دستگاه آهندن
 گهی دف چالدی ، آهن گاه نی شام و سحر خلقه
 دیدن سن ملتی یار باشوی آج سینه نین بندین
 دوشون دهل میخ و مسمازیله تو رکنده نه لر خلقه
 پدر اولادن حفظ ایلر اسارتدن ، جهالتدن
 عمودی کم لیاقت سن نیچون اولادن پدر خلقه
 کونولر عرصه سنه دائم تخم نفاق اکدین
 سویلدن سن اگر خلقی اکردن بهر بر خلقه

گیده

هر ایشده بیر امیدله انسان باشار گیده
 نیک و بدیه با خیمه اسا هر ایش آشار گیده
 وار اختلاف طبده اخلاق بید دگل
 هر کس بید نوز که ایش دالیسنجا قوشار گیده

آسان دگل ، اينانمييin عالىدە بو سوزه
ھورتلە ار كېچىنەسە آسان ، بوشار كىدەر
مەجروح سورىما آچوب اشئار دوزنە
آرى عسل سىق قابا قويسان داشار كىدەر
دنيا بىر سىر كاھدر هر كىس كلىر گزەر
بىر نىك نام قالسا قالاز ، سىم و زىر كىدەر
وار اطلاعى مەجزىن اسرار خلقته
اسرارە واقف اولمىيان البت شاشار كىدەر

او لمىشام

من نە نظيمە ، نە امنىي نە آزان او لمىشام .
يانچون منفور خىص و عام دوران او لمىشام .
نە قىزبلباشم ، نە فراشم ؟ نە حاكم ساتىا ،
بىر سوروش نىدن : نىجون من مسلمان او لمىشام .
بوغدايا سارى دىدىم ، قىرا ئارا ، شىرىھ سفید
او جەتىن من بىلە بى دىن و ايمان او لمىشام .
يىمروت گورمۇش بىكە مسلمان فرقە سىن
ايتمىش نفترت مسلمانلىقدان انسان او لمىشام .
من سىزى اشراف ظن ايتدىم ايناندىم تو لىزە
بلەدەم علاقمىش-ئيز ، چوخ بشىغان او لمىشام .
اولمايىن راضى بونا كە ، من بىيەم سرمائىەنى
ال آچام خلقە ، دۈيەم باران پريشان او لمىشام .

دو ندی

یتیش هرایمه ساقی که دیلک جان دوندی
 سویوق امانیمی کسدی بدنده قن دوندی
 گیدین دیبون گونشه پینجینه اودون قویسو ن
 توقف ابلمسین کرمه جهان دوندی
 بش آلتی گوندی پشیک آه و زار ابدر آغلاز
 وورار تقاهه دیهه : ای خدا سیچان دوندی
 نه کوزه قالدی ، نه شیشه ، نه کاسه ، نه فنجان
 نه چایدان ، نه سماور یکان یکان دوندی
 خانم دیدی : چوره ک آل ! . عزم چارسوا یتدیم
 تزارل ابلدی اعصابم ، استخوان دوندی
 سرشک دیده دونوب ساللایزدی سقفلدن
 منی او حالیله گورجک تکذبان دوندی
 آذانچی چیخدی داما ، ایسته دی آقا آغزین
 سویوق چو لفظ جلاله دگیب اذان دوندی
 جهنم اهلنه یالواردی خازن جنت
 دیدی : آماندی بیر اوت ویر که ، حوریان دوندی
 جواب ویردیله که : ایله بیر سویوقدی سقر
 ابجینده هر نه که وار عقرب و ایلان دوندی
 اصول مذهب و دینی سویوق آباردی تمام
 نه بابی قالدی ، نه اسلام ، جملتان دوندی
 گوروب بو حالی آخوند نعره چکیب یغیلیب
 بور اوسته ، بور کیمی اول چنت آشیان دوندی
 این وحی ندا ایتدی پس بهصوت بلند :
 پیلین ای امل جهان قاسم چنان دوندی

نه رشه گیر و نه موقوفه خراره قالدی جهان
 نماوه حاضر اوون بیر رسـله دان دوندی
 دونار سویوقدا همیشه فقیر - رسیدی بو
 خدایه شکر که بیرده ، پلو یهـن دوندی
 فقیر ! بیرگویه باخ ، گورنه تیتریر اولدوزلار
 هواـیه آچـما دهـانـین کـه کـهـکـشـانـ دونـدـیـ
 نـه آـه سـردـ چـکـیـبـ ، چـرـخـیـ بـیـقـرـارـ اـیـدـبـسـیـزـ
 صـبـودـ اوـاـونـ اـیـ اوـدـنـوـزـلـارـ آـسـانـ دونـدـیـ
 فـرـشـتـکـانـ خـدـایـهـ خـبـرـ وـیـرـبـنـ گـلـسـینـ
 کـهـ نـظـمـ معـجـزـ کـمـ کـشـتـهـ درـ دـهـانـ دونـدـیـ

جار

نه برک بـرـدهـ دـیـ جـانـ اـیـسـمـیـرـ چـیـخـاـ تـنـدـنـ
 مـگـرـ بوـ جـانـیـ خـدـاـ خـلـقـ اـیـدـوـبـدـیـ آـهـنـدـنـ
 بوـ قـدـرـ فـرـحـتـهـ بـیـلـمـ نـچـونـ تـحـمـلـ اـیـدـیـرـ
 جـهـتـ نـهـ دـرـ ،ـ یـهـ چـیـخـمـیـرـ بوـ تـنـکـ مـسـکـنـدـنـ
 اـگـرـ مـسـافـرـهـ مـنـزـلـهـ بـیـرـ گـیـچـهـ بـدـ
 چـاـتـارـ بـوـکـینـ ،ـ چـیـخـاـرـ اوـرـدانـ ،ـ صـبـاحـ اـبـرـکـنـدـنـ
 اوـ مـنـزـلـیـ کـهـ قـاـچـارـ مـوـرـ وـ مـارـ اوـ مـنـزـلـدـنـ
 سـبـبـ نـوـلـاـ ،ـ نـیـهـ جـانـ نـفـرـتـ اـیـلـمـیـرـ اوـنـدـانـ
 اـگـرـ بـدـنـ اـیـدـهـ اـنـدـیـشـهـ حـقـیـ وـارـ ،ـ چـونـکـهـ
 هـرـاسـ اـبـدـرـ هـامـیـ غـسـالـ وـ گـورـ وـ گـورـکـنـدـنـ
 بوـ جـانـ نـهـدـنـ اـیـدـیـرـ اـنـدـیـشـهـ بـیـلـمـیـرـ یـارـانـ
 سـوـالـ اـبـدـیـنـ بـوـنـیـ سـیـزـ ،ـ بـرـ اوـ دـوـحـ گـوـدـنـدـنـ

گرک که او لیما و اعظ دیهون کیمی ، که بوجان
دو زور بو زحمته ، او لور کنار او گلخندن
اگر او لییدی او دنیاده حور و عین و بهشت
بدون عذر و بهانه چکردی ال مندن
گرک که آن لیا جاق بو خدر او دا بر خوشلوق
و گرنه کیم گیچر عالمده سرو سو سندن

آیینه‌تیر

ملک الموتی نه بولزار ، نه یونان ایستر
او نی دنیاده فقط ملت ابران ایستر
تنکدر راه گذارون ، در و دیوارین او جا
حرکت ابلسه بر ، قاچماغا میدان ایستر
یول تومن دوقتررا جنداره ویربر کربلایی
باش قویار سجدیه خلافتن او غلان ایستر
آی کبشی نیلیسن او غلانی که حاضر دی بلا
او نی حفظ ایتمگه بید یاخشی خیابان ایستر
یغیلا مدرسه گر باشیندا شاگردانین
وارثی عرضه ویرهور مدرسه دن قان ایستر
ونجبر خنجر ایله گله سین ایلر یاره
نیه یلم او او زین قانه غلطان اهست
سیزین احسانیزی ای قانلی کفن فاردا شلار
نه ابوالفضل و نه شاه شهیدان ایستر

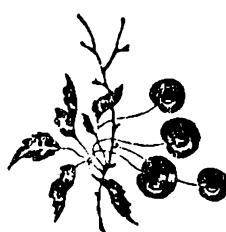
ای-تبسن او لمیاسان دهرده محتاج طبیب
 قانوی ایشمه تلف ، چونکه بدن قان ایستر
 آلتی آی ایگنه سنه وورسا خابهان بلد
 ایگنهین هر بیرینه مزد ایکی تومان ایستر
 سن دوامین آلا بیلمیزسن اوغول بو خرجین
 چونکه ناخوش کیشینین کونلی باد، جان ایستر

چیچەڭلەك

ایکی قىز آلدىن اليمىن بو يادون قانه چىچەك
 بىرى بىرداňه دى رحم ايله بو اوغلانه چىچەك
 دىدىم او نلا، چىچەك دوبىوراخ ھورت دىدى بوخ
 اعتقاد ايلە دىم مندە او درمانه چىچەك
 ئىتىرم بىرخان تك گېچەلر تا به صباح
 ایکى قوربان كىسرەم گر كىدە دريانه چىچەك
 خلق ايدىب خالق جان اى باجى هر درده دوا
 عاقلىله ايشى بوخ بىند اولى نادانه چىچەك
 لوح محفوظ يازىلەش گرك ئولاسون بالالار
 بو « گرك » لفظى گرك اود وورا ايرانه چىچەك
 قېر قازماقدان او لو بىرال اىياقى شل و كوت
 بىزە رحم ايلە مىن ، رحم ايلە كوركانه چىچەك
 گوزەلى چرکىن ايدىب ، ايلە رسواي جەھان
 قۇو خورام قىزلار الوندىن قاچا طهرانه چىچەك

قیز لارین شکوه سنی کر ایشیده شاه جهان
 باشلار اول قول لاروی گوند هری زندانه چیچه ک
 بوقیزی کیم آلا جاق قوینونا ای وای به من
 فاشی یوخ ، کر پیککی یوخ بنزه مز انسانه چیچه ک
 کر چیچه ک یر لارینه سورتہ بو بیر پوت کرشان
 ینه گل نز صفتہ حیف اولا کرشانه چیچه ک
 او خشار آغلار آزلار ، چون دیه ر ای وای بالاوای
 در و دیوار گلر ناله و افة انه چیچه ک
 آنا چون گوردى جگر پارد سنتی قان آپار بر
 غصه نه اولدی دلی دوشدی بیابانه چیچه ک
 نه فرنک ابله ایشین وار ، نه اودوس ابله سنین
 اولوسان بند فقط ملت ایرانه چیچه ک
 اود و وروب باشدان ایاغه عجمستانی قیریر
 نه آمر قانه گیدیرسن و نه آلمانه چیچه ک
 قور خورام ابلیه غلامانه سرايت بو مرض
 بو او شاه لار که گیدر روضه رضوانه چیچه ک
 اولمه لی چوخ فوج لار ، ادونق ، ازابده وار
 طفل معصوم آپار بران نیه دیوانه چیچه ک
 اعتقاد ابله سه پیونده مسلمان ، معجز !
 بو قدر ایلمز آزار مسلمانه چیچه ک

ارلسون گرک

ای جماعت جمع او اون جین- بین صداسین قطع اید. بن
 لام زبرلین ، جیم زرجن بايدار او-ون گر ک
 تاره چیخمش بو کتابه بیر تماشا ایلیون
 بو ایلان ، بو قود باغا ، بو سوسار او-لسون گر ک
 بو یوغون قوبروقلی حیوانی تانیرسیز یا خیر
 آلبنا یازمشلا نولکی حیله کار او-لسون گر ک
 بوش بره آللہ بلا گوندز میری بیز ملت
 یوز بلا و مجته ف نق دچار او-لسون گر ک

یاز سوزون

ای عنده ایب باد خبره یاره یاز سوزون
 اما جواب ویرمه سه گل ، خاره یاز سوزون
 بو عصر ، عصر عالم و کتابتی دلبه یم
 گر داشه ممکن او-لامسا دیواوه یاز سوزون
 ملا دییر « حراییدی » سیندییر قفاسینی
 قانه باتیر مدادی دستاره یاز سوزون
 او-اما رضا که غیر پیله حال و رازیوی
 تورگن تو-زون کت بتی سرکاره یاز سوزون
 دیوار ممکن او-لامسا ، زلف معنبرین
 ایله مداد عارض گلزاره یاز سوزین
 عطار نسیه ویرمه سه لوح و قام سنه
 بار ما-قیوی بآس آغزیوا همواره یاز سوزی

گنه واردو

بو دلبر صد ساله‌ده حالت گنه وارد
 گیسوی سفیدینده طراوت گنه وارد
 حالا گزبری مرغ خیالی او، الاردا
 گل غنجه لبینده او لطافت گنه وارد
 گرچه توکولوب دیشلری یمونه دونوبدر
 اما یوشینده او نزاکت گنه وارد
 زنبیر تپار حالتز، عادتمز یوخ
 حمامده، مسجدده ڪثافت گنه وارد
 گز چچه کنانی، لیوانی، کوزه کنانی
 قابلاً ردا، قاشوقلاردا بدبایت گنه وارد
 قرآن او خوماق، بز تو خوماق، کفتہ پشیرمک
 اولکی ترقی، او تجارت گنه وارد
 گرچه چوخالیدو پینه چی، فالچی، دیلنچی
 اما نه دیوم کشف و کرامت گنه وارد
 ایلدی ازهل خسته و سیسقا، قوجا، جاهل
 هر آی بشی بیز دفعه حجامت گنه وارد
 هر درده دوا، گوی زیره، جوشنده، اماله
 شکر ایله خدایه او طبابت گنه وارد
 هر یوده بش آلانی باشی داز قبز، کیچل او غلان
 حمامده فرباد و قیامت گنه وارد
 مايله، کفن گیمگه، باش یارماغا قارداش
 حمد ایلم الله، او عادت گنه وارد
 شالوار گیبه‌لی، خیر و برکت گیتدی دیپلر
 شکر ایله باجی، گیمین آروات گنه وارد

آغ ، چاق قبچی آلله یارادوب بندسی گودسون
 گبیت کهریزه بیر باخ ، او رذالت گنه وارد
 ایام محمرمه قدیم جرگه کیمەزدوخ
 ترک اولمی ولی ، اوژگه جنایت گنه وارد
 کهنەلدی دیمام سوزلاریز ، مسجدە گیتمام
 غصە ایله تازه روایت گنه وارد
 یو خدر تازا سوچ بیلمە لیسن مرئیه خواندا
 معلوم اولونان وحی و رسالت گنه وارد
 معجز دیمە من سنه بو سوزلاری یازما
 اول واریدی سنه سفاهت گنه وارد

یات گورەك

نا بکى باشندابانا چالما و چارقات گورەك
 تا بکى مشرق زمین آرواتلارین خوسمات گورەك
 کهنە شیئدر قیرەزی باشماق ، ایافلق ، کولهجه
 کشی جوراب و قوندارا چادرشی قیسالت گورەك
 خلق اولنمش گل تماشا ایله، ک ، خوشعل اولاقد
 آج جمالین هم اوژین ، ابرولارین اوینات گورەك
 یوچ سوادین تا دیمەم آل بو کتابی بید اوخى
 ساکت اگلهشە خانم اهلە بیر آز غیبت گورەك
 اشتباھ ایتمش خدا قاره یاراتش قا-لارین
 قیز ؟ ارین ایندی گلر دور و سەنی ایسلات گورەك
 سیر ایدن هرگون بیزی چادرشب آلتاندان ذزان
 اذن واره واعظ سەن آللە بیزدە بید آروات گورەك

قویسی صندل اوسته ، لوسین جناب دوسته خوان
 بوز دوداغین داپرا ، قاشقاباق تورشات گورهک
 آغلاما:ین گلمیری ، اوخشات موزین باکی لره
 بارماغون سوخ آغز بو اکبیریکلرین آلات گورهک
 ملتین توربا وورانماز باشنا هر بیهنه
 مالالایق آساندی کر ، سنه بیرین آلات گورهک
 کرم موهوستیله قابلاندی بینی ملتین
 بو مضر میکرو بلازین خیری نهدر آلات گورهک
 هر طرف دشمن آلیب بزر خوابده ای بواوس
 قورخورام ، گلمیری بو خوم ، ای ساربان دورچات گورهک
 خواب غفلندن آیلیدی ملت چین و خطا
 دویمامشان سن هله ایرانلی قارداش یات گورهک
 بوخ دیه رسن مجزا ! بورنک ، بوقارت ، بوقلم
 سن ده بیر حوری بارات کلبه عاده سات گورهک

•

البته

ای دوست سواد اولمیا کر عورتنه
 نا محترمه محتاج اولاً جاق البتة
 ایستر سنه نامه یازدیرا خاتونین
 بیر بینی بوغونلا اگله شر خلوتنه
 مینجیق کیمی سوز تو کر آغزیندان
 کاغذ یازان . . . اولار ساعتنه
 مکتوبی کلمنده گزدیره و کوچه اری
 بیر در گرک گوزله هر درینده

ت بیر او خویان گوروب دیه «ای قارداش
 بو کاغذی بیر او خی ددهن رحیمه»
 بیر ایش چیخا جاق ایشین ایچیندن مطلق
 کاغذ او خویان او لسا فنا طینه
 اول خانیما با خار سورا مکتوبه
 سن بور گووی قوی یانقلیجی غربته
 ای مومن خر جوخ اشتباه ایله میسن
 ویرمز پزهونگه بیر خدا جنته
 معجز گوده سن چپت نهدو که تاری
 خلق ایله بیب عقل بیزیم ملته
 نامحرمله قول بوون او لماق شرعی
 یازماق، او خوماق خلافش بو کندنه
 یازماق قیز ن عصمتین خللدار ایتمز
 ساخلار او نی علم برده عصمتنه
 بجهل آنانین بلاسی بیسارک او لماز
 آرواد گرک عام ھور گنه هر حالتنه

عنینیان

ای بینوا گینه سارالیر صورتین سین
 ظلم چو هک گمه بیچ جک خلعتین سین
 ایتمز نظاره کندلیه ارزاق اداره سی
 شهی سالیر نظامه فقط دراتین سین

ای رنجبر من ئولماھىن ، چونكە كندلىيەن
 دولت يانىندا يوخ قدر و قىتىن سەنин
 ياز بىر عرىنە دولتىوھ بوسىقىلە
 - شاھا مگر بىز دىكلىك رعىتىن سەنин
 اى ئەتىن آتىسى نظر قىيل بوسىتە بىر
 او لىما رضا كە آج وېرە جان كەفتىن سەنин
 درد اھلىيە دى درد يۈرى ، بى دردە سو بلە
 بىلمۇز او ، اهل درد بىلەر زەختىن سەنин
 آج قالما بىبدى بىرگۈن او دولت ، هاردان بىلە
 آج يىق نىيجه ئىندىن آلىپ طەقىن سەنин

ياخشىيدىر

كىيم دېيەر آتش كىناوىدىن گلستان ياخشىيدىر
 عاشق و مەشوق اىچۇن فەصل گلستان ياخشىيدىر
 ياردىلە ھەبزىم اولاڭلار سىر بۇستان اىستەمىز
 سىنە دەلپەردى سىر ناپستان ياخشىيدىر
 شانە وورما زەلفوھ حايلەم پېيشان اىلەمە
 دىدە مەخودىلە زەلف پېيشان ياخشىيدىر
 اخ提ار بىم گىتىدى الدن گىتەم اى ناھەربان
 اسخىدارە اىلەبىم تائىخىر جازان ياخشىيدىر
 بۇ سەفردىن قورخورام جانا قەر عقر بىدەدر
 نىش عقر بىدەن حىزىز قىل ، دلو و مىزان ياخشىيدىر

هەر يەن يېز مېكى وار، هەرمىجلەين يېز سەھبىتى
 گوشە مېخانەدە غۇغايى مەتن ياخشىدر
 كفرىمى امضا ايدر كەنە معام؟ سوپااسم:
 مەكتىبە مسجد و با لفظ دېستان ياخشىدر
 ناز و استغنا ياراشماز جىكىنин سېساىە
 ناز و استغنا يە دوى چشم خوبان ياخشىدر

نە آنلاڏيق بولىمكىدىن

نە آنلاڏيق بولىمكىدىن
 بولى آلتى آياق قوناقدىن
 كېاب اولدىق آغلادىقدان
 آللە ئوزىن اميداد ايلە
 تذکرەنى آلدى اله
 جانە سالدى ولولە
 يارىم كېدىر نە واخ كەلە
 غەلى كۈنۈل فرىياد ايلە
 عاشق آغلار آجي آجي
 پار باخار او نا قىقاچى
 سانلا آتىن آرا باچى
 عاشقاڭىز بىز شاد ايلە
 سىننە كۈنلۈم خوشدر
 نېج، كورۇم يېن بوشدر

یارین قفسده بیر فوشدر
تیز گل اونی آزاد ایله
عوغلی جان سنی تاری
دون بيرده باخ منه ساري
یخیلدی کونلوم دیواری
گل گل ، گل گل ، آباد ایله

من وطنی چوخ سهودرم
والله کونولسیز گیده رم
انشاء الله تیز قبیده رم
عمقزی آز فرباد ایله

آغ گردنده فارا شوه
من باخرا م سهوه سهوه
سیل گوز یاشین قیست ایوه
یخ کوئی بر باد ایله

یاریم گوزدن نهان اولدی
داغلار باشی دومان اولدی
ایشیم آه و فقان اولدی
آللہ گوزین امداد ایله

ھېنگىن قويون

گوردو م آلب طناب اله افکار سرسري
بىلدىم او خيده سر بوغاچاق من قاندرى
ناچار سمت مېكىدە يە اىلدىم گىز
ساقى لبالب اىلدى چون جام ساغرى

و اعظ ديدى : حراميدو . ساقى ديدى : حلال .
 ابچديم بش اون پياله بهار ابتديم آذري .
 چون قوه ويردى قليمه مى ، سومه ديم كه : هي !
 سانى تيز اول آتير منه شمشير حيدرى .
 سوردى : نچون ؟ دهديم : آكىشى گورميسن مگر
 ايلير خراب ديو جهالت شبسترى .
 ظن ايتمه ديو بيردى ديدى : بو ديارده
 مينارجه ديو خلق ابدىپ آفای شسترى .
 دور باشوى يو ، عقاوى جمع ابله با : ووا
 گوندوز ياتىپ ، گىجه او خوما مثل سرسرى
 قيش گلمى آلدى قاپىنى اى يىنوا آيل
 باخ گور نىجه سارالندى خزان برك اول فرى
 ال قاتدى قيش تدار كينه وارلى اى ققير !
 امر ايتدى نوكرينه : آين ياغ بير دهرى .
 حكم ابلدى قوغۇرمائىغى يەخدىلا يەرە
 سالاخ چىكدى دارە او بىمار و ياورى
 باغلادى ال ايانىغىنى محكم او يىكسىن
 قويدى بوجازىنه او لعین قانلى خنجرى
 فيشىزدى ئان هواپە ، بير آز چالدى ال اياق
 كېچرى جداپە باشى ، دوغراندى پىكىرى
 ايکاش ايدىدىيار بو قدر ظلمه اكتفا
 ئورىلە باسىپلار قازانا اول دلاورى
 ووردى او قدر باشنه تو قماقىلە كېنىز
 يىنى تو كولەت تو پراغا . شىل اولسون اللرى
 حكم ايتدى پس خانم كە دورون سىندىرون دىشىن
 اولدى نشان بو ظلمه دە يېچارە پروردى
 ايکاش ايدىدىيلر بو قدر ظلمه اكتفا
 بير باشقۇ ظالم ايتدى اونا ظلم دېگرى

آلدى الله عمود ، شکست ایتدی قول ، قیچین
یارب بو حاله قویما گیلن هیچ کافری
مبز ایلدی عوام او مسکین قویون گیمی
هر بیر جفایه . سالدی رضا اول ستمگری
سن مرد سن مدافعه ایله حقوقی
مسجدده دول قادین کیمی تیترته منبری
سن مرد سن عموغلى اگر خواهش ایلیه
سندن خانم ، گرک آلاسان مدخل و زری .
آروات اگر دیبه سنه بو شنبه آخشمی
همسایه آلدی : فخری ، تبرزه و عسکری
فی الفود قیزما ، چکمه فولینجی غلافدن
آلدات بش اون يالاهلا اول ماه منظری
آخشم دیبه نده : نولدی ؟ دینه : يولدادیم ،
اوندان توتری بازارا کبله کوتزی
چای ایچمه دن اگر دیبه : بیر جفت دست بند ،
بیر دانه سینه بند طلای مظفری
سویله خانم : چوخ ابلمیسن اشتباه سن
بو باره ده باغشلاهاسان عبد کمتری
دین حقی ، منذهب حقی ، منم زینوا علی
او ، مرتضی علیدی له ، فتح ایتدی خیبری
شعر و غزل خزینه سیم من ، نه سینم و زر
منه آریشما سندس و دیبا و عقری
مین درده مبتلا ایای « طوسی » ده دلبریم
شرمنه عیالیدی حتی او « انوری »
« صابر » که رحلت ایتدی بو فانی جهاندن
قالدی فقط عیالینه بیر دانه دفتری
« حافظ » ده اه لیب گله ، « جامی » ده دهردن
تحقیر ایدیب هر عصر ده دنیا سخنوری
سن نیلیسن قیزیل گوهوشی ای تکذیان
معجز سین بسیندی و زیبا غزالری

ایلر

دیبه‌رلر بوغدانین نرخین گران پروردگار ایلر
 خداوندا سن ایلسن و یا انبادردار ایلر
 بلی، آللہ بازاتمش سوغزونی! اما اوئنین نرخین
 بوگون بولیله، صباح اویله او اهل شیندوار ایلر
 آماندر ای بوأوت سه‌سلن، سه‌سین کس بوسـتـمـکـارـین
 قویوب بورکین، یاناکی محتکر چوخ داردادار ایلر
 گیجه رویاده گوردوـم عـالـمـی سـیرـابـ اـیدـیـبـ بـارـانـ
 دولوب سویبله هر یان ئاودانلار شاراشار ایلر
 گـمـیـسـیـ غـرـقـ اـوـلاقـ تـاجـرـ کـیـمـیـ بـوـغـدـاـچـیـ قـارـدـاشـلـارـ
 وـوـرـارـ باـشـینـ درـوـ دـیـوارـهـ گـوـزـ یـاـشـینـ شـارـ اـیـلـرـ
 خـداـونـداـ سـنـیـ وـبـرـرـهـ قـسـمـ خـبـازـ بـیـرـحـمـهـ
 قـوـلاقـ وـبـرـ،ـ گـورـ نـیـجـهـ بـیـچـارـهـ یـوـخـسـوـلـ آـهـوـزـارـ اـیـلـرـ
 الـینـدـهـ الـقـدـرـ بـیـرـ نـانـ دـوـتـوبـ هـرـدـنـ دـیـبـهـرـ:ـ ھـارـانـ؟ـ
 بـوـنـیـ آـللـهـ اـیدـیـرـ بـوـلـیـلهـ وـ یـاـ شـاطـرـ غـفـارـ اـیـلـرـ
 گـوـزـونـ یـاـشـیـ هـلـهـ خـشـکـ اوـلـمـیـوبـ خـلـقـینـ،ـ خـداـونـداـ
 هـلـهـ اوـچـبـورـ اوـتـوـزـ بشـ خـرـجـیـ خـلـقـیـ بـیـقـرـارـ اـیـلـرـ
 مـسـلـمـانـ ھـوـلـدـیـرـ بـرـ خـلـقـیـ آـجـنـدـانـ اـیـ مـسـلـمـانـلـارـ
 قـوـیـارـ فـاسـسـاـیـاـ خـلـقـینـ خـوـبـھـاـسـینـ اـفـتـخـارـ اـیـلـرـ
 دـکـیرـمـاـجـیـ وـوـرـارـ توـپـرـاقـ اوـنـاـ،ـ بـوـغـدـاـچـیـ بـوـغـدـاـیـهـ
 بـهـالـقـ مـلـتـیـ مـلـتـیـ تـوـلـکـیـ جـیـلـهـ کـارـ اـیـلـرـ
 الـھـیـ قـلـبـیـ دـاشـدـانـ بـرـکـ اـنـسـانـلـارـ يـارـاـتـمـشـسـانـ
 فـقـیرـبـنـ قـلـبـنـیـ سـنـکـ سـتـمـلـهـ زـخـمـدـارـ اـیـلـرـ

دولانىر باشنا سولموش ، سارارمش خرمىن ھرگون
 سنين احسانوھ ھارب چىكدار انتظار ايلر
 نه تقدى وار ، نه اشىاسى ، نه بوغداسى ، نه يارماسى
 سرشك دىدە ايلە روز و شب ، شام و ناھار ايلر
 نه خانە بند او لور ، نه تا جره قحط و غلا يارب
 هميشه بىنوانىن خانمانىن تار و مار ايلر
 نه تزدەيم وار او لام ئازام ، نه پوليم وار آلام فانچى
 سنه قربان او لوم ھارب ، گذاھى مالدار ايلر
 مزور ، حىلە كىر چوخدر ، وطنده دوغرولق يوخدر
 گورورسىز مومنه مومن نېجە ئىلم ئاشكار ايلر
 ويرىرار يېرى دىا خوارە همىشە صدر مجلسىدە
 او زىن قىرخدىرسا بىر او غلان او نى خلق سىنگ سارا ايلر
 ذغال و هيزمى جمع ايلەك انبارە ، يعنى چە ؟
 منه سن ئىلم ايدىرسن آى كىشى ، يا كىردگار ايلر
 خدا دن ھېچكىس باڭ ايلمز ، آند او لسوون آللە
 حكومت قورخىسى خلقى شاراتدن كنار ايلر
 اگر سىز مسلمانلار محب شاه مردانسىز
 حكومت بىس ئىيە بو قدر زىمت اختىار ايلر
 تەى در مغىزدن قلبى صداقتىن ، ديانىتىن
 ولاكن سققل و جبه او نى با اعتبار ايلر

نە آخرتى خوش او لار نە دنياسى

او نون كە يو خدى دوشابى ، ياغى ، يومۇر تاسى
 او نون نە آخىرى خوش لولاز ، نە دنياسى
 خوشما سعادتنە او بىلار بىن كە وار بللى
 سەعر تزاول ايدىر ، هم يېر گۈنۈر تاسى
 فەنی تولنلەربەن بالىلن چالار حلوا
 او دادى وەرمىز عمۇغلىقىيون حلواسى
 گورەندە بال لىذىنە گۈزۈن بوم اى يوخسۇل
 ملول ايدىر سەنى چونكە او نون تماشاسى
 او دور كېچىدى كە دروپىش عاقىبت اندىش
 دىيەندە مەح گىزىيلدە، ردى خلقىن آرخاسى
 او دور كېچىدى ، پوزولدى عقىدەسى خلقىن
 ايانچىلار قوطۇنى ساندى ، فەلچىلار طاسى
 بو عصردن نە سىد خوشلانيز و نە الواط
 گوتور بو ھىرى خادابا كە چو خدى خلىاسى
 نە روضە خوان بلد شاد در نە قاضى شهر
 نىجە گولار ، دانىشمار بو زماھە جلاسى
 ايکى ال ، ايکى ھوش جىيلرى ايدىر تفتىش
 دوشىنە يادىمە نا كە قىشىن قوغورماسى
 ايدون سماورە لعنت ھېمىشە اى ياران
 كە خرجى مصروفى وار هر گون او بىر عباسى
 نە بى سبب يىزە بو ظلمى دۇزگار ايلر
 يىلىرى كە شىلлагۇ آنار خر چىخ او لاسا آرىباسى
 نە سورمە واردى گۈزىنە ، نە وسمە قاشىنە
 لباسى يوخ تكىدون ، لاب قاچوبى - و داسى

دیهی نه وقت آلاجاقسان تکذبانه ایاس
 دیدیم : او گون که یتر بارما ، دیشت دهواسی
 دیدی : دیبرله آچوب کارخانه بیر مشدی
 دیدیم : بلی هاشا-ون هم هوزی ، هم اوستاسی
 غم ایله سنه معجز آلار تو مان کوینک
 اگر ویره نسیه « همتی » فابر قلصی

دلبر ا

دلبر ا بیر چاره ایله بوش قالوب قندانمز
 چای ویریب عمرین سیزه مرحوم او لووب فنجانمز
 استکان ، چایدان ، سماور باشه سالاش قرا
 آهی آه اوستن چکر بیچاره دستر خانه مز
 چاره میز بیر درده نوش او لووش ذوغال بیزوا
 باشه مهقل نه کول تو کسین ، هانی درمانمز
 کویلرین قارنی یا بوشمش پشته ، وا محنتا
 یاتدیغی بردن دورانمید دیغ توتوب بارداهنز
 یو خدی بش وقت نهازدن غیر بیعزاد خانه ده
 وار ولیکن واجبی اون بش قام نقصانمز
 وقت پائیز بیر فالاخ خرج ابستیری برتیغ ، هاما خ
 ای کیشی فکرین نهدر پزمرده در بورغانمز
 بو گیجه رویاده گوردووم بیر پریشان واقعه
 قود خود ام قالسین قوغورد ماسیز بو ایل قازانمز

چوخ یاغیش یاغدی بهاردا ، دامدا تورباخ قالمادی
 بیر قبیک بوخ ، بش تومن خرج ایستیری ویرانز
 وارلی باخهیر یوخسولا ، قورخمور خدادن ذره جه
 بو عجبدر قارغادان قورخار بیزیم نوودانز
 آیه قرآن مساوات امر ایدر ، اما چه سود ،
 بیلمیری بیر سوی عربجه بیسواه اعیانمز
 گون بگون آرتیر مصیبت دلبرآ بر بوسه و هر ،
 هیچ امید اولما وجبدن خوش کیچه شعبانمز
 بو ولايته آقیز باش ساخلاماق آسان دگل
 سکن آرشین آستان ایستیر بیر قاریش تومانز
 بوندان اولکی آداملا روز سنه هر ایلدی
 بیلمه دی غربت نادر اجداد عالی شانمز
 ایندی وار باعث نه در ، غربته بیر مالیان کیشی
 اهل عیالی آج سو و وز سرگشته و حیرانمز

الطاف یزدانی

گوزین آج معجزا قیل بیر نظر الطاف یزدانه
 تمام ایتمش خدا نعمتلرین بیز اهل ایرانه
 چوبوق، سیفار و غلیان خلق ایدیب هم بنک هم افبون
 شراب و چای و قهوه ، میکده هم شیره کش خانه
 یارا تمش مهر؛ ان آلهه هر بیر اصناف ایچون برداش
 سقط ، تبریزی ، زنگانی ، دوضه به به بو او رانه

۱۰۹

شراحت او لسا بىرى خلق ايدر مذمت اونى
اوغودلۇق ايتىسى دەپتى دوگىر حکومت اونى
حکومتىن گۈچى چۈتىپ بىر بىر صاغرى باشماغان
كىدەك كىمە كورەمن ايلەك شىكايەت اونى
بىسان دىستەن كېرىپىدى مىدانە
صەفيئر او شاق كېمى قورخور كورەننە ملت اونى

معجز

گتیر قولاقوی بیر سوز دیم نهانی سنه
 جماعتین گوجی چو خدر ، بخار جماعت اوی
 او ال خیانت ایدبیدر امانته ساقی
 او حیله کارالیدر ، ایله زیارت اوی
 او معتقد ده کی دوز قیامته هرگز
 گر اعتقادی اولا قورخودار قیامت اوی
 دیدیم : اگر لوطیسان قویما باشوا دستار
 مقام غیظه گتیردی بو سوز نهایت اوی
 دیدی بو رد دانیشدی کنار اولون بوندان
 که قورخورام گل ، اود یاندیرا بو ساعت اوی
 ایندی بو سوزه فی الفور بینوا کتدی
 داغیلدی هربیری بیر یانه ایتدی راحت اوی
 تازا عمارته اوچ قابی قوبوب فاضل
 غریبه خوش یاشادیر بیزده کی جهالت اوی
 دیدیم : بونین بولی هاردان گلیب ؟ دیدی : سنه نه !
 دیدیم : همان فقره ایلیبیب عمارت اوی
 دیدی : چاخیر سپه درم اوستوه دبلین قیسالت
 دیدیم ، که دوزدی آغا . سویلیرم ظرافت اوی

مهemedه لی

بودی چو سترده فقط تازه خبر مهemedه لی
 و بربیب عمرین سنه حاج ملا چفر مهemedه لی
 شب یکشنبه ساحات اونداد بر ایتدی حرکت
 وطن آز قالدی اولا زیر و زیر مهemedه لی

پهلوی زاده ده قویدی باشنا تاج کیان
 ایتدی کرنوش او شهه جن و بشر مهدی
 شاه بی رشد قوچاقلی بدی ایکی دیز لرینی
 سالالیب قاش قاباغین مثل یتهر مهدی
 تو تدی آلل او شهی بلده پاریسیده چون
 قوبیدی شاپقا باشنا شام سحر مهدی
 اصلی یوخ بد نظرین من دیرم ، گروارد ،
 نیه بس دگیر او بی عاره نظر مهدی
 بسکه فالیندی قافاسی ، شکنی مثل کوتوك
 ایلز هر گز اونا غصه اثر مهدی
 انقراص عالمه قویدی فدم آلقجر
 یرینه کیچدی اوینین پهلویلر مهدی
 زوریله باشووا شاپقا کیچه جک ابراندا
 دون سحر ویردی منه قارغا خبر مهدی
 دین و ایمان گیدر الدن اولوسان اهل سفر
 دیدیم آخر سنه من ایته سفر مهدی
 بور کی آلل یارادیب ، شاپقانی شیطان رجیم
 باشووا قویما او فی ایله حذر مهدی
 وزین او خشاتما فرگ ، اوروسا گل وطن
 دوربه نی باس باشووا مثل دوسر مهدی
 چهل رسای جهان ایلدی ایرانلیلاری
 چهل ووردی بیزه مین گونه ضرر مهدی
 معجزی ایله مرخص دغی اطفوی آرق
 گلدى ساعت بشه بو قدر یتهر مهدی

قاھچىلار

ساپىا حاضر ايله اول قمرى
 شاد كام ايله گل بو دوبدرى
 وطنى سەورم نە دېرسن دى ،
 ابستيرم اختيار ايدم سفرى
 قارىلە ايلىبىلە مالامال
 بىر قارىش گەنلىكىنده كوچەلزى
 هر كس اىستر عمارتى قابىرا
 اوستايىا تاپشىرىر : بىر آز ايارى !
 بىنى دبوارى چك بىر آز قاباغا
 ايله مخلوقە تنگ وەڭىزلىرى
 ئوزى بىدۇت ايدىر بنا احداث
 سوگور اما او يىنوا صفرى

اى دعيتلرىن بىرستارى
 بېغتىيار ابلەسىن سىنى تازى
 پۈزدى صراف اىكىرمى بش تومنە
 قبلە گاها ! او باقۇنلارى
 شەر ذىالجوشىن گەناھىن
 چۈرخىدى استانبولىن طلبكارى
 دوششم آلتى يوز تومن بورجا
 بودشىلدار اېنجىبدىر مىنى زارى
 وېرىرم آيدا اون تومن فائض
 بىنى بىر جفت لىرە سارى

بار الها باتىر يربن دىينه
هارانى ؟ - خانة سب كارى
ئىيە تولدىرىمىسىن خداوندا
كىمى ؟ - آلانى ، تودكى ، بولمارى
نېچە كە ايلدەن ذليل آللە
قارادا غليلە صرب بىعاري
او ايتالىانى دە ذليل ايلە
خاصە اول نمسە سەتكارى
چىن و زابون پروس دېۋسى
مبىلا كن بە درد بىكاري

مسلمانلار ايانماز گر دېيم قرآنە آنداؤلسون
وطن خىلى مقدسدر قانان انسانە آنداؤلسون
جهاندا خەدى يېرى قىمتلى شىئى جان عزيزىەدن
جەالتىدر يېزىم معبودمىز بۇ جانە آند اولسون
كىچىلمىز كوچىلۇدىن چۈن اولار رحمت يېرەن نازل
مڭىر صندا لىلە ، داملازدا كى نۇدانە آنداؤلسون
ابوالضله بالاندان آند اپچەمىز يېر ئەفرىكىندىلى
دېيدىر شىتىلە اما خالق سېحانە آند اولسون
ھەر ، عثمانە سېنى منھب آند اپچەمىز ، ولى شىعە
دېيىزەر گون بش اون دۇفعە شەمەردا نە آنداؤلسون

گرگ مومنلارىن عقلى قىسا ، قىدى بلند اولسون
كمىد امر معروفىلە مخلوقاتە بىند اولسون
قوىبوسان باشۇوا شىس سېھر جوشىيد كافر تىك
مسلمانىن گرگ بوركى بىشكەن كەنەنڈ اولسون
او تائما انگليس و دوسىن يار باشوى اوغلان
گرگ مومن كىشى آماج ئىرې ئەخند اولسون

معجز

او باشدان که آخار هر سال مین متنقال قان ایدوست
او باشدا عقل قالماز معجز؛ آللله آنداوسون

اولدون مسلمان ایرمنی
بیر قولاق ویر عرضیمه ای موسیو وارتان ایرمنی
قورخورام تو مانوی آلسین اليندن شیعه لر
یوز مسلمان وار بوکتنه چونکه عربان ایرمنی
هور تینین خلقه گوسترمزدی والله العظیم
بو قیزا ویر سیدیلر بیر کهنه تو مان ایرمنی
گیت یا پیش اینجیلوه اینجیته جانین غوسپودین
جان ویر تورا فلار اوسته مین مسلمان ایرمنی
ظلم اليندن قاچدی کلمدی بو یره مینلرجه جان
حالصا مخلص محب شاه مردان ایرمنی

گوردوم هنگام سحر مدرسه شاگردلری
هر بیری بیر پارچه او دون چیکنینه قویمش کیدیبور
دیدیم او غلان بو نه در؟ سویله دی که بر دالعجوز
دولتی مدرسه ساکنلرینی اینجی بیبور
دیدیم ای وای بیله بیر دواهه که تو ز او زونی
ایکی خروار او دوندان یانا رسای ایدیبور

حاجیا واردی سنین ملک صمد آبادین
قوشترازین و اهکی دانه او غول امدادین
اوچ دکان، باغ، سرای، بیرده چوره کچی خانه
قلم آلدیم الیمه بازدیم بو سنین ایرادین

سەن دە آل بىر قلمى دستوھ ياز سوبىلە گودوم
نەبى وار ملک شېسترە من ناشادىن
كىچەرەم من او ئەلبىن ياز ارام بىر پارا سوز
كە الى بوم قىامت او تانار او لادىت

ھەنۇمى

آه و آه اى امت خيرالبشر
كىلدى طەراندان بو گون بىر بىد خېر
كە ايدوب وھاييان بى ايمان
روضە پىغمېرى بومباردمان
سالمش ايرانه تىزازل بو خېر
تعزىز بىر پا ايدىيەدر شىعەلر
كىنە وېرىدى گۈز ياشنە اذن خالق
سېللە و يومروق ووردار باشىنە خلق
روضە خوانلار الدە مندىيل عزا
آغلادار خلقى بىصوت غەنم فرا
سر گىنىشت كىرپلادن آرتاجاق
بو حكایت ايتىدى خلقى بىدىماق
آغلايانلار آغلايانلار مثل نى
باشىنە سامان سەپر اهل گونى
مېنۋىدە خوش دېيىب ملائى مست
«دم سك از دېش زادان بېتىر است»

دوضه خوانلار شیعه‌نى بىروح ايدر
 سینەرنلر سینەنى مجروح ايدر
 چون الين قوزار گويه زنجيرزن
 سىلەنەر زنجير ھم بيتالحزن
 هومنۇن يوخدر توبى ، طيبارەسى
 ئۆزگۈزىن دويمىكدر آخر چارەسى
 لعنت ايلر انگليسيه خاص و عام
 انگليسين زنكىدر بو والسلام
 انگليسيه زورىز چاتمير امان
 سن يتىش امداده يا صاحب زمان
 چك قىلىنجون حمله ايله لىندە
 قىر ، داغىت مانند تخم پر پنه
 غيرتۇز چوخدر و ھم ذورىز سىزىن
 بىزىدە ايش يوخدر بىلىرسن سن ئۆزىن
 سن فىليچ وور ، كافو مولدور اى آغا
 من قوبوم سققالىمه زنك و حنا
 وور جدا يە سن او كفادون سرپىن
 من ايدىم صىفە او كافر قىزلىرىن
 سوپىر ھركس كوچە و بازارىدە
 انگليس بارماقى وار بو كارىدە
 او ايدىر تحرىك وهايلىرى
 حكمتى وار بو ايشين اى ھەشىرى
 انگليس او حىلەكار آودوپا
 روضة پىغمبرى باغلار توپا
 بو جەتنىن كە هىجم غەمگىن اولا
 تعزىزه بىرپا ايدە صبح و مسا
 گوندە يوز سىب چاي آلا مىن پورت شىكر
 تكىيەلرده صرف ايدە شام و سحر

سن ایچیرسن چای او لارسان اشگرهاز
 کوننه بیر بوك بول ۋازانار انگليس
 او بيلير كە بير مصبيت ويرسە بوز
 شىعەلر قارە گىيەر او غلان و قىز
 لااقل ايراندا وار او ن دورت كرور
 شىعە خالص سواي از شىل و كور
 هر بيرى آلسا قراچىت اوچ چەرهك
 از براى كويىنهك و شال و بهرهك
 پس گرك ويرسىن قران بدى كرور
 تا قرا گىيسين گروه پىشۇر
 سىنکە بىلا زسن حساب و هندسە
 پس گوجىن چاتماز سىنىن انگىلىسى
 آغلاماق مشقىن وەروب فاضل سە
 فاضل درېندى عاقل سە
 او خويوبسان چون فقط سن بير نصاب
 اول جەتىن يىلمىسىن فارداش حساب
 ضارب و مضروبله اللشە چوخ
 جىر او خو ابوابدە بير نفع يوخ
 ئوز يىزون وير كربلاي باقرە
 ياقاسىن باسىن كوبە ايتسىن قره
 اكىنە گىيسىن اونى كوسماز امام
 خوش دگل دنگى ديمز فخر انام
 گر آخوندا سوپىلە بقالماز
 كيم دير قىرخىلماسىن سققالماز
 هر تو كوننه سققلون وار بير ملك
 بو حدېشىن أولىيا اصلى گرك
 كفرىئە امضا قوبار فى الفور آخوت
 هيچكىس آلماز او بقالدان نخوت

انگلیس اما سویور پېغىرى
 توپا باغلىر او مقام اطھرى
 آلىروق اوندان گنه بىز استكان
 لاله و لامپا و قىند و چايدان
 اىلدە ھۆزمىن استكان مرحوم اولار
 انگلېسىن جىبىيەن بولالار دolar
 اللى مىن سامواڭ قايىنار صبح و شام
 بو سماورلار كىيمىندر آى بالام
 باخ او تان شالوار يوا ، تومانىوا
 مەخلۇملىن يەل اىلمە جانانوا
 آلمىسان بقاىىدىن ياغ آشوا
 قويىمىسان عمامە تنظيف باشا
 پس سە لازم گلىر تنبىيە اولا
 بعد ووردوخ تاز يازە باققالا
 منى پورتىسى يىلىمك شرطىندر
 بىلەمىرسن چونكە ذەنۇن پىرتىدر
 لەفت اىتمە انگلیس كافرە
 اىچە چايىن ، استكانىن وور يە
 اطلسى ، ماھوتە ، ماھوت وارىيە
 مشتىرى كىمىدە عمو چلوارىيە ؟
 يارماسىدى كله سىن ميرزا موسى
 انگلیس ساتمازدى اوڭ مىن توب خاصا
 خلق تەرىپك اىتمە سېيىنى شىسترى
 كىيم اولادى بومتاعە مشتىرى
 ووردى باشىن منپەرە فاضل ڪېشى
 من دە ياردىم باشىمى ياي و قېشى

اپکار

گاهى آنا فراقى جىڭر داغدار ايدر
 گاهى آذا ودانى گونول بىقىرار ايدر

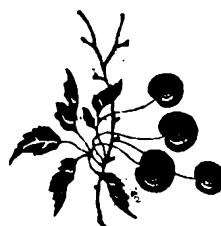
هر گون خراب او لار بىزىن آشىانىسى
 دائم گىلىر قولاغىمىزه غم ترانىسى
 اىشلىر صباح و شام جەھان كارخانەسى
 طفلى جوان ، جوانزى اختىيار ايدر

ايلر سەحر وداع طېورد آشىانىسىن
 قىلخار ، دوشىر تىدارك ايدر آب دانىسىن
 اىوابى اگر گله گوره او اهل خانىسىن
 صىياد ايدوب اسىر ، باخار آه و ۋار ايدر

گاهى فراق يار پۇزار استراحتىن
 گاهى غم زمانە بوكتىر سر و قامتىن
 بىر گون اوروج طوتاڭ بوغازىيىندن جماعتىن
 صبح و مساكىسالىت ايو بن تارمار ايدر

گاهى سوبوق بىرادىر شىر و يىزىد او لار
 بىستى مىينار ، لوئىنك و طھارت شەھىد او لار
 گە قار ھاغار او قدر كە يول نا پىدەد او لار
 مشدى قالار حمامىدە تك انتخار ايدر

گە قلب غصە دن ارىھىز ، گاھ استخوان
 کە جان سىخار مظنة چىت گە تىكىذىبان
 گە قىند بىند او لار بزە گە چاي جانستان
 گاھى او دون كومور بىزىلە كارزار ايدىر

هن نېلىيۇم

خلق ايدىن كىدر زەمىن و آسمانى كىتىدىلەر
 لطف و قەرى ، برو بھرى انس و جانى كىتىدىلەر
 دادلى دادسىز ، شور شىربىن ، ياغلى باوانى كىتاپلار
 خلق ايدىن آللە دگلىمى آب و نانى كىتىدىلەر ؟
 كاسې ويرمەر پلو ، كوكى ، بورانى كىتىدىلەر
 كوفتە ، شوربا ، قايقاناخ ، قايماخ تۈرەك من نېلىيۇم
 خلق ايلە كەج طوغلىرى چىرخ و فلک من نېلىيۇم

چاق ايلە غلىانى اوغلان عارض ياديم كىمى
 قىندى دولىدور استكانە دولتىم وارىم كىمى
 چانى دە بىرونك ايلە مندولە شلوارىم كىمى
 تفسىرى سىل پارلاسىن ورشو سماوارىم كىمى
 ترتىبىز با كىزە ناموسىم كىمى ، عارىم كىمى
 دقت ايلە بىر كېنەللا بوغدا انبارىم كىمى
 خلق آجىذان موردار او لاسا قلب موردارىم كىمى
 ويرمەر يىر پونزا بوغدا يىر چورەك من نېلىيۇم

قاالمىشىق چايسىز ، چور كسبىز ، پولالى غيرت و قىيدر
بىر آراش قاالمىشلارى بىذل و سخاوت و قىيدر
بوندان آرتق پىس گون اولىماز خلقه نعمت و قىيدر
ياز يولداشىن ، رفقيقن خىلى عسرت و قىيدر
هم ولايتلىن ايندن دوت ضرورت و قىيدر
اللى آيدر باغانلىپ بوللار مروت و قىيدر
بوقدىر دولالى وار ، ايتسىن كومك من نيلبوم

جلانشىن لمسەنى گولدىرىدى صربستانلىلار
چىرمالاندى گىردى مىدانە اودم گىرمانانلىلار
سول طرفدن ۋارە داغ ، ساغدان چىخىپ عشانلىلار
باغانلىپ بوسفوور پريشان اولىي چوخ ايرانلىلار
پايمال اولىدى ، داغىلىدى خوييالار ، دىلمانلىلار
صوفيانلى ، اورمولى ، مەحو اولىدى هم گوكانلىلار
عەد و پىمان اىلدى قان تو كىكە مىليانلىلار
انگلىپس و دوس و زابون و فرمك من نيلبوم

دستكىر اول شاه مردان تك فقيرە بوسولا
ساللا ما بورنون ، وزين تورشاتما مثل موشىولا
احتياجىم وار بولا ، ال چاتىيرى استابولا
باشوى سالما آشاغا بير نظر قبل ساع سولا
بىر بولوك كلفت قالىيدر چار و چك من نيلبوم

بوش يىرە يالوارما آغزون يورما نافله
بىچ بىر احمق ايندى بول و بىر مىز سە بى معاملە
معاملە ايندى اولىور آيدا بش اون يول حاملە
گون بگون آرتىر جازىم قوربان اولا بى حاصلە

سیز دین کیم پول؟ ویره ر ایندی کیرو و سیز جاھله
باغی یوخ، بوستانی یوخ، قویسین درک من نیلیوم

اھل غیرت، صاحب شرم و حیا بیق نیلیاخ
اللی آی او لغنى، ایندی گدا بیق نیلیاخ
بیر بولوک کلفت فقیر و بینوا بیق نیلیاخ
ماکت اول بیزده عمی قلبی قرا بیق نیلیاخ
منفعت مشتاقی، مفون دیابیق نیلیاخ
پست قطرت، کم حمیت، ناخدا بیق نیلیاخ
ملکدار بیق عاشق کهریز چاییق نیلیاخ
سنده آلسات، سنده اکدیر، سنده اک من نیلیوم

بیرده چای و هر، گل آبار غلیانی او غلان نازله
تنک او لور خاقین نیرسیز سوزلریندان حوصله
بیر سودی آج، بی حیا مخلوق گیرمش سنکره
پولانی گورجک هجوم ایلر بسان حرمله
هر بیری بیر فندیله ایستر منی سالسین اله
بو قدر مخلوق ایچینده سو ھله تک من نیلیوم

قالما بیب عالمده بیر آباد ویران او لاما سین
یو خدی بیر ابو فرشی، ظرفی، وختی تالان او لاما سین
او نیجه گوزدر گوروب، بوحالی گربان او لاما سین
اھل عیال شرمنده سی هیچ بیر مسلمان او لاما سین
منفعت قیدین چکه نلر شاد و خندان او لاما سین
گوزاییه هر کیم پریشانی، پریشان او لاما سین
پس مسلماندا نچون انصاف و وجودان او لاما سین
بو مرودن او زاقدر منده بیر نان او لاما سین
سن پلو یی پولانی قارداش شیره جان او لاما سین

بو عجب سو ز سوبليرى عقلنده نقصان او لاماين
ئول جانين چىخسىن جانوندان بالدرک من نيليم

طبيب نه يله كىچىپىدىر كىم قازانجдан آى داداش
تا كىچىم من ده بلودان ، آغ لاوشدان آى داداش
كىدللى خىرى يىندن ياما قالخار او باشدان آى داداش
پا پياده لوكلارى سكز آغاشدان آى داداش
خىرى ايچون دلگىر او لور باجى داداشدان آى داداش
ماللا قرآنى چىخخار باشلار تازاشدان آى داداش
بوندا خىرىم ياخ دىسە ، سويمەر بالاشدان آى داداش
سەلەدر بو ، ياخ چىخخاردىر ملا داشدان آى داداش
زىر بىستدر صاحب تحت الحنك من نيليم

ابو چو كوب ، وزان اولوبىدر هريانى خلق نيلەسين
ناشى بنا قوندار بىدر نوودانى خلق نيلەسين
قند و چاي يوخدر دو گورسن او غلانى خلق نيلەسين
سامىسان گيرم بالاسى يورغانى خلق نيلەسين
شمدانى ، كوركى ، عبانى ، تومانى خلق نيلەسين
يا كە قالمش اوت قادرىن ، جىگىنەن ، كوردەك من نيليم

گل سن آللە باخ بونىن بىع قوهدىغى بو بىستىيە
بىڭىرو وەر واي عجبدر هرشى بو اوستىيە
اودا وېرسىن وسىيە ، قىنده ، نباھە ، پىستىيە
كۆزه ئوز مالىم سودا دولدىر مشام ال بىستىيە
ويرمىرم بىر دامجى واللهى گېرسە خستىيە
حقى يوخ يردىن گوگە هر كىم سەنە ناكس دىيە
كس سەسين بوش سوز دانشما اى جەتك من نيليم

رحموه فوربان او اوم قارداش حمایت و قتیدر
 گل منی مأبوس قایتارما عنایت و قتیدر
 دور گورهک عورت ایتل کیت استراحت و قتیدر
 باشیمی دنک ایله ظهر او لدی طاعت و قتیدر
 ترک ایله چائی ، چوبوق چکمه قناعت و قتیدر
 دور گورهک وقت نماز او لدی عبادت و قتیدر
 من ده کبت آللله بالوار بوش دیلهک من نیلیوم

باخ باجی یاخدان دولی صاحب قراندر ویر مرم
 بالوار اوچ کون ، اوچ کبجه ، یا کیت دایان دور ویر مرم
 مصروفیم چو خدر : تو تون ، چای ، قند گراندر ویر مرم
 ما حصل ، سوز مختصر بول تنده جاندر ویر مرم
 چکمرم من جاندان ال من کیتنه چک من نیلیوم

زو ریله مندن بول ایستیر باخ بونین اندامنه
 اژدها تک آز قالیر چکسین منی بو کامنه
 عاشقم گویا بونین من دیده بادامنه
 بول ویرم ، اکمک تدارک ایلیم آخشامنه
 چای چورهک ایلر جوانمر گلر دیلهک من نیلیوم

میلیم او لسا ویر گه چای طلائی یا با پو
 یا هبا ، یا جبه ، یا دون ، زنجفیل ، هل ، یا کاکو
 ویردم اول ذاته که طالبدر ، بلبدر ، ارد ، آلو
 بدل احسانیله وورام آغزینا معکم جلو
 بو جه تلر او لاما ابتم جهانی سر فرو
 قلمه با غ ، ماللان کوره ، سیس بک براب و بو کیکو

اھلى جمله آج يانارسا ذره جه ايتم خنو
من عزيز ابن عزيزم نعمتيم وار نوع باوع
مز لمب ايستى ، شاميم قابل ، ناهاريم تر^ه جلو
يىنوا ياندبر ماغا تابمير تزك من نيليموم

چوخ كونمه ، غره لنه حالوا اولادوه
باغوه ، بوزتاؤه ، اجدادوه ، احفادوه
هوج بيرى گلمز نولاده دادوه ، فريادوه
گييديرم غمال كفن چون قامت شمشادوه
آه او ساعتدن قارانلىق ئىر ايوين مال يادوه
بىر چراغ گوندر مدين اول خانه برباده
آه او وقتدىن يوكەنر سنگ احمد بنيادوه
گوركىن قىربىن فازار حسرت قويار آروادوه
مالدى وارث بەر واحرىدا ميعادوه
مالك دوزخ جەنمە گىلر فريادوه
اعتقادىن يوخ جەيمه اي آغ بيرچك ن نيليموم

بوينوى شاخ توتما ، شاققىلداتما چوخ بارماذلارىن
اللىرىن اوچجه ، ايتنىه قورت كىمى دير فانلارىن
بوينوى بوكمش اجل جوخ سن كىمى سارساڭلارىن
شىشەسىن قولتوقلارىق ، يىلەنەسىن قورساقلارىن
جانىن عزرائىل چىخاردار ، مردەشو باشماقلارىن
ئرك ايدى بيرگون سنى ياخدا ندا كى جيرماقلارىن
آخره يىتدى زمانىكە يماك ايچماقلارىن
پرده باغلار سوت ، سحر عورت يېر قايماقلارىن
اويندار ، شلاققىلدادار قىزلار قىزلى فولانلارىن
سن حسابىن وير ، جانىن چىخىشىن جىفك من نيليموم

آه او ماعتنى لوت ايلر مردهشو انداموى
 تختە اوستىنە يووار ، تابوتە زوللار جانوى
 خلق ايچر چايىن ، يېھر پايىن ، چىكىر غلىانوى
 قىرخ چىخار ، وارد گلر تالان ايدر و بانوى
 هرنە وار پاى بشك ايدر، حتى سينيق چايدانوى
 بو همان مالدر كە ساتدىن دىنۇى ، ايمانوى
 پايلاشار بيرگون بش اون عمامەلى احسانوى
 ئىلشى يغما ايدرلار هەمچىن بخدانى
 هم آلار دورت آى سورا بير بختور جانانوى
 ئىرلى فرلى بير گۈزەل اوغلان مە تابانوى
 كردى وار ايلر ، دوزەلدر باغۇى ، بوسەنانى
 بو همان عورتىي اينجىتىدىن نىدرى جانوى
 اوندان ئوترى خلقى سويدون، چىكتە دىن و جدانى
 ايتىدى ياد ايتىمير سەنى ، ايلير بزەك من نىلىيوم

چونكە آيرىلدە سوموكىن اتلرىن يوقال كىمى
 كله لوت قالدى ، آچىلدى گۈزارىن ماذاقال كىمى
 قد شەشادىن قضا حدادى بو كىدى نال كىمى
 رحم ايدر وار ئىلر ئىن اوندان سە آبدال كىمى
 آچىدىر، قېرىن ، چىخاردار جىمەكىن چاققال كىمى
 باش بىندىن آيرى دوشىش بوش پەتك من نىلىيوم
 ساج و ساققالىن تو كولاش بير اتك من نىلىيوم

باغانانار اوندان جنازەن بير آتىن پالانىنە
 تقا_تق باشىن دىگر چارچوبە نىن زەدانىنە
 جىمەكىن نفرىن ايدر وار ئىلر ئىن احسانىنە
 آز قالىر كاروان يېتىشىن مرجلە ميدانىنە
 ناگەن بىر سس گلر دۆزخە كى دوبانىنە

قوىييون گىتسىن بو ملعونى وودون گردانىنه
 گىتمك اىستىر دوح منفودىن خدا رضوانىنه
 مالك دوزخ دوزەر نظيمه دورت بىر يانىنه
 يالوارار ، آغلار ، سىزيلدار سان جەنم خانىنه
 حرصىلەنر مالك ، وودار گۈزىلە عربان جانوھ
 سوپىلر : اى ئاظالم سەنین عصىيانە ، كفرانىھ
 لەنت اىلر آدم و جن و ملك من نىلىوم

مەجزا ! سىندىرى قىمدانى ، تولازلا باغچيا
 دفتر اشعارى يېت ، آت ، چىخخارتما تاڭچيا
 ساڭت اول ، دىنەم ، دانىشە ، كس دىلىن قوى بوقچيا
 بۇ قدر كاغذ قارالتىدىن دىگىدى بىر آفچيا
 آنلادىن ، يىامدىن كە هيچكىس باخما يېس باغچيا
 سەنە هو شىيار اول منىم تك سوپىلە تك من نىلىوم
 خلقىلە كەج توغايرى چىرخ فلىك من نىلىوم

او گون که اولدى

او گون که معجم و ابواب خار و زار اولدى
 حساب هنر سه مکتبىله تاجدار اولدى
 قدم قویاندا الفبای تازه مدرسه يه
 معلمین كهن سال بیقرار اولدى
 صدای جیغ بیغ او جالدى [چو سقف کیوانه]
 دوش ، دوز بیر ، دوز بز خوار روزگار اولدى
 گوروب بوجا! چکیب نعره پیشوای دشید
 سوار اولوب آنا مشغول کارزار اولدى
 چبخیب او خنجر تکفیر چون غلافندن
 حساب و هندسه و جبه زخمدار اولدى
 تازا چیخان او شریعت کتابی چون گوردى
 هر یئده کوهنه جنایی اسی شرمسار اولدى
 داغیتىدی لشگر بیدنی پس دیدی : ایران
 بو گون شریعت ایچون تازه بیر بهار اولدى
 هزار شکر که یاتدی تجدیدین علمی
 بو گون شبستزمز مثل شندوار اولدى
 گرک او مدرسه دولتی اولا ویران
 که گیتدی هر کس اورا دیندن کنار اولدى
 بلی ! - دیدی سوزینه چون مقدسان وطن
 وطن او شاقلاری حمال چاروادار اولدى
 محالدو گیره کوهنه قفابه فکر جدید
 او فکره خدمت ایدن شخص سنگسار اولدى
 ملا ہمته قبول ایتمدی اونی منکر .
 او نا رواج ویرن برق ذوالفقار اولدى
 عرب او فکر جدیدیله گیردی میدانه
 همر او سایده ایران شهر بار اولدى

اوچالندی بیرق دوسيه‌نى لهنین يولداش
 تجدد عالمه چون قدم گذار اولدى
 کتاب مزدکين اسراري آشكار اولاچاق
 بياده آتليلارين بوينونا سوار اولدى
 تجدديله شربعت يخيمادى آ كيشى
 بناي وهم و خرافات تارمار اولدى
 قدم او عالمه قوي اي محمدى سنه
 كه عيسىيلر او عالمده بختيار اولدى
 او صرف و نحوى بوراخ نحويا بحق خدا
 او صرف و نحويله چوخ عمر و زيد خواراولدى
 ديديم اون ايلده نه تور گنهيسن ؟ ديدى كه: بو بور
 عربجه جمعى حمر ، مفردی حمار اولدى
 ديديم اگر ايششكين بالچيغا باتا يولدا
 كيجه صباحه كيني كارين آه وزار اولدى
 قلار هسافر بىچاره چاره سير چولده
 ايوي يخيمىدى اگر اوغروريا دچار اولدى
 اوچ آى يولي گيدر اوچ گوندە پەلوان ماشين
 بو گون ير اوسته داداش حكمران بخاراولدى
 بخار جهل سين گوزارين ايدىب اعمى
 حقيقتى گوره بىلماز او گوز كه ، تار اولدى
 دين او معجزه ييهوده اپتمه سين فرياد
 دهل صداسين ايشيتىز قولاق كه كار اولدى

وطن

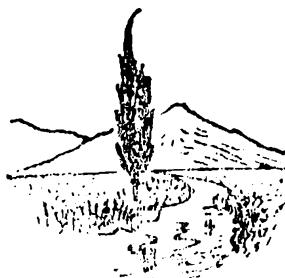
نچون آه ایلدين ای بليل نلان وطن
 هادوا دوشدي مگر حال پريشان وطن
 خس و خاشاك باسيب گلشنى گلمر ساراليب
 نيه بو حالي قاليب بس بو گلستان وطن
 نه ياتبيسان آيليل ای ، ملت ييچاره آيليل
 ساتير آخر وطني دشمنه اعيان وطن
 در و ديواريني قان ايليووب الدان ای داد
 نه غم انگيزدي يارب بو شبهه دور
 بالش تازه فويوب باشيني ناز ايلمه دور
 سودوني قورت داغيدار يوخلاسا چوبان وطن
 اجنبى ملكى دولوب بي سر و پا ملنله
 نيه يا رب ييله خوار اولدى هزيزان وطن
 دشمن علميله بيزى ايلدى حمال هوزينه
 كيم ذليل ايتدى بيزى ؟ - جهل ؟ آمسلمان وطن
 وطنبز جسمدى ، سيزده وطنه جان كيمپيز
 راضى اوامون قالا جانسيز وطن ای جان وطن
 وبره لم ال الله تعصيل کمال ايليه لم
 خواب غفلتندن آيليسين گرگ اخوان وطن
 او لميوب شاد ، او زى گوليوب افسوس ، افسوس !
 او زماندان که او اوب معجزه ايران وطن

من نیلیوم

ساقیا یو خدی دعائین اتری من نیلیوم
 اعتماد ایدر او نا خجه قری من نیلیوم
 بول و بربه فالچیلارا با غلادیر آغز بن کیشینین
 قوه سحرله لال ایمار اردی من نیلیوم
 آچد بربر قیزلار ایچون مدوسه اعیان وطن
 هور گدیر اونلارا ذیر و ذیری من نیلیوم
 قیز اله آلساقلم دینیله ایمانی گیدر
 باعثه لعنت ایدر جن و پری من نیلیوم
 بسی نشتو قارینا بینه زی ۋۇزما گورەك
 بىری بوج یا كە ۋو كۆز ترپەدیری من نیلیوم
 ایوبینن قبله سینی هر کس ۋۇزی ياخشى تانیر
 ٠٠٠٠٠٠ دولاپیر دور-بىری من نیلیوم
 قېر فرعونى زیارت ایلهش فاهرە دە
 حاجنین یو خدی خدا دن خبری من نیلیوم
 مثل نرود مینیر آير و بلانه سىنه نە
 او خلیور خالت جن و بشرى من نیلیوم
 باشنا شاهقا قويورەش دىيەسەن خلقە نە وار
 ياخشى تانیر دولاپیر دەنەنەن دەنەنەن
 يا فرنگىدين آلىرىمش سوخارى من نیلیوم
 سالدەر بىب عکسینى حاجى كىشى بوللار شهرە
 توز سوزون دانش آى اوغلان سەرى من نیلیوم
 بەلوي زادە چىخىپ تختە دىرلىر دىيە من
 او قوبوب باشنى تاج قجرى من نیلیوم
 با غلادى مجلس شورانى توبا مەدەلی شاه
 دوشدى توز جانىنە آخر شردى من نیلیوم

قمر عقر بدە قایتىدى و طئە شاه دضا
 ياخشى ساعتىدە ايدىبىدى سفرى من نيليوم
 گوزى ، قاشى ، بدنى ، هر يرى بنزەر شاھە
 آزىش مدر كى يوخىش هنرى من نيليوم
 يقين ايرانلىلارين بختى گتىرمش آبالام
 وارمش مال - داوارا چوخ ضرورى من نيايوم
 وارنى او لمىاجاقمىش او هنرده شاهين
 دىكىنه باس بايرا قويمما ايجىرى من نيايوم
 منى شاه اىتسەلر البتە قبول ايلەمزم
 او آلىر دالىنە بو بارلارى من نيليوم

فە در خىالىن

اي پىر سالخورده الماندر ديش و يالىن
 آلنىن قىريشلارىندان بىللە در سن و سالىن
 ونگ و حنا ئىيندە ، حمد و ئىدا دىلييندە
 يوغون قورشاق بىيانىدە بېلەم نە در خىالىن
 ايستە قووورما ، يارما ، لازمەر قىش ايويندە
 ياپدا تدارك ايلە آج قىلاسىن عبايان
 دف قىزماسا چالىنماز ، بولسوز چورەك آلينماز
 تسبىحى قوى كنارە تارفع اولا ملالىن
 عزم تولانبار ايلە چال بىتلەرن قىرىپلسىن
 قويملزا بت پرسى فردوسە آنلا حالىن

حوری سنه یانماز مین ایل قالارسا ارسیز
 گلمه کلهک عزیزم بیهوده در جدالین
 بر باشی توکلی گورسه بولداشنه میریلدار
 داز کله سنه یوخ چون بیر توک بو بی کمالین
 آب حمام طیب ، عطر بنفشه موردار
 اسرار وار بولاردا ، کچ گیتمه سبن خیالین
 سال فندی استکانه ، تربت خرامه گلسبن
 لعنت عوامه گلسين «معجز» بتیر کلامین

اوستاڭ

دچار فقر و ضرورت اگر اولا استاد
 هزار سال او خوسا ارغلوون آنماز بیر زاد
 معلم او لسا پریشان روزگار اى دوست
 چورهك خیالی ایدر ذهن ایون او نین برباد
 گلر چیخاندا ایویندن دورار قاباغندا
 نه ات ، نه قند ، نه موغان وار نه دوڑ دیيەر آدوا
 او حالیلن ھتیشور مكتبه ، عبوس و غضوب
 دوگر او شنانلاری بیجرم يو كىمه ار فرباد
 ذبسکه پرت ايدىپ او بىنوانى پولسىزلىق
 جېينى ، قولتوغىنى آختارار ئىنده مداد
 معلمە ويرپله ياخشى ماھيانه گرك
 گرك معلم او لا احتياجدن آزاد

آچین قولاغوزی ای دوستان من ایشیدین
 وطن خرابهاری علمیله اولار آباد
 بیز ایسته ریک فلکی سیر ایدهک اولاغیله
 ایشک گوبه اوچا بیلمز ، چون او ندا یو خدن قاناد
 گلین ینهک آشاغی مر کب جهاله ن
 فرنگیلر کیمی طیاره ایایهک ایجاد
 کیمین اینده در ایندی مدینه و مکه
 او بالک بر لر بیز کربلا ، نجف ، بغداد
 سه سین چیخار تما آماندی که باشین اوسته دودوب
 اینده تیخ دوسر انگلیس بد بنیاد
 حسین دشمنیله ایتدی جنک مردانه
 توب اوینوسان هله من ایندی طفل نک ایداد
 ایشیقلانار گیجه گوندوز چرا غ حریت
 محالدر قاییدا بیرده دور استبداد
 گلین دیز اوسته قولاق بورکی بیرگوزه م دوشونک
 بو گون گرک بیز اولاد صید خلقه یا صیاده
 گلین گیدهک او خیاق بیزده اهل غرب کیمی
 که بلکه ال چکه بیزدن او بی امان جlad
 گلین دوتاق بو معلمین باشین قیزیلا
 اولادا عامله جمله جهانی ایلسین ارشاد
 گاین کماندان ایدهک طرد تیر تکفیری
 قولاق ویرمهک معجزه بیز هرچه بادا باد

دلگشادر

بو بانچا خیلی دلگشادر
 گل باگی دیسم او نا دوادر
 يوخ ، يوخ بهشتر بو ماوا
 گل باگی دیمک او نا نتادر
 گلدانلار ایچیندە خوشجا گللر
 به به نه قدر فرحفزا در
 دیوار حیاطدر بو یاران
 یا آمینه بون نادر
 سرو قد یار دلبر تک
 لیمو آغاجلاری او جادر
 با خدمتیجا کونول گلیر نشاطه
 احسن احسن نه دلربادر
 بو عالم عشقادر خدا یا
 که بیله گوزل و خوش هوا در
 صد برک بنفسه ماشاء الله
 گوهای او گلین ، بو کندخادر
 شبویه نظر قیاین سبز الله
 باخ گور نیجه خوش و باصفادر
 یابراگی زمرد ایله همتا
 اما گلی لعل پر بهادر
 بیر چای بو سلیقه لی حیاطدا
 میل ایله که دوح ایچون غذادر

بابل دیدی معجزه که بویر
بو با غچه جنت خدا در
چون وارد معجزی گوره نده
سویار که بیر موزک ماجرا در

ایشیقلان نینیاين

گل ای اعل لب جانان در دندان ایشیقلان سین
گل ای روح روانم شطه مرجان ایشیقلان سین
سعاب نم کونول ویرانه سین ظلمت سرای ایتدی
کنار اول مندن ای فرقه دل ویران ایشیقلان سین
خیل خال جانان تار ، مجلس تار ، عالم تار
چراغین یاندیر ای وصلت شب هجران ایشیقلان سین
گل ای مشاطه دانش جمال یاره ویر گینت
جهالت پرده سین یرت ، عارض جانان ایشیقلان سین
کیجه رویاده گور دوم بیر نفر واعظ دییر یاران
جمالین آچسین ابران قیزلاری ایران ایشیقلان سین
دیدیم : بوسو ز دگل ، الماسیدر چیخدی دهانندن
پدر جان ییله سویله دامآ انسان ایشیقلان سین
آهلیم خوابدن دلشاد گیتمیم محضر شیخه
دیدی لایقلی بیر سو ز سویله که ایمان ایشیقلان سین
دیدیم قیزلار دییر بیزده یازاق اوغلان کیمی کاغذ
آجیقلاندی ، دیدی : قویام گوتستان ایشیقلان سین

سنی ویرم قسم بنت رسول الله ای واعظ
 بساط جهله بیخ ، قوی عالم نسوان ایشیقلانسین
 صبا دوشسه یولون تهرانه ، سویله میر تهرانه
 فقط تهران دگل ایران ، گرک هربان ایشیقلانسین
 جمارتله قدم قوی عرصه میدانه ای نادر
 قلنچین ایله عربان ، عرصه میدان ایشیقلانسین
 دوشوب زندان جهله یوسف کم گشته مدتدر
 زلیخا آچ جمالین گوشة زندان ایشیقلانسین
 گتیر ساقی می احمر ایچبب . تا مست اولا معجز
 فرحلنسین کونول بیردم نوش اولسون جان ایشیقلانسین

اولماز

گزه رزاغ و زغن گاشنده ، قیشدا عندلیب اولماز
 درخت گل ، گل آچماز با غده امرود و سیب اولماز
 هوادار اولماسا خانه ناهار و شام شاهانه
 طبیبون بوعلی اولسا سنه صحت نصیب اولماز
 محروم گلدی ای دکتر ، قمن حاضرلا ، یار باشوست
 سنتون بو چکدیگون ذهمت یقین ایله که غیب اولماز
 اینامیرسان منه گیت آل خبر شهرون امامدن
 که بی تدویر سیم و زر گلوب داخل به چیب اولماز

قیافت شرطدر ، کردی عباده بیر مهابت وار
 اوئى گر سالمیا لوطنی سەمناک و مەھب اولماز
 عجم قولدور ، گرک ایتھین اطاعت ظلم مولاھ
 عرب شەزادەدر ، شەزادە دە صبر و شکیب اولماز
 اگر شەر ایقەسە غارت خیائی سن فالورسان آج
 اوئا ملعون دىمە ذاکر آدام چوخ نانجیب اولماز
 منه لازم دگل خامە يازوب گویدن بىرە سالسان
 آلار يرتار او فرمانى اوئا راضى خطیب اولماز
 دیاست عاشقى قويماز سەنین آدین دوشە دېلدن
 پاپاز ال چىكسە مۇھبىتن كليسا و صليب اولماز
 بلى خىث دیاستله ترقى ايلار انسانلار .
 ترقى سەومىن آدم دزاوېشە نصىب اولماز
 ادب چون جان چىئەن شاعر قورار مجلسىدە باغانلىشىن
 شتر تك با ادب اگالىشە معجز اديب اولماز
 ھامو بير گوزلىيدر بو گۈزىدە سەنە بير گۈزۈن قىرپا
 الين ئوبىن اوئون سەن دە سە واعظ وقىب اولماز

اولسون

بۇ خىدى بىر شخص منىم تك مىھ مشتاق اولسون
 ساقىيا وير ، اىكى دىنداھ يوزۇن آق اولسون
 ويرمە سن مەتە مى ، ماھل او لار تىياكە .
 وير اگر اىستەميسن خلق ۰۰۰۰۰ اولسون
 مېي من شىره كىشى ايتدىم جلال اى ساقى
 دىمە آخوندا ، وير اىچسىن ، بىدنى چاق اولسون
 مى بىداخلاق ايدر انسانى دىيەرلار ، انسان
 اولسون نېبل و بىمار ، بىداخلاق اولسون
 قوهە شىره چىكىر ، شىره كىشى زنجىرىه
 قوى اودا كوچەدە چىكىسىن قە ، دوستاق اولسون
 بىس دىكلەمى بوقدر ، تابكى ابرانلىلا دون
 اشڭ خونىنيلە كېرپىكلەر ئىسلام اولسون
 ساقىيا ، مەعجمىز مشتاق او مى دن ور كە
 آب كۈنر كىمى خوشطۇم و براق اولسون
 قىيل دن اينجەدو واعظ بويودور پول صراط .
 شىۋە بىدۇملۇن ناصرى خلاق اولسون
 بىر جاڭكت آل منه ، سات بو عربى پاتارى
 گىرك اوردا كىشى قىرقى كىمى قىوراق اولسون
 شىره كىشىلىق بىزى قوبۇر چالىشاق اى ناجى
 اذن وير ملتە آبونە قۇنىق اولسون
 بابا درویشە دىدىم توت اليزە بىر پېشە
 تېرى آتدى هوایە ، دىدى بى ساغ اولسون
 امنىھ آلدى اليىندىن تېرى ، كىشكۈلى
 آغزىنۇن دادى كىرك مثل سارمىساق اولسون

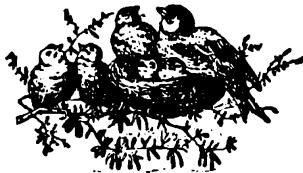
بارالها سن ئوزىن ايله كومك درويسه
 بابا درويس نىجه بو قىش گونى ساللاق اولسون
 بو نىجه عصردو يارب كە دىيرلار خلقين
 كله سىنە نە دورىيە ، نە پاپاق اولسون
 رحم يوق ذرە جە قلبىنە او صادق خاتون
 گۈدۈم آللە الى شىل ، قىشلارى چولاق اولسون
 دورىيەسى ايلدى ھارە ، باش آچىق گىتىدىم ئەوه
 باخدى آدوات دىدى : واه ، واه ، ايراق اولسون
 دىدىم : اى ھەمم جان قورخورام آخر دىيەلر
 نە قره چادرە ، نە قىرمىزى باشماق اولسون
 قوياچاق باشنى سربوش جىدى ، حىكما
 اىستەر اول صاحب باش حضرت اسحاق اولسون
 گېرمە حكىم ايلدى دولت ، فقط اى لامذهب
 ئىيجه امنىيە آخوندون يوزىنە عاق اولسون
 دىدىم اى غنچە دەنان ، قورخاما يغىلماز دنيا
 قوى اودا بىر نىچە گون خانە دە دوستاق اولسون

و یزد هنر

منه بیر باده ویر ساقی که می دینه ضرر ویر منز
 دلیل محکم ابستر ادعا ، بوش سوز ثمر ویر منز
 سود و شدیدم ساقیا میخانهده بیر مرد کاملان
 - فلك مرد سخنداانه نه دندر سیم و زر ویر منز ؟
 دیدی سیم و زریله سینه سین تزین ایدر عورت
 او ناقصلر ایچوندر کامله ناقص اثر ویر منز
 جواهر در سوزی مرد سخنداان حقیقتنه
 که سلطان هر لیاقتیز کسه لعل و گهر ویر منز
 دیوار دوزه داره حق ایدر یوزمین شهر احسان
 او نا بیر استکان چای ویر مین یوزمین شهر ویر منز
 خراب ایلر او شاقین کله سین او هام افسانه
 ضرر طفل دبستانه عم زبر و زبر ویر منز
 عوامین باشنه نوختا و وروسان ، اطلاع وار
 او ایشنه کار سنه دولما ویر هر ، اما بشر ویر منز
 منه لعل لبین یاننده بیر یر ویر ایا مطروب
 دیوار شیخ طولانی سنه جنتنه بیر ویر منز
 مرخص قیل یوزوندن بیر یو پوم ای دلبر رعنان
 که هر کس بیر کونول شاد ایلیه آللہ کدرو ویر منز
 بو گون ملت نیه محتاجدر اوندان بیان ایله
 گوی علمین بیلمک ایران اهلنه نفت و شکر ویر منز
 بوراخ هاروتی ، ماروتی ، گنید میدانه باروتی
 سپاه دشمنه قارداش آیه الکرسی خطر ویر منز
 او گوی که گورمیوب عمرینده بیربیول بینوا واعظ
 بزه بحث ایلر اوندان گوردیگی بردن خبر ویر منز

رعيتىن آلار باج خراج هرگون قانىدلار
 ولى ھەرىندە بىر شاهى بىزە صاحب تور ويرمىز
 آلوبدى دورەسىن دشمن وطن فرياد ايدى آغلار
 ياتوب اهل وطن راحت اوناسەس بىرنەر ويرمىز
 وەرمەر دشمن جوابىن ساده رو بىرچىكلى اوغلاڭلار
 زەنخانى مىقل ، باشى قىرخىچ نوحە كەر ويرمىز
 خدا ويردى گلوب تىنگە اليىندىن معجزىن ياران
 بودا « من شاعر » در دولتىن حەتمىن بىر ويرمىز

اىشئاع اللە

ساقيا آخر شعبان او لا جاق انشاء الله
 رمضان وارد ايران او لا جاق انشاء الله
 عيد جمشيد بو ايل نقل مكان ايليه جك
 تو تاجاخ روزه مسلمان او لا جاق انشاء الله
 شب نوروز خضاب ايليه جك مومن خاص
 سقلى مىل باد معجان او لا جاق انشاء الله
 دورا جاق وقت او باشدان يېھ جك بوز باشى
 چىخا جاق دامە اذان خوان او لا جاق انشاء الله
 ايلە كى قىلدى نمازى او خودى تەقىيەت
 سوپۇنوب ئالنارى عربان او لا جاق انشاء الله
 يو ما جاق گۈزلىرى ، خورنا چىكە جك يو خلىبا جاق
 كرسى چادرشى لر زان او لا جاق انشاء الله
 ناگە او غلان آيىاوب ايليه جك آه و فنان
 مرد ديندار او دم هرامان او لا جاق انشاء الله

او چیغیر، یقجا دمده قاش فاباغین تورشادا جاق
 کیشی نین حالی پریشان اولا جاق انشاء الله
 عورت آیله، اجاق ؟ پس قاپا جاق یار ماچانی
 خانباجی قاننه غلطان اولا جاق انشاء الله
 پیشه جک کفته ، کباب و ترهک و شیر برج
 مومنین رذقی فراوان اولا جان انشاء الله
 یبه جک نه بت بسیار ، ایچه جک چای کثیر
 شیشه جک معده سی باردان اولا جاق انشاء الله
 ایله کی باسدی کسالت کیشینی یو خلیا جاق
 چکه جک خورنا او بشدان اولا جاق انشاء الله
 کیده جک مسجده واعظ دیبه جک جنتان
 عاشق حوری غلامان اولا جاق انشاء الله
 یا اودو جلق ادنی مرحوم ایده جک یاقو جالق
 آبر کونز اه چوب او غلان اولا جاق انشاء الله
 ساقیا ایله، غم ماه مبارک یته جک
 ماه شوال نمایان اولا جاق انشاء الله
 ویره جک فطره سینی حاج ، مشهی ، کبلای
 فقرا صاحب ملیان اولا جاق انشاء الله
 عید جهشید بو ایل اولدی مه صومه غلام
 قورخما ساقی ہنے سلطان اولا جاق انشاء الله
 ایکی ایلدن سورا بایرام قوہا جاق باشنه تاج
 وطن عاشقلری خندان اولا جاق انشاء الله
 معجز انبات وجود ایله، جک میکده ده
 ایچه جک باده غزلخوان اولا جاق انشاء الله
 سقلنندن آخا جاق چاک گربانه می
 باخا جاق خلق او نا حیدان اولا جاق انشاء الله
 دیبه جک با یه قارداش دو تاجخ گبرین الین
 سینه اجاخ شو قیله انسان اولا جاق انشاء الله

گنه

آتشی قوی باشنه ساقی او غلیانین گنه
 ساکت اکلشمه بیله آچ لعل خنداشین گنه
 بیوفا جانان منیم مدتندی گلمیر یانیمه
 آردو ایلر کونول وصلین تکذباین گنه
 یوز قدح چای ایچسه انسان، یوز عدد سیفارهم
 یول ناپار قلبه غم و اندوهی دنیاین گینه
 درد هجرانه دوا یو خدر جهاندا غیر می
 شاد ایدیر می قلبینی دنیاده انسانین گنه
 می گتیر می، سویله دویدونی عاشق یاخیر
 بیر قدح ده دولدوروم ایستر اکر جانین گنه
 بنده میلن، من وطندن دم وورورسان متصل
 و قمه سلاماس ایدیر تضیيق وجوداین گنه
 بی اولان او قاتیمی تلخ ایته کس من نیلیوم
 غازت اولاوش خانه و دکانی دیلاماین گنه
 اهل سلاماسه دیدیم ووردوره یوه گولکوج بوزه
 کیردبله دکانینه ایمانسیز استانین گینه
 یوزلربنی قیر خدیلار باش فویدیلار کافر کیمی
 گلهی پس دریای قهری جوشه یزدانین گنه
 گودموشم بیر خواب دهشتناک ساقی قورخورام
 جمع اولا باشینه گر اسماعیل آغانین گنه
 ایله تبدیل قیافت ساقیا بوندان سورا
 دورده‌نی باس باشو، گی کهنه تو مانین گنه
 با غلیوب قداره‌نی سویغونچی قارداشلار بیز
 خارت ایلر او غرولاز بود کون مساماین گنه

شورشه باعث نه تأخیر مواجهدر ، فقط
 گورسه نیر بیر باشقازاد آتنداد یورغانین گنه
 بیلمیر ویرمیر نیه مالیه حقین لشگرین
 ازمهلى نوك قلمله باشین اعیانین گنه
 وارلى بیلمیر یو خسولون حالین خدایا سندەمى ؟
 سن بیلیرسن ياخشیجا حلین پریشانین گنه
 تازیبا توت حکم اپدر، فرمان ویره دوشازاقاج
 وار بو ایشده بار حق ، خلاق یکتاين گنه
 ظللى سهوم دیرسن دولدوورسان کیسەسین
 آرتیبرسان عزتین ھا رب نیه خانین گنه
 چوخ سوزوم وارد سین باره نده لاکن قورخورام
 کفریبی امضا ایده فتواسی ملانېن گنه
 هی تولا و تبرادن دیبر بى رحم آخوند
 سیندیبر هر گون قابر قاسین او زهرانین گنه
 ماھ ماتم گلدى ویردى روپه خوانلار سس سه
 داد و فریادی او جالدى اهل ایرانین گنه
 دیده گریان ، سینه عربیان ، با برھنے باش آچیق
 دوشدى ملت آرخاستجا نوحه خوانین گنه
 ساقیا ظن ایته یو خدر تکیه لردە چایز
 خرجى وار یوزمین تومن هرگون او احسانین گنه
 آفرین ایرانلیه ، صد آفرین ایرانلیه
 کیسەسین مملو ایدر عیسی پرستانین گنه
 معجزا آتدا کی بیتی او خى سن آوازىله
 سوبىله اعیانه سین محکمدر ایمانین گنه
 خنجر خویریزی و ھر دوز شمر الینه نوھەگر
 قصد ایدوب قانین توکه شاه شھیدانین گنه
 ای جگر چیغ سینه دن ترک ایله ایران ملکنى
 بى مروت گوزلریم ایستەر ایچە قانین گنه

۱۰

تو کون شرای مطرته کونول دوشند، معنته
 ایچین دوبونجا سیز فقط ویرون بیر استکان منه
 یارا تهیوب بیری گوبی، کمانچه، دف و نیی
 کباب همدم میی مگر او مهربان من؟
 بلند قصرلر دواوب، شراب خواریلن تمام
 مثال بوم بوش او لوپ خراپه آشیان منه
 من ایچه دیم که یاتمیام ولیکن ایله یاتمیشام
 محالیدر اوزوم دورام، گلوون ویرون نکان منه

آختار بیر

دلبر ا بو دند گه، بیر یاغلی فود بان آخه ادیر
 بو غلط در کیم دیهارلر اهل ایمان آختار بیر
 ایرمنی او لاما ز مسلمان گر ۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
 موسیو وارتان دین آرا شمیر، مفتنه تو مان آختار بیر
 واعظه عرض ایلیین بهوده زحمت چکمه سین
 چو خدی میدان سخاوت گر مسلمان آختار بیر
 بو پریشان قیز محجب شاه مرداندر عمود
 عرض ناموسی ایشیکده بیر تیکه نان آختار بیر
 ییلمیرم سری نه در یاریسه گیتمیر بو مریض
 در دینه، که خامنده، که سیسده درمان آختار بیر

بینوانین گوزلرەن میل تعصب کور ایدیب
 مطلع الشمس جهله کور آپ حیوان آختاربر
 عالی یە نور ایدیب نور قدر یا لله عجب
 نور شمعیله بو نادان ماه تابان آختاربر
 قوی یە سجادەنی آل باشوى بیر یانه قاج
 کافر الدە فانلى خنجر اهل قرآن آختاربر
 پیره زنلر کاریدر تسپیحیله جىنك ايلمك
 آل الله دە تىرى دشمن مرد میدان آختاربر
 او حش الله ، ماشاء الله ، آفرین ، صد آفرین
 شىھەنین فارنین دوبۇرمۇر ، موسىو وارتان آختاربر
 ملاحد دھریلە يوخدر کارى كە قانىن تو كە
 خالصا مخلص ھجب شاه مردان آختاربر

آ غالار

او خالق كە كېرده ایدیب مازىنى
 آلمىزى يازىب قارا يازىنى
 هاشق كە آلدى الله سازىنى
 قولاخ ويرىن داستانه آغالار

بىش ياشندا بىزبىم خانم اوشودى
 ابلينك دوندى استخوانىم اوشودى

گلین گىدەك گە جانم اوشودى
سوپوق گىلى بى ايرانه آغالار

بىر پىنج قويىدوق يره ، كوردى او طقادا
با ابن ھە سولار دوندى چاناقدا
گوى تېرىز بور باغلادى ملاقدا
آھىم چىخىدى آسمانه آغالار

دونن گىچە نوحى گورۇم روپادا
دىدىيم كە سن چوخ ياشادىن دىنادا
بىلە سوپوق هېچ گورميسن هوادا
دىدىي : خىر ! يانە يانە آغالار

فرشى ، قابى ساندىق وېرىدىك كومورە
آللە يازما بى گۈلنرى عمرە
بو ايل سوپوق تائىر ئەتى دەميرە
تائىر ايتىز مىگر جانە آغالار

ياش ياش كېب آغاچلارى كىندهار
سەحر تىزدىن شېستىرە كىنديلىر
ياش او دونى اما نېچە ساتدىلار
باتمازىنى بىر قرانا آغالار

ياش او دونىلار جون او جاغا دوز يادى
بىر آه چىكىپ كۆز ياشلارى سوزىلدى
تىكىدارىن خمار گۈزى بوزىلدى
توستى ئەلخىدى چون تووانا آغالار

كوجىدە بور كوموش كېمى پارەلدار
فقرالر سوپوق ايدوه زارەلدار
بش آچىلان توفىڭ كېمى خارەلدار
آياق قويسان نردىانه آغالار

بۇواسىندا دوندى سىچان سوپۇقدان
 پشىك گلدى آه و زاره سوپۇقدان
 قولاق ياره ، بورون ياره سوپۇقدان
 چاره ندر بۇ بورانە آغالار

من دېيرم قاپى باجا سوکولە
 هم او جاغا ، همە پېنچە توکولە
 بۇ قىش دردى او درد دىگل چىكىلە
 چورەك باغانۇن دستى خانە آغالار

يرلىشىرىن قىدەرنى تۈرشارغا
 خدا حافظ اىلين آدواد او شاغا
 يوخارىدان اىستى او لار آشاغا
 دورون كىدەك وايقانە آغالار

ندر ايلرم بىر شمع امامزادە يە
 او خوبىارام قرآن حسن دەدە يە
 آش پايلارام هر هفتە بىر بادىيە
 سوپۇق كىتسە شام قازانە آغالار

مەعجز دىيەر دعامىن وار انرى
 هو تەپەرەم قالماز قىشىن انرى
 هر كىيم وىرە منه باپرام سحرى
 بىر جفت بوسە عاشقانە آغالار

نېشانە ئەمە

او خى كمانە قويوبدر گنە زمانە ئەمە
 زمانەنین او نۇنا اولشام نيشانە ئەمە
 او بوغداكە بىرآى اول ايکى قرانە آلاردىق
 ساتاللار ايندى اونى بش قرانە ئەمە
 زرى يەلين خانىن ساتشام كېچن بەاليقدا
 او يارە بسىرى يار شكر دهانە ئەمە
 چىخارت گوروم قولاغىدان او گوشوارەلىرىن دە
 نېجە دىيىم بو سوزى من تكىد بازە ئەمە
 آباردى مۇولرى شاختا تمام . خانە قلىبىم
 يانىر مثال تزور چورە كچى خانە ئەمە
 نە فخرى فالدى نە كىشىش نە جىنچىغا نە شاهانى
 نە دولدوروم سىتە ، نە تو كوم تيانە ئەمە
 دوشابسىز ياشاماق قىش زمانى مشكلدر
 على الخصوص او يىچارە باغانە ئەمە^۱
 ترەك ترەك دىيە جىك ، آغزىنин سوبى آخاجاق
 نە «سبزە» وار نە «تىرزە» يې دايىانە ئەمە
 اليىندىن هر نە كلىر ايلەمە مضائقە مىندىن
 بو جان فدادى سىنە قوى او خى كمانە ئەمە
 بش آلتى دانە ارىيىك وار فقط آغاج اوستە
 اونىن دا باشنى دايش سال بش آلتى دانە ئەمە
 جوبىزى ھوخ بجهنم . ولى بېش ئازالم
 ايکى دىمال آلاجاقدىر بو گىردكانە ئەمە
 يقىنَا ايستىيە جىك مالىيات بو باغمە دولت
 گوجوم كە، چانمىياجاق اول فلان فلانە ئەمە

هەمی اکین گوروسون ، هم ویرام بەشە بەرە
 نیچە تەجل ایدیم من بو قدر زیانە الھى
 دعائى بیز ایدیریک ، آخر اى آتام سە قربان
 ملک ارین یاغیشى ياغدىریر لیوانە الھى
 گوئى فقیرینە نفعى نە در بویور گوروم آبا
 اگر یاغیش ياغا هر ساعت اصفهانە الھى
 چورەك تپلەسما کەندە فقیر ترپشە بیلمز
 مینەر كالسکىيە وارلى گىبدى كاشانە الھى
 غنى بیهەر پلو ھەگون ، ھورۇتھورۇت باخىرام من
 كدا گلەيدى مىگر سىر اچون جەنە الھى
 محل ارونقە نازل اىلە رەتىن آللە
 ايکى الين گوتوا وب معجز آسمانە الھى
 مەسىن اوزادەب سن دىيەن كىمى گوروسن
 و قىرخدىریر باشىن ھم مثل ھندوانە الھى

حرامى وار

قىش چېخىدى عازلەپە بەهارىن سلامى وار
 گىشىنە بلىلىن گەن چوخ احترامى وار
 قار ياغدى ، شاختا ووردى ، خرابابىتى حاصلى
 خوشبخت او كىمسەنر كە ، ياغىندا بادامى وار
 چېشما ارىك آغاچىنا يېھودە دلبرىم
 ين گل اشافە ، نە يىگىنى واردە ، نە خامى وار

ای قویروغی اوژون قبله دگمه آلچایا
 آخر بالا بونی اکهین بیر مرامی وار
 هر چند بوخندي فارغادا خوش صوت و خوش صفت
 اما فدا او لوم اونا خوش خرامی وار
 گيته گيلاس او غورايغينا گوندوز اى داداش
 قوش قووماغا ه يشه يانينه آدامی وار
 دگمه باشين ياراسينا توکمه گوز ياشين
 صبيز اهت بالا نه قدر شبستر حمامی وار
 ماه صيام گلدي ساواشماق زمانيدر
 آلسين گرك بوآيد! کيمين انتقامي وار
 چاي ابچه ه سم سحر گيدهرم اختياردن
 من نيليوم که وارلينين اون جور طعامي وار
 بيلز نه در نماز و طهارت ، اوروج تو تار
 هر يرده ، هر بلده که خلقين عوامي وار
 اسکيک ساتير ، يالان دانشيار ، گولودور باخين
 ياران گونوچ اي شيقدا بازاردا حرامي وار
 کال کال دهريله قادر پيزى بيزده سبب نهدر؟
 وجهی بودر که هر بلدين بير نظامي وار
 ذنيا يه رغبت ايلمه واعظ دير ، عجب ؟
 نهين عباسی ، کورکي ؛ کنيزى ، غلامي وار
 يوز حيله ايله خلقي سويار ؟ زهرمار اهدر
 با اينهمه ديه الله بهشتده مقامي وار
 شاعر گناه ايليرى ، باك ايلمير نچون
 بير صاحب الزمانيله اون بير امامي وار
 تسخير ايديبيدى هر يرى اشعارى معجزىن
 ظن اهتمه بيرجه شبسترده زامي وار

حیله

من بینوایه آخر سویله مهر بانیم عمه
هاچاناکیمی پالاز سیز فالاجاق مکانیم عمه

بی بی جان بیور نه یوردر ، بیله اهلی غربت استر
وطن او لمبیدی یارب منه کاش بو شبستر
بو خرابه گوشه سنده نه لحاف وار ، نه بستر
نه قابی آچانیم عمه

بو ولايته یفيشمش نه قدر که ، در بدروار
هاميسی سفرده یارب ، نه کاغاذ نه بیر خبر وار
نه بابام ، نه قارداشیم وار ، بو خرابده نه ار وار
اولا پاسبا نیم عمه

بو شبستر اهلی یارب نیجه غلی گون کیچیردیر
بو یازیقلارا پیباپی غم و غصه زهر ایچیردیر
او جالاندا آه و نالم سهسی عالمی کوچوردیر
هانی بیر یانانیم عمه

دیسین دو چایی دمله من بینوایه پیدر
یارام اوسته وورما یاره ، بی بی جان سنی پیمبر
سانیلب او زدلی چایدان وهم اول گرموش سادور
سینیلب استکاتیم عمه

زدی چرقیم کیدنندن ایشیم اولموش آه و نالش
کبجه گوندوز ایلرم من یولی باغایانه قارغیش
باخیرام او تاق ایچینده نه متکه وار نه بالش
نه من دایانیم عمه

زد و زهوریم تاماً ساتیلیپری بیقرارم
نیجه من کیدیم حمامه سویونوم که شرمسارم
نه قولومدا قولایغیم وار، نه قولاؤرا گوشوارم
و نه گل خیزاییم عمه

چای آلانبرام ای عمه که ایچم بش آلنی فنجان
قره چایدانا ولاکن آنبرام بیر آز قولانچان
ایچیرم باسیر حرارت قاشینیر صباحه دین جان
کیچیشیر دایانیم عمه

اون ایکی تومن اگردن او بویوك فازانه و بردم
قاپینی داداش سوکوردی، اون ایکی قرانه و بردم
او گوزه ل فازانی ساتندیم کیشیه سرانه و بردم
حیف اول فازانیم عمه

نولو بیرج بول آچیدی، بی بن جان اربم گایدی
یاخاسین تو تیدی بو شلی، ساج ساققا این یولیدی
هامو بو شلارین ویری، دانشیب، دیبک گولیدی
سیخیلاندا جانیم عمه

کیشی ظن ایدیر که ایندی قالیب ایوده هر لباسی
ساتیلیبدی عمه چو خدان، دونی، بورکی هم عباسی

یولی دوشـه بو دیاره اگر او لاماـسا پاراـسـی
نه کـیـهـر جـوـانـیـم عـهـ

ایـشـیدـه اـگـر عـهـوـغـلـیـ کـهـ بـوـشـالـتـشـامـ اوـتـاغـینـ
بـلـهـنـیـبـدـیـ پـوـلـلـیـلـارـدانـ بـیرـیـسـیـ سـوـبـونـ دـبـاغـینـ
بـیـمـیـ جـانـ خـداـ نـکـرـدـهـ يـازـاـ گـرـ وـیرـینـ طـلاـقـینـ
نـیـجـهـ نـنـ بـوـشـانـیـمـ عـهـ

بول آچـلـمـادـیـ آـیـ عـهـ فـارـاـ تـلـرـیـمـ آـغـارـدـیـ
منـ اوـلـرـمـ عـهـ سـنـ يـازـ کـیـشـیـهـ بـوـغـلـیـ فـرـدـیـ
کـهـ اوـتـانـلـارـبـنـ دـامـنـدـاـ نـهـ دـیـرـدـکـ قـالـیـبـ ،ـ نـهـ بـرـدـیـ
سـنـیـ بـوـ قـرـآنـیـمـ عـهـ

قاـبـیـ ،ـ پـنـجـرـهـ ،ـ آـتـشـقـاـ هـاـمـیـسـیـ خـرـابـ اوـلـوـبـدـیـ
کـیـشـیـ مـمـگـنـ اوـلـسـهـ کـلـ کـورـ نـیـجـهـ اـبـوـکـشـادـاوـلـوـبـدـیـ
داـهاـ يـوـخـدـرـ دـادـ وـ بـسـتـدـ باـزـارـدـیـمـ کـسـادـ اوـلـوـبـدـیـ
قاـبـانـیـبـ دـکـانـیـمـ عـهـ

بـیـلـیـمـ اوـ بـیـوـفـانـیـنـ بـوـلـیـ دـوشـهـ بوـ دـیـارـهـ
دـیـهـجـکـ سـاـچـینـ آـغـارـمـشـ آـلـاـجـاقـ بـیـنـ دـوـبـارـهـ
گـیـجـهـ رـخـتـخـوـابـ اـیـچـیـنـدـهـ سـاتـاشـانـدـاـ اوـلـ نـگـارـهـ
نـیـجـهـ منـ دـایـانـیـمـ عـهـ

وـدـبـگـرـ يـازـ آـیـ جـوـانـرـکـ نـیـجـهـ سـانـدـبـومـ دـیـرـ،ـکـ منـ
کـیـشـیـ کـوـنـدـهـ آـلتـیـ جـوـ تـدـوـقـ چـورـهـ گـوـیرـمـ گـرـکـ،ـنـ
نـهـ بـرـنـجـ وـارـ ،ـ نـهـ دـوـغـنـ ،ـ اـگـرـ آـلـیـامـ چـورـدـکـ،ـنـ
نـهـ بـیـمـ دـایـانـیـمـ عـهـ

بى بى جان چوره كچىلردن سنه چوخ شكارتيم وار
نه چىغىرسا تىندىرىنندن آجي ، شور اطاعتىم وار
ئىشىم زىسکە آرپا اولاغا شېاهتىم وار
بىرجه يو خالانىم ۴۰۵

سوخار آخرى مزاره منى بو چوره كچىخانه
كىيدىرەم چوركىن ئوتىرى سەحرى چىكىر اذانه
بىشى بىر فلوسە دگەز ، ساتىرى بىر بن قرانه
باشۇوا دولانىم ۴۰۶

بى بى جان منى حلال ايت يوزىمى چوار حجازه
دولانىر باشىم آجىدان دورا يىلمىرم نمازه
كىيدىر اختيارىم الدن منه بىرجه وىر اجازه
ئولىرم او زانىم ۴۰۷

بونى دا دى ملا يازىبن كىشىي بىتير كاغذى
كەھاجى باشون ساغ او لىون ساتىلىپقىزىن جەنلىقىزى
ئوزى او تانىر ولا كەن كېچەلر او خور حجازى
مامىلى ماتانىم ۴۰۸

قیز یالجا

دیدم طبیبه علاجی نه در قیز یالجانین
 که اولدی قتلینه باعث بش اون مین اوغلانین
 دیدی بو درد علاج نا پذیره یو خدی دوا
 که بیوقوفیه جاهل آنایی صبیانین
 دوانی ویرمز آنا استخاره سیز طفله
 گرک حضوریه اول گیده او ملاین
 اگر آخوند دیدی : بد در ! دیمه ر تکند خاله
 آتن چواله بونی خیری بوخ بو درمانین
 دیسه طبیب آبارما حمامه اوغلانی
 بویور گوره ک سوزینه کیم باخار اطیانین
 آخوند دیر که : آزادار نفوسي دین-بیزاق
 قیز یالجادان خبری یو خدی ملا قوربانین
 نفوسي مشورت و استخاره آرتیرماز
 قیز یالجا چکسه ال آرتار نفوسي ایرانین
 هزار هزار فیز و اوغلان آپادی بو ظلام
 خوشها سعادته مرده شور و گورکانین
 آنا یاخاسینی یرتار ، خالا دیمه ای واي
 سوای ناله ندر چاره سی مسلمانین
 نه در سبب گوره سن بو قیز یالجه ملعون
 آبارمیری قیزین اوغلانین فرنگین ، آلانین
 جهت نه در گوره سن تو تیری بو غازیندان
 چچک ، قیز یالجا ، بوغاز آغربسی نصارانین
 جهت نه در گوره سن گیتمز انگلستانه
 یقین گلیر خوشونا بو دبار بی قانون

نېچە گىرەردى بۇ اوغرى سنىن عمارتوه
اڭر اولىدى اى ایران قاپىيىدا دربانىن
ايدىدى كاش آزالار استخارە هە اىشىدە
قىز بلجادان ضردى آز دىگل قۇورمايان
اونى ھەندە دە بىر استخارە اىلە باجى
سن ايندى كە بىلىسەن قدر و قىمتىن جانىن
دىدەم تەڭذىلە بۇ اول مبارك اللربىوی
كە اىستىسىن گىدە لاب ياخشى ياغى شوربانىن
دبىدى بۇ عادت قوم فرنگىدە واردەر
بۇ بارىدە يىزە ھۆخدر كە امرى مولانىن

بەزەك

دوهەن تۈرگىنیب بىزىم باجىلار
بوینونا زىنك آسا بش آلتى قاطار
يىنى خالىلەر علمەن اما
وار قىزىل گىردىنندە بىر خروار

گىردىنندە فانط زىرين جو خدر
غىر بۇ بىر فضىلتىن بۇ خدر
خانە قىبىمىز قارانىقىدر
سېنەمز كە كون كىمى پارلار

سنه حسرتلە بىنوا باخىر
 نار حسرت جىڭرىلىن باخىر
 ولى باقى ھىرىندى بالآخر
 بۇ ئلا كېر و غروزى اى دىندار

بۇ فادر جەان . او لار بىر گون
 ساتىلار سىيىھ بوش قىلار بىر گون
 ياشىلە گوزلارىن دولار بىر گون
 مۇزكە بويىنىدا چۈن كۈزۈر او نلار

فخر اىدە علمىلە گىرك آدۋاد
 نە بۇ ڈر اىلە اى اىوی بىر باد
 كىز دولان بىر كونول اىلە آباد
 كە ولايتىدە آج قالا لار وار

دىبىرم اىتەمە فىيەت انداھە
 اشرفى دوزمە صدر گلغاھە
 دوز ، ولاكن آپارما حىماھە
 كە گىدا مۇز يازىنىدا او لمىيا خار

دىبە نا محرمه سوزۇن باجى
 او خى ياز كاغذى مۇزۇن باجى
 مۇز كەسى يازسا كاغذىن باجى
 سروى فاش ايدىر غىين آرتار

دور داغیت جهله ایوبین خراب ایله
 هلمسیز لیقدان اجتناب ایله
 گیجه‌لار همدمن کتاب ایله
 که او هر غصه و غبی داغیدار

بیسواه با جیلار قیشی یا^{گی}
 هغیشار بیر بیره ابچر چایی
 غیبت ایلر خالا و زن دامی
 اولی ساعت سکن خود وز بانلار

او خوسا روزنامه‌نی نسوان
 گیبدز الدن دیمه‌ر بیزیم ایمان
 دیمه‌سین خلقه افترا ، بهتان
 نیله‌سین بس او بینوا جیندار

خلاص او لدیق

نه در بو ناز استغنا گیجه او لدی سحر آخر
 کونول شادايله بیز تک بوسه ايله ای گوزه ل آخر
 او گلملر که آچبیدر گلشن حسننده رنگارنک
 همیشه ايله تر قالماز بالا والله سولار آخر
 دیدیم ساقی گولرسن سن نیه دائم ؟ دیدی چونکه
 گولان ده آغلیان دا دار دنیادن گیدر آخر
 آل ایچ بو باده نای خیالاتیله اللشمه
 دانش ، گول ، اوینا ، جlad اجل فانین توکر آخر
 فلك بیر تاج ايله بیر تخت ویرمشدی کیومرثه
 او تاج و تخته او لدی نا زد آل قجر آخر
 یو ز ایل قان آغلادی ملت ولی آهسته آهسته
 توکنندی قلب ایوینده صبر او جالدی ناله لر آخر
 وطننده قالمادی بیر که ، ویران ایتمه سین قاجار
 فرار ایتدی وطندن ملت خونین جگر آخر
 مین او چیوز قیرخ اهکی ایل کیچدی چون تاریخ هجر ندن
 قضا سه سلنه دی : ظالم دور گوره ک بسدر یتر آخر
 او قصریکه ایدردی سجده ملت آستانینده
 او نصره قالدی حسرت زاده بیداد گر آخر
 خلاص او لدی وطن اهل وطن معجز بحمد الله
 او تختی باده ویردی پادشاه بی هنر آخر

گو ند و

بهار او لور بزه نور صحن گلستان گونده
 گلون بوداغین ایدر بلبل آشیان گونده
 قوبون ، قوزی فاریشیر بر برینه صحراده
 قاوال چالار ، سو ایچه ر، کیف چکر چربان گونده
 ولی زمانه ستمکار او لوپ نه مدتدر
 بهار گولرین ایلر فنک خزان گونده
 بهار او لاردی ، بهار او زمان که وقت فهار
 ایچ دوخ آش ، ییه ردخ دو یونجا نان گونده
 ایکیندی چنگی سالبردوخ سماوره آتش
 خروج ایدردی گوهه بور قودان دوان گونده
 خوش او زمان ک سماور چلاردی ساز و کمان
 گیره ردی مجلس ، او زناردي استکان گونده
 بیش آلنی جور چانی مزوج ایدردی بر برینه
 با ساردي چایدا نا اول یار هربان گونده
 خوش او زمان که دیگر ماندان اون گلردی ایوه
 او شاق ، بو یوک سیونجه ردی او شاده ان گونده
 هجوم ایدردیله مطباخه پیر سوری عورت
 عجب قیامت او لور دی چور ک یا بان گونده
 ییه ردیلر تره بی ، شیر برنجی ، دو لمانی
 او لاردی هر برینون خرجی بش فران گونده
 خانم که بیلمزیدی فدرین او زمان چوره گین
 ویردی یولچبیه بر دسته او همان گونده
 پیشیک تناول ایدردی ، دو یونجا ، دینمزدی
 خراب ایدردی بیش اون دانه سین سیچان گونده

خوش اولzman که غم روزکاری بیلمزدی
 گیدردی جانب حمامه گلخزان گونده
 خوش اولzman که دیه ردی ، گولردی ، اویناردی
 یاخارדי فاشنه و سمه نکذبان گونده
 چکردي اننیگی دخساره هر صباح و مسا
 دوشردی خاطریمه گوره لیوان گونده
 ولی زمانه ایندوبدر یوزون فرا ایمدى
 جمال دلیری سققال باسوب یاماد گونده
 ار ایله عورت آراسندا بر محبت وار
 ولی بو شرطیله که ڈانیبیا ڈازان گونده
 کاسب دوشنه ، ار عورت دوشاالله بربرینه
 او اولاً ال ییخه مثل پهلوان گونده
 اماندی عورتیله یول گیدون ، آمان کیشیلر
 آجیغی توتسا و ورار بر قالاخ زیان گونده
 بویون ایه کیشی یا عورته همیشه گرک
 و یا که سیندیرا بر دسته کارواشان گونده
 قوجا کیشیلر جوان عورتون سوزی دوتاز
 باغشلیبیا اونا گر بیر زری تومان گونده
 کیشی که ایستیری عوزتله ساز و باز اوسون
 گرک تدارک ایده بر نیچه بالان گواده
 گوروم بو معره که نین باشی ذایل اوسون
 که آلتی آیدر اولور گوز یاشیم روان گونده
 گلییر هارا ، گیدیرم بوشاولار ، حرا زاده
 دالیمیجا کولله کیمی اول فلان نلان گونده
 دیدی نز اول منه یول ویر دیدیم بکی ویردم
 دیدی نه وقت ؟ دیدیم گوزلرون اوہان گونده
 گوروم بورانیا حسرت قالا او بقالی
 که ایلدی کره نین نیمن بن گران گونده

خوش او زمان کە ايچىرىم دوشابى من سو كېمى
 جەنگاردى قول تو غم آلتىدا بىر چەبان گوندە
 بەهادى فىمتى هر بر زادىن گونى گوندە
 چكىرىش آلتى شاهى اوستە سوغان گوندە
 مبارز ايستەدى سبىرە ، تېرىزە ، دىزمارى
 بومباردمان ايلدى خلقى گرميان گوندە
 شجاعالدولە كېمى الچە حكم ايدى خلقە
 ارىك فقيرە ويرەر زورىنى نشان گوندە
 غلام خلقە بىكۈش او مۇز بادامە
 كە سايىھىنە كېرىر بىر و ھم جوان گوندە
 دىدىيم نىڭ نە او جوزدر جەناندا سوپەلە مە
 كە او نىڭ بىلەن بىلەن بىلەن ناتوان گوندە
 او جوز دو بىرچە دىدىي شىيە على قانى
 آخىر آراس كېمى صەرالرە بو قان گوندە
 چىدىن چىخار بەلوقدان بىزبەن خى لاغر
 كە مال او لور تومەن بىر چوال سامان گوندە
 گلىن گىداخ كېشىلەر بو جەنان فانىدىن
 كە انتظار چكىرى حورى جەنان گوندە
 ولەك قىحط غلا قورخورام سرايت ايدە
 بېشىتە دە كە كېدىر بونجا كاروان گوندە
 خدا نە كەردى ھولى دوشىسى باغ رضوانە
 نە قدر زاد او لا آجلار يېر ھمان گوندە
 ا گر كە چو خدى ئولى يو خدى خىر و خىرانى
 فقير ئولىدە او خور مەن روپە خوان گوندە
 يىزىد شامىدە بىر دەن ووردى ، مەن ئەخوان
 لب امامە وردار چوب خىزدان گوندە
 عجب زمانە دى ملا ساپىر عمامە سىنى
 كېرو و قويار تومانىن چاى ايچىر ھاوان گوندە

خوشاد سعادتنه بو زماندا کور کانیون
 باسیبر مزاره بش اون زار و نانوان گوندە
 ایا فلک بو روادر که من یاتام کیجه آج
 دوبونجا میل ایده شوربا قبر قازان گوندە
 جهاندا نیلهشم بیلهزم من مضطرب
 سو خور ایاغیمه ذوریله بر تیکان گوندە
 غریبه شیدی فلک مرده شوری شاد ایلر
 منی مکدر ایدر روز و شب جهان گوندە
 پتیشدی ماھ مبارک نه یاغ وار، نه دویی
 او دوج تو توم، او خوبوم من نیجه قران گوندە
 خوش اول زمان که آلار دیم کیفم نهایسته ردی
 او شاق کیمی سه وینر دیم او دوج تو تان گوندە
 بو ایل او دوج تو تان او لماز، نماز قیلان هر گز
 عبث یره او موذن ویریر اذان گوناه
 پیر ایکی کیشمیش آثار آغزینا بشترای
 چکر بش آلتی چوبوق اهل شانجان گوندە
 دیدیم طبیبه او دوج تو تماعین دلاجی نه در؟
 دیدی که واردی ہونون خرجی بش قران گوندە
 دیدیم که وله میلهون بو غلارینا آند او لون
 که دورت قران آپاربر خرج چابدان گوندە
 سایاندا پونزا سنا آلتی آغ قران قندون
 ڈون کیمی جیر یا پر غصه دن دابان گوندە
 ویره ندہ اون شاهی پیر ذره چایه ای معجز
 دیلم انگلیسہ الہی مین یامان گوندە

بادمجان

چون قويىدى قدم صحىن گلمسانانه بادمجان
 عاشقلىرىنى اىلمىدى ديوانه بادمجان
 كىمىدر بو كىچىردوپ باشنا طاس كلاھى
 ايرانلى دكىل بنزه بىر آلامانه بادمجان
 وار بوندا فقط ملت هندوپە شباھت
 بىلەم نە سېيدن گلوب ايرانه بادمجان
 يوخ يوخ بو جىش شاهىدى سيرانه چىخۇبىدر
 دوستىدر بزە ، دشمنىدر ايتالىيانه بادمجان
 مېنلەرچە قوشۇن جىع ايلەوب باشىنە بىر گون
 آت گىزدەرەجك نز كىمى هەريانه بادمجان
 يا ساكت ايلە دشمنى ، يا وېرمە فرەست
 بىر نامە يازىب غىظىلە طەرمانه بادمجان
 العق قويار ايرانلولارىن بويىزونا بىر حق!
 جنك ابلەسە گر تۈلکەدە مردانه بادمجان
 آيا كىمى ئولمىش بو قىقىرىن قره كىمش
 ايتىش ئوزۇنە عالمى غەمخوانانه بادمجان
 كاهى قارالىر ، گ، قىزازىر رىنڭ شەريفى
 عاشقىدى مىگر بىر كىل خىندانانه بادمجان
 مىستانە گزىر كوچە و بازارى دەپىرلار
 هەردىن ساتاشىر الچە بادمجانانه بادمجان
 دور و بىرين آلمىش گنە آبدوغىلە قەنداب
 گورنە او تو روپ اورەدا شاھانه بادمجان
 خلقىن تو كە جك قائىنىنى رىيغانىلە مەرقە
 چىرىشىنە گۇنى گلەسە مىدانانه بادمجان

آخشم قوناغم وار ، دور اتین ایله سویون چوخ
 ساقی کشی سوخ چولمکه بر دانه بادمجان
 بولدان چکیلون باخمیون اطرافه جماعت
 تشریف آپاریر مجلس اعیانه بادمجان
 باخمهون بو بونا ، نادری تخت اوسته گوروبدر
 چوخ خدمت ایدوب همده کریمخانه بادمجان
 رنگیله بو یار ساچینی ، ساققالینی هر گون
 هر یاندا ټوزون او خشادیر او غلانه بادمجان
 او غلان نیه بس گیزله دیسن یاشوی خلقدن
 آدم بوخ ایدی سن واریدون یانه بادمجان
 چوخ کبر غرور ایلمه ، شیتنمه ، از یامه
 بنزتمه ټوزون کهنه مسلمانه بادمجان
 درویش گوره نده تو کوسن فاش و قباغوه
 دولتلیله اهلیسن حیفانه بادمجان
 چوب تریله باشون ایلردی دو نیمه
 شکر ایله او باشندادکی قلخانه بادمجان
 بیلمم بو نه مذهب ، نه طریقتده دی یاران
 گه صیفه او لور ملایه ، گه خانه بادمجان
 گه دیر ماشیری چیگنینه گودوش فقیرون
 کاهی او زادیر باشینی قازانه بادمجان
 فخر ایلیری هر یاندا او باشندادکی تاجه
 چوخ شخله نیر اگنیندہ کی فیضدانه بادمجان
 حقا که بونین بو خدی گوزه لیکده نظیری
 گلدسته کبمی خوش گلیر انسانه بادمجان
 هر بیر صفتی باخشیدی بیر عیبی وار اما
 مجلسده گزیر قیرجانا قیرجانا بادمجان
 بیلم نیه بعضا سارالیر و نک شریفین
 کوسته ټو زیوی بیر کره والمانه بادمجان

یوز بیول دهمش من سنه مجلسده سویونما
 هر کس با خیر اول بیکر عربانه باده جان
 بو قدر نیه صدر ایله، هی صحبت ایدیرسن
 دستان دیمه چک باشوی یورغانه بادمجان
 هر کیم دیه وار بوندا وفا محض بالاندر
 چوخ صدره و ورودب عالم امکانه بادمجان
 گه با غلیری قلبنده ارسطویه عداوت
 که عرصه نی تنک ایلیری لقمانه بادمجان
 بیز وقت اولور بهمن و بهرامیله قارداش
 گاهی آباریر تحفه سلیمانه بادمجان
 گاهی سالیر اول یاسر عماری نظردن
 گه دشمن اولور حضرت سلمانه بادمجان
 فرعون انا الحق که دیدی سن سبب اولدرن
 دوزدور دیدی گیم آند اولا قرآنه بادمجان
 دولماوی گودوب یوسفه بند اوئلی زایخا
 سن سالدون اوئی آتش هجرانه بادمجان
 سن ویردون او جادولره بیز یاغلی بورانی
 سحر ایله دیلو موسی عمرانه بادمجان
 دنیا دولانار، بیرگون او کوک بوینون ھولوشکر
 والمهی، قسم دبنیله ایهانه بادمجان
 قالماز سن، بو حسن لطافت گوره جکسن
 ساغ قالسان اگر فصل زمستانه بادمجان
 چون پاییز اولار، سر که تو کر باشوه کوللر
 رنک رخوی دونده ری زعفرانه باده جان
 دنیاده وفا یو خدی، و فاسیزدی، و فاسیز
 بیل با غلاما بو گردش دورانه بادمجان
 دور سنه جیبین درهم و دیناریله دولدور
 گر وار هو سون چایله غلیانه بادمجان

ر باعیلر

دنبايە گلېب ، گىدىيەدى سىزدىن چو خلار
 مۇنارجە جوان مزار اىچىنە يوخلار
 بىر گوندە هزار هزار انسان تولسە
 دنبا نە قرا كېەر نە مانم ساخلار

ياران مزمەللە دولدورون دستمالى
 بىر نىچە گونى خوش ايليون احوالى
 باخمون سوزىنە قاداسى ئالىن كېشىنەن
 بىزغالىھ بىت سفید ايدىپ ساقالى

قصىد اىلە قىل از آنكە دشمن جانە
 فرصت وارىكىن اىچك بش اوون پىمانە
 زيرا كە اجل كىنە مەلت وېرمىز
 بەر سو اىچەجەق قدر زمان انسانە

او قصرنە كە ياناردى مىن مەن فانوس
 دىلەرلىلە اىچىرىدى ئى كىكاوس
 گوردىم كە او قصرى فلک بى ناموس
 زير و زىر ايلیوب چوخ اولدىم ما يوس

جىتقە دىرلە حور و كۈثر واردەر
 اما اىكى مىن دىلەر بىر اد واردەر
 او حورىلە گرڭ كېيم اولسۇن طالاب
 او تىخى كە اوئىدا زور ازدر واردەر

بیر شاخه هر قصرده وار طوباده
یوز دفعه بونی ایشیتمش موللادن
فردوس گرک اولا رطوبت و خفه
مومن کبشی آله ینیشه فریادن

گوردم کوزه چی خانده بیر کوزه گری
سالمش آیاغی آلتنا خمام عمری
ایسلامندی گوزوم هاشی تماما او بزی
من گوردم او خمامی ، نه هر بی بصری

بیر سوز دیهرم مثال آه و ناله
اما دیمین بو سوزی کوره لاله
وقتیکه آچیلدی ، قوریدی ، درشدی بره
بیرده گوگره محالیدر اول لاله

بیلمم که نه در اساس گاو ماهی
مجدید ایدبیله قدرت آللله
هر کس آلیه آلسن اختباری وارد
بو سوزاره من که وهمرم بیر شاهی

صن چریکه گوزینده کی توزی سلامز سن
بیر دقتله بره نظر قیلمازسان
تورهاغه دوشن سوموکلری اجدادین
هر گون باسارسان ، آیا قلارسان بیامز سن

شهر و ل سفری

شهر و دان مكتوب

هوا تار ، بير دار ، ييمار زار
 سيزيلديزدي نى تك ليال و نهار
 شرافتسيزم گر بيليديم « اوتور »
 اولار بويله . اولازديم هرگز سوار
 « تهی پاي گشتن به از کفش تنك »
 نه خوش سوبله مش سعدی نامدار
 نه ييلسين که بيرحم ايمن خلقه ز
 او کس که سفر ايتمه هب اختيار
 ديديم : نسته در هم قري ، هم تکند
 قولاق و برمه دی مشهدی ذوالفقار
 گوزین راحت ايتدی او بوينی یوغون
 و آردودینی ، باخندی مثل حمار
 یتبيشديك بوحاليله تهرانه بزن
 سه ويندي او ييمار هم یار غار
 دوروشکه يله دروازه دولته
 عيالم و ماليم اولوب رهسپار
 حميد دوله نين منزايinde گيجه
 يديك ، یو خلاصيق تا بوقت نهار
 آباردي مني بير او جا قوه ويه
 غروب ايتدی چون گون ، جهان اولدي تار
 ايشيقلاندی چون نور ايليكتر يك
 او دم پا يتحت شه نامدار
 يدبك اوردا بير جانفزا بستني
 حميد دوله و بندة مفت خوار

قالیب شهر تبریزده مدته
 ولیعهد یانیندا بو اختیار
 بیلیر هم توچی تورک هم عورتی
 نه یاخشی، ولاکن سوزون آنلازار
 مدیرالنظراره اوئین قاینیدر
 خدا هر ایکیسین ایده بختیار
 غرض اوئلاری بیز و داع ایله دیک
 پس از خورد خواب دو لیل و نهار
 باتیشدیک غرض شهر شهروده بیز
 ئو پوشدیک مدیربله هم چند بار
 خلاصه او زاندیق گیجه قول قیچی
 راحاتلاره‌دی قول - قیچ ، سوموك هرنهوار
 سهر چائی چون تو کدی فنجانه قیز
 هوایه صعود ایتدی بیر خوش بخار
 غرض چائی ایچدیک ، دانیشدیق ، دیدیک
 گیدیب شهری گزدیک صغار و کبار
 خیابانیده از یمن و یسار
 چکیب صف سفیدار و بید و چنان
 بالاندر دیرسن دیسم وار آغاج
 او عالی خیابانیده ده هزار
 آغاجلار دیبیندن آخر نهرلر
 هامی صاف ، شفاف ، آئینه وار
 هوا صاف ، براق ، فیروزگی
 نه یل وار ، نه طوفان ، نه گرد و غبار
 اگر سنده وار میل انگور نو
 بویور شهر شهروده ای مالدار
 که وار بوردا بیر جور او زوم خیلی چاق
 لطیف و لذیذ و وجیه العذار

ولی خیل مأکول اگر ایسته سن
 آلیب یوالارام شهره هفتاد بار
 ده ریر ایندی موودن اونی نوع بنوع
 ساتیر بش سیدین صنار ارباب کار
 هوا صاف ، سو صاف ، انگور صاف
 ولی خلقی کم خنده و تند بار
 سه دین قانایدر اسکلیسلر کپیمی
 تمام اهل شهرود خورد و کبار
 یقین ایت دگل اهل شهرود دن
 گولر اوزلی بیر شخصه او لسان دچار
 بو شهر اهلی هم اهل تریاکدر
 ایدر آخر ایرانی بو تارمار
 او جوزلانیه نرخ مشروب اگر
 آباددان سالار خلقی بو زهرمار
 باجی نامه «ومن آبادبدن»
 یازیب گوزنریب ، یالواریب بیشمار
 هله پسته باغندا وار خیل ایش
 گله بیلمرم من بدیدار بار
 گتیر معجزی کنده هم باجینی
 سریعاً منی قویایین انتظار
 غرض ایله دیک کوچ شهروددن
 گیجه وقتی ماشینه اولدوق سوار
 ساعت اوچده «ده ملا» قارازینه
 پیشیدی او تور من شفیع خان و بار
 گرک عزم ایده ک «ومن آباده» بیز
 پیاده فقط ، مال یوخ ، چار و ادار
 او تو ز ثانیه تزویی س الدیق قیچا
 تکانلار بله ایلدیک هکارزار

یتیردی بیزی «مومن آباده» خضر
 بفرمات ذیشان پرورگار
 ایکی باحی چون بید بیدبن گوردیلر
 او جوزلاندی لاب نرخ بوس و کزار
 چایی دمله‌دی دختر خادمه
 کیفیم گلدی هم حوصله اولدی دار
 نچون، چون او کندین سویی شوریدی
 اونی ایتمه‌ییب شور عبت کردگار
 علی‌نه ولی بیلمه‌ییب چون او بیر
 خدا ایلیوب او بیری شوره زار
 دوداقه یتیردیم چون او چاهی من
 دیلیم اولادی مجروح آغزیم قابار
 بش اون گون سورا «عبدل آباده» بیز
 گیدیب، دعوت ایتمشده چون انتصار
 حمید دوله‌ین فارداشیدی او بیر
 او اوب او مظفر شه پیشکار
 قالیب شهر تبریز ده سالها
 هوزی خوش سوزی، صحبتی آبدار
 ناهاری بیدهیک اوردا بیز شامی هم
 او زاندیق گیجه اولدی صبح آنکار
 ابوالفتح خان ایتدی دعوت بیزی
 نهاره آغا زاده انتصار
 برادر ابوالفتح خان اعتضاد
 سراینده اولدوغ گیجه برقرار
 خدا هر اوچین پایدار ایله
 به اجلال و با عزت و اعتبار
 چالیندی گنه طبل کوج و خروج
 چانبلدی آتا قاطارا باز بار

«دەملا» يە اولىدوق روان بىر زمان
 كە وفت غرۇبە قالىرىدى چەبار
 صارقغان بىرادىر مدېرىز ايلدى
 بىزى پىشواز او سخاوت شمار
 سماور گلېپ جوشە چون مىست جام
 گەھى گولدى كە ايلدى آه و زار
 كېتىرىدى كە منقلى ماھانى
 كە ايتىدى وافوولار خارراخاۋار
 بىزى موْن آبادىدە بىر نەر
 چاغىرىدى قوناق مجلس سوگوار
 يىدى عشرخوان روپھخوان و آخوند
 وارىدە او خىراتىدە بىر قطار
 ناهارى يىبىپ چىككىلىر تىرىپاڭى
 آخوندلار حضورىنە بى اعتىدار
 نەھارى تناول ايدوب باز عصر
 وورولدى خەرە نوخىتە آتە مەھار
 يىدىك شامى حشمت سراينىدە بىز
 به آواز چىنك و دف و عود و تار
 بونىن وار گۈزەل بىر كەنپ خانەسى
 وار حقى اڭر ايلىيە افتخار
 يىكىمى عدد زباھە خطى كتاب
 و آنطېيك آفای حشمتىدە وار
 ابوي صالح آبادىدە حشمتون
 اورا گىت سفر ايلە سن اختيار
 او طانندىم دىم من ساتارسان او نا
 كە شابىد اولا باعث انكسار
 او دا موركەنپ ياخشى توركى دېلى
 فرنگە گېدىپ هەم بشاه ، قاجار

چاغیردی بیزی صبح طوران خانم
 نهاره قوناق لطفین ایتدی ، تشار
 چلووار مزعفر پلووار کناء
 خودوشلار معطر ظروف زرنگار
 فقط من یدیم اوردا شید و بونج
 منه گلدی ، چوخ خوش او شیرین شکار
 ایکیندی زمانی دوزلديك هولا
 دهمنلاده بازهم بریز و بیار
 سافرلری ایتدی مست و خمار
 قوناقلق تم اولدی فردا گرک
 کلکدن چیخاخ دیشره مثل خیار
 چون اولدی قوناقلر سوار او تور
 فراق ایتدی حاجینی چوخ دافکار
 او تور گلدی جولانه یارانی بیز
 وداع اهلدیك با دل داغدار
 قاچاردی جبل هم شجر قورخودان
 ابدردی او تور چون یری لرزه دار
 یتیردی بیزی مختصر وقتیده
 خیابان شه وده اول شه وار
 مدیر کیتدی دامغانه اون گون تمام
 ولی گلدی شهر وده زارو نزار
 چویردم یوزی چرخ نیلوفره
 دیدم ای نا اضاف ای نابکار
 چو بش گون یوزوم کولدی ایتدون حسد
 گتیردین منی درده مثل سه قار
 نچون سولدیریر لاله و سنبلي
 و صدبرگی ایلیر گلستانی خار
 سوروشدیم آخوتدان او نین شفمنی
 بیان ایلدی با رخ شرمصار

فقط خانمانلار يغخار جان چغخار
 نه آرواد آلار نه بىير نه او بار
 دىدىم دوقتورا وير منه بير دوا
 ياتوم دورميوم تا بوقت بهار
 دىدى ياتماسان ياخشىدى معجزا
 ياتارسان ولـكـن يغخار دامى قار
 غرض گـلـمـدـى دـقـتـورـ بـوـگـونـ منـزـلـهـ
 و حق القـدـمـ آـلـدـىـ پـنـجـ وـ هـزـارـ
 دـىـدىـ مـبـتـلاـسـنـ بـذـاتـالـرـىـهـ
 بـخـورـ شـيرـ هـمـ مـنـزـلـتـ گـرمـدارـ
 عملـ اـيـلـيـونـ قـوـيدـوـرـونـ هـمـ كـوـپـهـ
 دـىـدىـ گـيـتـدـىـ ماـزـنـدـرـاـنـلـىـ بـرـارـ
 مدـيـرـىـ قـيـاسـ اـيـتـيـيـنـ سـائـرـهـ
 اوـبـرـ شـخـصـ مـمـاـزـيـدـرـ پـرـعـيـارـ
 يـاتـارـ هـرـ كـيـجـهـ بـرـ اـيـكـىـ اوـجـ قـوـنـاقـ
 مدـيـرـيـنـ سـراـبـنـدـهـ نـعـمـ الـقـرارـ
 منـ هـرـ گـوـنـ اـيـچـوـبـ چـائـىـ سـيـ اـيلـرـ
 گـلـسـتـانـ شـهـرـوـدـىـ مـثـلـ هـزـارـ
 ولـىـ اـيـلـيـيـدـورـ زـماـنـهـ منـىـ
 عـلـيـلـ وـ ضـعـيفـ وـ نـحـيفـ وـ نـزارـ
 نـهـوارـ منـدـهـ شـوـقـ شـرـابـ وـ رـبـابـ
 نـهـ عـشـقـ لـبـ وـ خـالـ وـ زـلـفـ نـگـارـ
 فقط گـلـمـشـمـ منـ جـهـانـهـ يـازـامـ
 بـوـسـوـزـلـرـدـهـ منـدـنـ قـالـاـ يـادـگـارـ
 نـهـ بـزـ آـنـلـادـيـقـ حـكـمـتـ خـلـقـتـىـ
 نـهـ تـرـكـ وـ نـهـ تـازـىـ نـهـ دـوـسـ وـ تـارـ

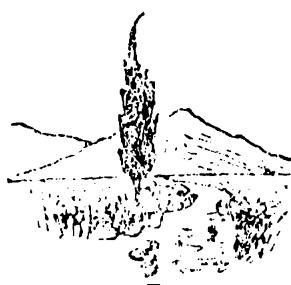

شاعرین و صیادناهاری

وصیت نامه

اوژون گوسترم خلقه تا وارام من بو ولايته
 من ئولسم چادرمن آچ قوي يره اگله؟مه خلوته
 نه چايم وار، نه كھريزيم، نه نقدم اي تکن خاتون
 فقط بو ايودى، بو اشيا منيمكى مال دولته
 اوچ ايل بسلەر سنى بو ايوا، بو اشيا گورمه سن بير ايش
 فالارسان آچ سوزرا، ناراحت اوللام باغ جنتده
 نه خيرات ايستەرم سندن، نه حلوا، نه قېير داشى
 فقط وير دورت قران غەالىلە گوركانه البتده
 اوژون آچ، قېلىچىنى گوسترم، چىخ بازاره مردانه
 كە بو نوعى گزىردى باجىلار عهد رسالتده
 اگر واعظ دىيە آچما اوژون، سانما فرنك سابى
 خدا ئامندى رزقه اكلش ايوده، گوينكىن يىتىدە
 دوشوندن بېر ئېپك وور، يېخ يره چىخ سېينەسى اوسى
 قافاسىن از، گىناھى بو ئۇما روز قىامتده
 اگر گوردون گوجون چانمير، آچ آغزىن يوم گوردون سوپەلە
 حرام اوامش تجارت عورته هانكى شرىعتىدە
 چۈرە كېيىخانە سى يو خىدر خداوند ئىمالى ئىن
 كە هەركىس سوپەلە «آجم» ايدە ئازل او ساعتىدە
 اگر بىز اولىيدى حق وېردى بېر تو، ان كۆنهنىڭ
 گىيەردى اگىنىڭ يوخسول دولانمازدى او حالتده
 اگر مطار اولىيدى گوندەرەردى چايىلە قىندىن
 اېچىرىدى، قېزدىپاردى جانىن ايم بىر وتنىدە

اگر قصاب اولییدی یونخسولین سولمازدی گل رنگی
 ویرردی لامحاله بیر جگر وقت ضرورته
 نه خیاطم تیکم جامه ، نه میرزايم بازام نامه ،
 نه آخوندام ییام عقته ، اکلشم عالی عمارته
 نه حریت و بریرسیز ، نه غذا ، انصاف ایدین آخر
 قفسده قوش بیهر دانه ، یاشار تحت اسارتده
 ظهور حضرت قائم یاخیندر ، موامه یا معجز
 بولوت آلتیندا قالماز دائما گون ، خلق ظلمتده
 گوده رسن تیز او هولانی بیر الده حکم حریت
 بیر الده تبع خونین مرتعج خات مذلتده

ئۇلۇرم

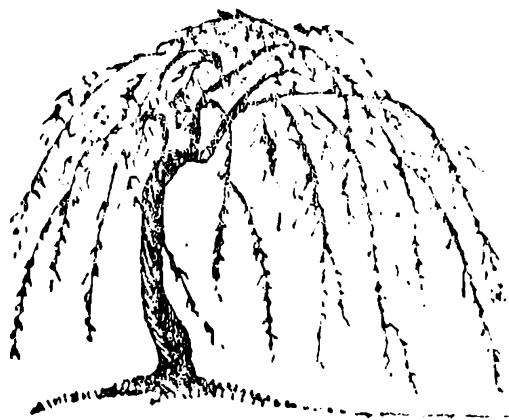
دايالما ساقى اماندر گتىر شراب ئولورم
 توقى ايلە بىكىفس و بى جوراب ئولورم
 چىخىپ نالى ، سو كولوب آلتى ، لاخلىوب دا بانى
 ووروب ايا غىيم ، مىن يارە پشنه خواب ئولورم
 زمانەنин سەمى خوار ايدىيىدى بور كمى ده
 تو كى كىدىب ، سارالوب دىنگى چون سداب ئولورم
 آدىقلىوب بىنى ، قوللارى دوشوب يانه
 نە جان قالوبىدى عبادە نە رىنگا و تاب ئولورم
 زوالى شالوارىن احوالىن باخوب يانىرام
 زبس و بىروب او نا اشكنجه اىكىنە ساپ ئولورم
 بىرک نە قاش قاباغىن تو كىيسن آرا ھىرىدە
 نەدر بى سىنە كى بېھودە پىچ و تاب ئولورم
 نە جې ياخشىدى سەندىن ، نە دون ، نە پيراهەن
 او لان دىگمى سەنۋەن بولاردا تاب ئولورم
 دىيۈن گورك نەدى تكلىفىيەز بى بايرامدا
 هلاك ايدىبر منى آخر بى افھىطراب ئولورم
 دوشىنە يادىمە حلوا ايلە پلو خرجى
 باشىم دوتۇر ، قورور آغزىمدا كى لاما ئولورم
 فدا اولوم سە من اى پلو آغانم جانى
 بى خستە جانە رحم ايلە اى كىباب ئولورم
 پشىك كىمى اورە كىم تىترەرى گورنەنە اتى
 چوغات دولوب نسيه و بىرىمەر قىساب ئولورم
 خدانىكىرده باقل و بىرمەسە نخود كىشىش
 او شاقلازا نە دىيۈم يا ابو تراب ئولورم

گاهنده بورجلی او شاخ هورفانی چکین باشیما
 ایشیتمه سین قولاغیم حرف ناصواب ټولورم
 توتون ده ویرمیری عطار نسیه یاربی
 کسیلیدی دزق ، تمام اولدی عمر لاب ټولورم
 چیگیت کیمی قاریشیب بیر بیره بو غرم ، ساقالیم
 حناده ویرمیه جک ابلیوم خضاب ټولورم
 ایگیرمی آیدی جیمیم گورمیو بدی بیر تبل
 سالیبدی غصه و غم بوینیما طناب ټولورم
 تفنگ و توب سهی حلا جهانی تیتره دیری
 نه وقت ختم اولا جاقدر بو انقلاب ټولورم
 دایاندی سینه به جان صلحی سالما تأخیره
 گوزیوی سبل منه باخ ای جناب پاپ ټولورم
 بو غازیمی ایله سیخما آماندی عزرائیل
 ظرافت ایمه ، بو خ دیز لر بمنه تاب ټولورم
 سو یو خدی غسامه صبر ایت بیر آز امان گونیدی
 او تور گیدم ، قلمه تینه تا پیلیم آب ټولورم
 نولیدی سنه کی آنبار اولیدی سیسبکده
 قولوم بورولای سو چکمکدن ای براب ټولورم
 دیدیم گیدیم حاجیا دردیمی ایدیم اظهار
 سلام عرض اپلدم ویرمهدی جواب ټولورم
 عبث یره ټوزیوی یورما ای خیال چکبل
 کناره ، بختیم آتی ویرمیری رکاب ټولورم
 مروت اهلی هانی رفع احتاج ایلسون
 گهنا کیمی گزه سن شهری باب باب ټولورم
 خانم لیره نیه بس گیزله دیر او زون مندن
 سالیب جمال دل آراسنه نقاب ټولورم
 گذشت ایله وار اگر خدمتونه نقصیریم
 بو سون چاغندا منی ایله کامپاب ټولورم

دودوبلا منتظر عاشقلرین صغیر و کبیر
 اماندی رفع نقاب ایله ماهتاب ئولورم
 آجندان حب آتیری حاجی ، کبلایی ، مشهدی
 سن ارلماسان قالی باهرا مدا بوش دولاب ئولورم
 کاسب کوسوب دویا والاھی چوخ چتیندی بوابل
 قلبیدی ئوز ئوبنە جملە شیخ و شاب ئولورم
 بہانه اوستە گزیر عورت ستمدیده
 فیریلدیری بیاشیبا مثل آسیاب ئولورم
 بیلیر کە یو خدی ، یو خا چاره یو خدی ، باهمه آن
 گبە دیبور آجى سوز گوندە بیرکتاب ئولورم
 دیربلنمک استیری زاقون عصر فرعونی
 خیالی وار آلا موتادن اشتراپ ئولورم
 بو باش بلاسنى نیایردیم ای خداوندا
 همیشه ئوز ئوزیبە ایلارم خطاب ئولورم
 موادی یوخ او خویا بشیم اوستە بیدر قرآن
 وفاسی یوخ توکە چشیندن اشگتاب ئولورم
 بولاسالوب بوشام عاق والدین اوللام
 نه نام بگندی ، ددهم ایتدی انتخاب ئولورم
 بوقدر یو خسول ارون دانلاما خانم بسدر
 ترحم ایت منه ای هەدم شباب ئولورم
 آخوندا سویله گله ایلابوم وصیتمی
 توقف ایلماسین ، ایله سین شتاب ئولورم
 - او غول کیفون نیجه در ، یاخشیسان ، بالاخوشسان ؟
 - نیجه دیوم کە دیلیم تو تیری جذاب ئولایرم
 بش آلتى گوندی آخوند دگمیوب چورهك دیلیم
 پنیردن خبریم بودی ناشتاب ئولورم
 نه ضاءفانه گلیر قونشودان ، نه عزرا ئیل
 نواور ایده ایکیسندن بیری شتاب ئولورم

گونش دە پىنجىنى ياندىرىم يور جازىم قىزسون
 سو بۇ خدر ايو ، او شورم مر حەمت، آب ئولورم
 چىكىل كىزارە حرارتىله نورە مەختاتاجم
 چرا غيم آيدى ، گونش منقلەم ، سەحاب ئولورم
 آشقا زەين زەھى يو خدر ياغان گلىپەر ابچارى
 ووراندا باشىمە قار سىلى شاپاشاب ئولورم
 دولى چفانە چالىر او بۇرى ياتاغىمدا
 ئاغيشدا ، هېچ بىرىسى ايلەمير حىجانب ئولورم
 او شاق كسىن سەپىزى ايلەيم و صىتىمى
 هنوز ئولەمشم و بىرمىون عذاب ئولورم
 - او غول تىزاول دى نەيىن وار بازىم كىرىم ايشىمە
 - بازون جناب آخوند بىر كوبە ئىزآت ئولورم
 ايکى كۆزە ، بىرى دنكولە ، بىركلانك بىر كوب
 اىچىننە يو خدى قوغورما وياغ ، دوشاب ئولورم
 ايکى چولاق سەپايدا ، بىر سېجاڭقەلك پايدە
 بش اون قاشىق ساپى ، بىر دست رختخواب ئولورم
 سېرىغىلارى - كولارب ، آستارى ، او زى تو كولوب
 ئىچە دىوم آپادىپ يۇنلارين غراب ئولورم
 ايکى جزءەم ، بىرى كەنەدر ، بىرى تازە
 ايکى جم عباس بىز مردە ، بىر نصاب ئولورم
 اىۋىم كىرودى ، باغىم ھەچىن ، غەميم چو خدر
 قىچىم چىخوب ، باشىم آغىرىر ، كىفيم خراب ئولورم
 . نكىر و منكىر ايلە عورتىن هەرا-مندى
 گىچە صباح كىمى يوخ كۆز بىدەخواب ئولورم
 اون ايل نماز ، اوچ ايل روپە واردى بۇ يۈمىدە
 ملکىلرە دى منه ايتەسىن عذاب ئولورم
 ئىرسكە اينجىدىپ عورت منى حىياتىدە
 اونى كېيىن ٻولۇنا ايلەين حاب ئولورم

نه قدر فکر ایدیرم قدامیر عورته میراث
 خدابه شکر دعام اولدی مستجاب ئولورم
 آخوند سنو بره جك يو خدي بيرزاديم گور وسن
 خجالتم، نه ايديم، ايده عتاب ئولورم
 گمانيم هچ زادا گلمير مگر بو القابه
 « جناب حضرت آفای مستطاب ئولورم »
 - وصيتوں هاموسى معجزا گوزوم اوسته
 وايلک واردى بير اماي پول ۰۰۰۰۰۰
 اگر بش آلتى قران قويه اسان ديزيم اوسته
 قاريشمارام، بو نه سوزدر، امان جناب ئولورم

لخت

صحیفه سطر

۱۰	۱۴	چرنیل - مرکب
۱۲	۱۹	سرانه - آدام باشنا و برگی
۱۶	۱۹	مفاصا - حساب چورودیلر کن آنان قبغ
۱۷	۱۹	«گورآل» - گوربلن شئیدن آنان و بگی
۱۷	۱۹	گورمه آل - وبرگی
۶	۲۰	زربناره - ابیک پارچا
۸	۲۰	اسم بی هسما - آری دار وزی یوخ
۱۶	۲۳	پارسا - برهیز کار آدام
۱	۲۴	رباط - کاروانسرای
۱۳	۲۵	مشجر - گدلی چبته و بریلمش آد
۲۳	۲۹	آهن پاره - دمیر پارچاسی . بورادا اوندان مقصد رادیو در
۱۷	۳۲	وهیم - یاندیریلماق ایچون حاضر لانمش آجاج شورلاری
۴	۳۴	هفدرم - چکی داشی تقریباً بوز غرام
۵	۳۷	سیسبک - شبسترده محله آری
۱۹	۳۸	براب - شبسترده محله آدی
۹	۵۲	یله‌دی - ایتیله‌دی
۱	۵۷	برهک - قورشاق
۱۲	۶۰	قیرمانچ - قامچی - قمچی
۱۱	۶۳	هایان - تبریز بن اون کیلومتر لکنده کنددر
۱۵	۶۴	سیس و بنس - هر ایکیسی شبستر اطرافنده کند آدیدر
۱۶	۶۴	دوریه - بیر آدی دا قازاغی اولان باقادر

صحیفه سطر

۶ هرغ عنقا - آدی وار توزی بوخ قوش	۷۰
۱ چوبو قلاشدیق - هر ایکیمیز چوبوچ چکدیک دیمکدر	۷۷
۱۴ قری - آراد	۸۵
۱۱ جوتدوچ - ایکی قرانلیق	۹۳
۶ مچیده - مسجده	۹۶
۱۸ جانا بیاس - جامع عیاسی و نصاب الصیان - کهنه مکنبلر ده اوخونیلان ڪتابلار	۹۶
۸ بالاغا - بالا آغا	۹۷
۲۶ قانا - مو اکیلمش آرخلار	۹۷
۷ مادام تومان - ایپک پارچا	۹۸
۱۵ پردی - سقف اورتمک ایچون اهشله دبلن خیردا و غرامش آغاج	۹۸
۱۰ کرواشان - نازیک و اوژون دیرک	۹۸
۹ میر خالصہ جات - دولته مخصوص کندارین رئیسی	۱۰۶
۱۷ دیلمقان و لکستان - سلاماس کنداری	۱۰۶
۱۸ چھریق - ماکو یانیندا چھریق قلعه، سی	۱۰۶
۸ گله ۱ قوبون سوربی	۱۰۷
۱۴ وايقان - شبستر یاخینلیغندما کند در	۱۱۰
۲۲ حجت - پول قبضی	۱۱۲
۲ تارتن - هوورو مچک - بورادا حیله گر معناسته اهشله دیلمشدر	۱۱۳
۷ دو هزاری - ایکی قرانلیق	۱۱۳
۱۷ میغ - بولوت	۱۱۳
۱۳ شرفخانه - شاهی دریاچه سنین شمالنده قصبه در	۱۱۶
۱۶ حمال - بو بوك دیره ک در	۱۱۶
۵ نمودج - عربجه نحو کتابیدر	۱۱۷
۲۲ برزگر - اکینچی	۱۱۷

صحیفه سطر

۱۱۸	۳	حضرت صدری - صدری دوگبی
۱۱۸	۳	تھسی - استکان آلتی بالا جا مجھے شبسترده وہر بلمش آد
۱۱۸	۲۱	اوتور - آوتوموبیل
۱۱۹	۴	درافسار - نایی و بنجرہ نین اوستنه سالنان آغاج
۱۱۹	۵	فونقراف - فونوغراف
۱۲۲	۱۸	بولدر - قرق
۱۲۲	۱۹	تبرزہ ، عملی - اوزوم نوع علمری
۱۲۴	۱	مجیدیہ - تور کبھی بولی ، چرہ ک مجید بھنین دور تندہ یہ حصہ سی
۱۲۷	۱۶	دوم گیلان - توتون نوعی
۱۳۲	۹	گزہن - باشماقچی آلتی
۱۳۵	۹	پاچالا - پارچا توخوان شخصیں آیا قلارینی قویدیغی چو خود
۱۴۳	۱۲	دریان - شبستر کنڈار یندندر
۱۴۴	۱۷	گونئی محالی ایکی حصہ بھی بولونور : ارنق و ازاب
۱۴۵	۱۰	اختیار - ڈوجا دیمکدر
۱۴۷	۱۰	چومچہ کنان ، لیوان ، سکوزہ کنان . تبریز اطراف مدد
		کنڈار در
۱۶۰	۲۱	سقط - ۳ کیلو دان بیر قدر آرتق
۱۶۰	۲۱	تبریزی - تقریبا ۴ کیلو بادیم
۱۶۰	۲۱	زنگانی - ۳ کیلو دان بیر قدر آرتق
۱۶۱	۱	طسوجی - طسوج داشی
۱۶۱	۱	خوتگری - اورمی داشی
۱۶۱	۱	دیلمانی - چککی داشی
۱۶۱	۱	تهرانی - ۳ کیلو دان بیر قدر آرتق

صحیفه سطر

۱۶۱	سنگ ارونق - تقریباً ۵ کیلو	۲
۱۶۱	بناگوش - قولاعین دیمی	۹
۱۶۶	صدم آباد - شبتر کندلریندندر	۱۹
۱۶۶	قوشتر ازی - شبسترده باغ آدیدر	۲۰
۱۷۲	پونزا - چکی داشی	۲۰
۱۷۴	لمسه - آلمان	۸
۱۷۴	گیر ماشیلار - آلمانیلار	۹
۱۷۴	صوفیان - تبریزین ۳۵ کیلو متر لگینده دیر یول ایستگاهی	۱۱
۱۷۶	قلعه باغ ، ماللان کوره ، کیکو - شبسترده محله آدلاریدر	۲۳
۲۰۳	فخری ، کشمش ، جیغجیغا ، شاهانی - ارزوم نوعاریدر	۱۲

